

Verksamhetsplan

Budgetåret 2004

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>GENERALDIREKTÖRENS FÖRORD</u>	4
<u>INLEDNING</u>	5
<u>MÅL FÖR SIS VERKSAMHET</u>	6
<u>FÖRUTSÄTTNINGAR</u>	7
Hur påverkar omvärlden SiS?	7
Myndighetens organisation	8
Ekonomiska ramar	10
<u>HUVUDKONTORET</u>	12
<u>MISSBRUKARVÅRDEN</u>	13
Missbrukarvårdens omfattning	13
Missbrukarvårdens utveckling	14
<u>HÄLSO- OCH SJUKVÅRD INOM MISSBRUKARVÅRDEN</u>	16
<u>UNGDOMSVÅRDEN</u>	18
Ungdomsvårdens omfattning	18
Ungdomsvårdens utveckling	20
<u>SLUTEN UNGDOMSVÅRD</u>	23
Omfattningen av slutna ungdomsvård	23
Utveckling inom slutna ungdomsvård	23
<u>SKOLAN INOM UNGDOMSVÅRDEN</u>	26
<u>HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN INOM UNGDOMSVÅRDEN</u>	27

FORSKNING, UTVECKLING OCH UTBILDNING INOM SIS	28
Inledning	28
Forskning och utveckling	28
Utbildning	29
Utvecklings- och utbildningsprojekt	31
Rättssäkerhet	31
SiS etik	31
Genderprogram	32
Interna nätverk	32
KIA – klient- och institutionsadministrativt system	33
PERSONAL OCH ARBETSMILJÖ	34
Arbetsmiljö	34
Jämställdhet	35
Etnisk mångfald	35
Samverkan för utveckling	35
Befattningsbenämningar och klassificering enligt BESTA	36
Bisysslor	36
SÄRSKILDA SATSNINGAR INOM INFORMATION	36
IS/IT	38
IT-planen för 2004	38
Vidareutveckling av befintliga IS/IT-system	38
Nya system och utredningar	39
TILLSYN	41
UPPFÖLJNING	42
UPPDRAG TILL INSTITUTIONERNA AVSEENDE PLATSANTAL, VERKSAMHETSINRIKTNING OCH BUDGET	43
Frösö LVM-hem (302)	43
Renforsens behandlingshem (303)	45
Runnagården (309)	47
Behandlingshemmet Rällsögården (308)	49
Behandlingshemmet Älvgården (307)	51
Ekebylunds behandlingshem (314)	53
Hornö LVM-hem (312)	55
LVM-hemmet Rebecka (311)	57
Östfora behandlingshem (325)	59
Gudhemsgården (318)	61

Fortunagården (320)	63
Hessleby behandlingshem (319)	65
Karlsvik LVM-hem (323)	67
LVM-hemmet Lunden (324)	69
Johannisbergs ungdomshem (201)	71
Sävastgården (202)	73
Vemyra ungdomshem (203)	75
Camp Change	77
Bergsmansgården (204)	78
Folåsa behandlingshem (209)	80
Granhults behandlingshem (205)	82
Klarälvsgården (243)	84
Sundbo ungdomshem (206)	86
Bärby ungdomshem (214)	89
Eknäs (211)	92
Hammargården	95
Håkanstorps ungdomshem (244)	97
Högantorps ungdomshem (217)	99
Klockbacka ungdomshem (216)	101
Lövsta skolhem (215)	103
Sirius behandlingshem (240)	105
Björkbackens skol- och behandlingshem (221)	107
Brättegården (222)	109
Eken (235)	111
Fagareds ungdomshem (219)	113
Gräskärrens ungdomshem (224)	116
Holmängens ungdomshem (245)	118
Margretelunds utrednings- och behandlingshem (223)	120
Nereby skolhem (220)	122
Villa Ljungbacken (237)	124
Öxnevalla behandlingshem (242)	126
Behandlingshemmet Ljungaskog (229)	128
Lundens ungdomshem (241)	130
Långanässkolan (226)	133
Ryds brunnns skola (239)	136
Råby ungdomshem (231)	138
Stigbyskolan (227)	141
Tunagården (232)	144
Utredningshemmet i Hässleholm/Skolhemmet i Perstorp (228)	146
Åbygården (233)	148

VERKSAMHETSUPPFÖLJNING MÅL OCH MÅTT 150

DEFINITIONER OCH FÖRKORTNINGAR 152

Bilaga 1	Regleringsbrev för budgetåret 2004	159
Bilaga 2	Protokoll från förhandling enligt MBL	167
Bilaga 3	SiS styrelse och ledningsgrupp, regionala samordnare, Vetenskapliga rådet	171
Bilaga 4	Förteckning över Råd och riktlinjer /Juridik	173

Generaldirektörens förord

I verksamhetsplanen för år 2004 får institutionerna tillsammans med budgetramen sina uppdrag avseende målgrupp, platsantal och avdelningsfunktion, men även avseende behandlingssinnehåll och i vissa fall utvecklingsinriktning. SiS målsättning är att vården och behandlingen skall bygga på kunskap och beprövad erfarenhet. De utbildnings- och utvecklingssatsningar som anges i VP bidrar till den önskade utvecklingen.

Kostnadsökningarna inom SiS måste hejdas. Samtliga institutioner måste ta ansvar för att hålla budgetramarna och anpassa verksamheten till de ramar som givits. Det underskott som myndigheten har från år 2002 och 2003 måste arbetas av. Trots detta måste vi givetvis ha en fortsatt hög ambitionsnivå i behandlingen av våra klienter.

År 2003 präglades av kraftiga svängningar i socialtjänstens efterfrågan av plats på de särskilda ungdomshemmen. Efter en tid med hög beläggning och i vissa fall väntetider på plats stod plötsligt ett stort antal platser tomma. Vi kan förvänta oss att efterfrågan kommer att fluktuera även i framtiden och måste anpassa oss efter detta och försöka bli mer flexibla. Efterfrågan på LVM-vård minskade förhållandevis mycket. Satsningen på att tillsammans med socialtjänsten bygga vårdkedjor där klienten får adekvat hjälp och stöd över tid kan bidra till att användningen av LVM ökar.

Under året skall uppföljningsinsatserna av vården och behandlingen förbättras. Vi strävar efter att åstadkomma tydligare redovisning av vård- och behandlingsinsatser. När detta sedan kopplas till resultatuppföljningen genom ADAD/DOK:s uppföljningsintervjuer och registerstudier skall vi kunna ge svar på frågorna: Vad gjorde ni? Hur gick det?

Verksamhetsplanen är SiS viktigaste styrdokument. Här redovisar vi målsättningar och planerade insatser per verksamhetsgren och inom olika områden som t.ex. forskning och utveckling, arbetsmiljö, personal m.m. Det är viktigt att alla anställda har kännedom om verksamhetsplanen och de aspekter som berör deras verksamhet.

Stockholm den 19 januari 2004

Sture Korpi

Inledning

Statens institutionsstyrelse, SiS, bedriver vård och behandling av vuxna missbrukare och ungdomar. Vården ges efter beslut i förvaltningsdomstol. På LVM-hemmen vårdas vuxna för sitt missbruk enligt Lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Vården syftar till att bryta ett destruktivt missbruk och motivera till frivillig vård. På de särskilda ungdomshemmen vårdas ungdomar med tung psykosocial problematik enligt Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Vården syftar till att hjälpa den unge till utveckling och mognad och skapa förutsättningar för ett liv utan våld, droger och kriminalitet. Frivilligt placerade klienter vårdas i mindre omfattning både vid LVM-hemmen och inom ungdomsvården med stöd av Socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Vid de särskilda ungdomshemmen vårdas även ungdomar som av allmän domstol dömts till sluten ungdomsvård. Vården sker enligt Lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU).

SiS iakttar bestämmelserna i FN-konventionen om barnets rätt (Barnkonventionen) både vid utformandet och genomförandet av verksamheten.

SiS har 14 LVM-hem och 35 särskilda ungdomshem samt ett huvudkontor. Antalet anställda är ca 2800 personer. Den ekonomiska omslutningen uppgår till 1,75 miljarder kronor per år.

Verksamhetsplanen utgår från lagstiftningen, de mål regeringen årligen anger i myndighetens regleringsbrev och från de behov av utveckling som framkommer i institutionernas verksamhetsplaner, i samarbetet med socialtjänsten och med andra vårdgivare och de mål SiS ledning prioriterar. I verksamhetsplaneringen tas hänsyn till utredningar och uppföljningar som myndigheten gjort under året.

Verksamhetsplanen innehåller en redovisning av varje institutions uppdrag avseende målgrupp, platsantal, vårdinnehåll samt budget. Institutionen berörs dessutom av de mål som anges i texterna för respektive verksamhetsgren samt de avsnitten som avser generella områden.

Mål för SiS verksamhet

Övergripande mål för vården och behandlingen inom SiS

- LVM-vården syftar till att bryta ett destruktivt missbruk och motivera den enskilde till fortsatt vård i frivilliga former,
- Vården vid de särskilda ungdomshemmen syftar till att hjälpa den unge till utveckling och mognad och skapa förutsättningar för ett liv utan våld, droger, självdestruktivt beteende och kriminalitet,
- Varje klient skall erbjudas individuell behandling av personal med lämplig utbildning utifrån klientens behov, problematik och resurser,
- Vården vid SiS institutioner skall bedrivas med god etik och hög rättssäkerhet och med beaktande av genderperspektivet,
- Vården skall planeras och utföras utifrån tillgängligt stöd i vetenskap och beprövad erfarenhet och på ett sätt som gör det möjligt att följa upp vårdresultatet.

Särskilda mål för SiS verksamhet år 2004

- Att öka andelen kunskapsbaserade insatser och metoder i vården,
- Att i större utsträckning dokumentera beprövad erfarenhet,
- Att förstärka verksamhetsuppföljningen genom att samordna myndighetens resultat från olika uppföljnings- och dokumentationssystem mot uppställda mål,
- Att genomföra utvärderingar av vårdens effekter och resultat,
- Att implementera olika former av kvalitetssäkringssystem,
- Att säkerställa kompetensnivån för genomförandet av behandlingsarbetet,
- Att göra organisationen mer flexibel för att bättre kunna svara mot förändringar i efterfrågan,
- Att bidra till att skapa fungerande vårdkedjor för såväl ungdomsvården som missbrukarvården,
- Att förbättra samarbetet med socialtjänsten särskilt inom missbrukarvården och slutna ungdomsvård,
- Att aktivt verka för en god arbetsfördelning mellan SiS och barn- och ungdomspsykiatri respektive vuxenpsykiatri,
- Att föra ut kunskap om SiS verksamhet till socialtjänsten,
- Att ytterligare förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Förutsättningar

Hur påverkar omvärlden SiS?

Under flera års tid har beläggningen inom missbrukarvården stadigt sjunkit samtidigt som beläggningen inom ungdomsvården varit god och tidvis resulterat i en situation med väntetider till vissa avdelningar. Antalet platser reserverade för de LSU-dömda ungdomarna har stadigt byggts ut sedan den nya påföljden infördes 1999.

Under år 2003 bröts delvis denna trend. Beläggningen inom missbrukarvården fortsatte visserligen att vara vikande, men inom ungdomsvården uppkom under sommaren ett läge med ett stort antal lediga platser. Socialtjänsten skrev ut redan placerade barn och ungdomar samtidigt som nya skrevs in i mindre omfattning än tidigare. Detta var ett tydligt trendbrott och innebar ett helt nytt läge för institutionerna. Under hösten 2003 har emellertid ånyo antalet belagda platser ökat något inom ungdomsvården.

Faktorer som påverkar SiS verksamhet och organisation är bl.a.:

- Kommunernas ekonomi
- Regerings- och riksdagsbeslut
- Demografiska förändringar
- Trender inom sociala verksamheter, nya metoder
- Den allmänna debatten
- Andra aktörers verksamhet
- Polisen och domstolarnas insatser

Kommunernas ekonomi

Den avgjort största enskilda faktorn i omvärlden som påverkar SiS är kommunernas och landstingens ekonomiska förutsättningar. Kommunerna och landstingen är i ett hårt trängt ekonomiskt läge. De har krav och förväntningar att ge medborgarna en god service samtidigt som de ska hålla sina ekonomier i balans. Var tredje kommun och tre av fyra landsting uppvisade underskott under 2002. Inför 2004 beräknar Svenska Kommunförbundet att kommunsektorn i sin helhet gör ett underskott på cirka 5 miljarder kronor. Detta trots skattehöjningar i ett stort antal kommuner.

Även vid en förmodad konjunkturuppgång är läget fortsatt kärvt för kommuner och landsting, som tvingas till hårda prioriteringar. Ett återkommande tema för Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet är att kommunerna nu måste sänka ambitionsnivån inom flera områden för att nå en ekonomi i balans. Man är också mycket tydlig med att politiskt beslutade ramar måste hållas av tjänstemännen. Några överskridanden kan inte tolereras. Vi kan under 2004 vänta oss ytterligare diskussioner om begränsningar i kommunernas välfärdsuppdrag.

SiS egen enkätundersökning visar att ungefär hälften av socialsekreterarna uppmanats till restriktivitet avseende institutionsplaceringar. Man kan förvänta sig att kommunerna i sin besparingssträvan kommer att pröva alla utgifter och leta efter alternativ till institutionsplaceringar för både missbrukare och barn och ungdomar. Det kan ge kraftiga svängningar i platsbehovet. SiS målgrupper är de med störst problemtynad, där öppenvårdsinsatser ofta prövats under lång tid och inte är något realistiskt alternativ. Förstärkt öppenvård i syfte att klara ekonomin kan på kort sikt ge minskat platsbehov. Dessa individer kan bli placerade i ett sämre skick i ett senaste skede då öppenvårdsinsatserna inte räckt till.

Regerings- och riksdagsbeslut

LVM-utredningen kan komma att innehålla förslag till förändringar inom missbrukarvården. Förslaget kan komma att påverka antalet placeringar inom missbrukarvården bl.a. genom en försöksverksamhet med en vårdkedja.

Den särskilde psykiatrisamordnarens arbete bör under året påverka situationen för missbrukare med psykiatriska diagnoser, vilket är en ansenlig del av de som vårdas enligt LVM.

Ungdomsbrottsutredningen lämnar sitt betänkande under hösten 2004. Det kommer att beröra såväl slutna ungdomsvård som LVU kopplat till samhällets möjligheter att hjälpa unga lagöverträdare.

Demografiska förändringar

Prognoser från SCB visar att invånarantalet i Sverige fortsätter att öka och under år 2004 förväntas passera 9 miljoner. Var tredje kommun hade under år 2003 en befolkningsminskning, men storstadslänens dragningskraft tycks ha minskat. Invandringsöverskottet har fortsatt legat på en hög nivå vilket i kombination med segregation i bostadssituationen traditionellt sett påverkat behovet av insatser inom det sociala området.

Demografiska faktorer som ökande ungdomskullar påverkar sannolikt antalet placeringar i viss mån. Detta gäller framför allt i storstadsområdena.

Missbrukets omfattning

Undersökningar visar att missbruket ökar i omfattning. Tillgängliga indikatorer som beslagsstatistik, kriminalstatistik och dödsorsaksstatistik ger en enhetlig bild av ökande missbruk och ett ökat antal tunga missbrukare under 1990-talet och 2000-talets första år. Vid den senaste nationella kartläggningen år 1998 uppskattades antalet tunga narkotikamissbrukare till cirka 26.000. Nyrekryteringen har varit förhållandevis stor samtidigt som många med en missbruksperiod på mer än tio år är kvar i missbruk. Andelen kvinnor med missbruk beräknas ligga konstant på cirka en fjärdedel av gruppen.

Heroinet har ökat i betydelse, vilket kan spåras både vad gäller beslag och lagföringar. Den legala försäljningen av benzodiazepiner har ökat. Försäljningen av antidepressiva medel har sjudubblats under 1990-talet. Alkoholkonsumtionen har ökat kraftigt de senaste åren. De införselregler som träder i kraft från 2004 kan ytterligare öka konsumtionen vilket på lång sikt ger ett ökande vårdbehov.

Trender inom sociala verksamheter

Målsättningen att satsa på öppenvårdsinsatser är tydlig. Fler kommuner bygger upp intensiva öppenvårdsprogram enligt MST-modellen (Multi Systematic Therapy) för ungdomar.

Behandlingen med Subutex för opiatmissbrukare kan förväntas öka i omfattning vilket påverkar antalet placeringar inom missbrukarvården. År 2002 dubblerades antalet legalt förskrivna dygnsdoser. Subutex ses som ett billigt och humant preparat för underhållsbehandling som kan kopplas till öppenvårdsinsatser.

Sluten ungdomsvård

Sluten ungdomsvård har även år 2003 legat på en ganska stabil nivå. Det krävs synnerliga skäl för att döma till sluten ungdomsvård, varför några större förändringar i beläggningen inte kan förväntas under år 2004.

Sammanfattning

Den kommunala ekonomin är den allt överskuggande faktor som påverkar förutsättningarna för SiS verksamhet. Fortsatt dålig ekonomi inom kommunsektorn begränsar förutsättningarna till placeringar hos SiS, både till antalet och i förhållande till placeringens längd. Samtidigt framkommer klienternas behov av vård tydligt i ett ofta utagerande beteende och tungt missbruk. Det framtida behovet av platser framstår som mycket svårbedömt. Det visar inte minst sommarens kraftiga nedgång och den därpå följande uppgången i antalet belagda platser. SiS måste därför ha en bättre beredskap för de fluktuationer i efterfrågan som förekommer.

Myndighetens organisation

SiS är en nationell myndighet med en geografiskt spridd organisation. Regler och riktlinjer är lika för alla och skall tillämpas likformigt över hela landet.

SiS leds av generaldirektören. Huvudkontoret planerar, leder, stödjer och följer upp SiS verksamhet. Dessutom utövar huvudkontoret tillsyn över verksamheten och initierar och stödjer forskning rörande SiS olika verksamhetsgrenar.

Det finns 14 LVM-hem och 35 särskilda ungdomshem. Varje institution leds av en institutionschef.

Institutionschefernas uppgifter och ansvar

Institutionscheferna är direkt underställda generaldirektören och rapporterar till denne eller den han utser. Av denna placering i organisationen följer ett stort, självständigt ansvar för innehållet och utvecklingen av institutionens verksamhet men också ett ansvar att i olika avseenden bidra till hela myndighetens utveckling.

Institutionschefen ansvarar för:

- att leda verksamheten i enlighet med uppdrag i verksamhetsplan/budget.
- att institutionens insatser är av god kvalitet och att det finns personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande säkras och utvecklas.
- att lagstiftning och av huvudkontoret utfärdade råd och anvisningar följs.
- att det vid varje tid finns en gällande arbetsordning för institutionen.
- att det finns lokala riktlinjer för tillämpning av de särskilda befogenheterna på institutionen. Tillämpningen skall fortlöpande följas upp.
- att det finns lokala riktlinjer för dokumentation och handläggning på institutionen. Tillämpningen skall fortlöpande följas upp.
- att den ekonomiska förvaltningen vid institutionen sker på ett sådant sätt att allmänna medel används så effektivt som möjligt och för att givna ekonomiska ramar följs.
- att den ekonomiska redovisningen sker i enlighet med lagstiftningen. Av huvudkontoret utfärdade anvisningar skall följas.
- att för SiS gemensamt träffade avtal följs.
- att arbetsmiljöarbetet på institutionen bedrivs enligt delegation.

Regionala samordnare

Det finns fyra regionala samordnare inom ungdomsvården och två inom LVM-vården. Samordnarna har regelbundna möten med SiS ledning och ansvarar för möten inom regionerna i frågor där det behövs samordning och samverkan. Syftet är att snabbt och effektivt både föra ut och samla in kunskap i viktiga frågor.

Förteckning över SiS interna råd och anvisningar i vissa verksamhetsfrågor

I bilaga 5 finns ett register över aktuella råd och riktlinjer.

SiS har policyprogram avseende jämställdhet och gender. Myndigheten har också etiska regler, *SiS etik*. Institutionscheferna, liksom övriga chefer inom myndigheten, har ett särskilt ansvar för att dessa efterlevs.

Ekonomiska ramar

Verksamheten år 2003 kommer att ge ett betydande underskott. Tillsammans med det anslagsöverskridande som SiS hade år 2002 kommer anslagskrediterna att utnyttjas med ca 50 mkr.

Det anslagstillskott SiS får för år 2004 innebär endast en procents uppräknings samtidigt som planerade avgiftshöjningar beräknas ge ett tillskott på ca två procent. Detta innebär att SiS, för verksamhetsåret 2004, får en finansiering som är ca 30 mkr större än budget för år 2003, vilket motsvarar det kostnadsutfall verksamheten antas få detta år.

Under ett antal år har verksamheten vid de särskilda ungdomshemmen byggts ut, vilket har inneburit ökade kostnader. Parallellt med de ökade kostnaderna för utbyggnaderna har också kostnaderna för den befintliga verksamheten ökat markant. Denna uppåtgående spiral av kostnadsökningar måste brytas. En fortsatt kostnadsexpansion kan äventyra framtida verksamhet då det är osannolikt att anslagstilldelning och avgifter kan öka i den omfattning som skett tidigare år. Under år 2004 krävs därför betydande besparingar i verksamheten och en anpassning till en kostnadsnivå som ligger inom givna ramar och som tål en beläggning som varierar över året med målsättningen att SiS platser beläggs till ca 85 procent.

Inom verksamhetsgrenarna ungdomsvård och missbrukarvård minskas platsantalet med 18 respektive 15 platser medan platserna inom den slutna ungdomsvården ökar med tre i jämförelse med verksamhetsplanen för år 2003.

Vid beräkning av institutionernas ramar har en uppräknings skett med ca en procent. Denna ramförändring är lägre än de kostnadsökningar som förväntas. Det krävs därför förändringar och besparingar i varje verksamhet för att klara fastställd budget.

I tidigare verksamhetsplaner har vikten av att hålla sina kostnader framhållits. Med hänsyn till det svaga ekonomiska resultat som SiS beräknas få 2003 och de begränsade ramar myndigheten får för 2004 är det ett krav att kostnadsbudgeterna respekteras. En av institutionschefernas mest prioriterade uppgifter skall vara att styra ekonomin med fast hand och med fastställd budget som rättesnöre. Institutionernas ekonomiska utfall kommer att följas noga och de institutioner som överskrider sina budgetar kommer både att särskilt granskas men också erhålla stöd för en bättre hantering av ekonomin.

**Tabell 1 Ekonomiska ramar för verksamhetsåret 2004
uttryckt i miljoner kronor**

	Anslag	Utgifter	Inkomster
Missbrukarvård	121	404	283
Ungdomsvård	305	1 021	716
Sluten ungdomsvård	134	134	0
Huvudkontor	67	67	0
Gemensamt	35	35	0
Strukturmedel	37	37	0
FoU	28	28	0
Reserv m.m.	17	27	10
Summa	743	1 753	1 010

Lokaler

Under år 2004 kommer SiS i första hand att följa upp och avsluta projekt som påbörjats under år 2002 och 2003. Utbyggnader och ombyggnader av institutioner kommer enbart att genomföras i mindre omfattning. Under året planeras endast en eller ett par avdelningar att om- eller nybyggas. I övrigt kommer endast ombyggnader och justeringar att utföras av arbetsmiljö- eller verksamhetsskäl.

Miljöledningssystem

Under år 2003 påbörjade institutionerna uppbyggnaden av sina egna miljöledningssystem som en del i SiS gemensamma miljöledningssystem. Arbetet fortsätter under 2004 med målsättningen att miljöarbetet skall ingå som en naturlig del i verksamheten. Mål och handlingsplaner kommer att fastställas i institutionernas verksamhetsplanering och följas upp på samma sätt som all övrig verksamhet.

Systematiskt säkerhetsarbete

Samhällsutvecklingen och den tekniska utvecklingen ställer krav på ett samordnat säkerhetsarbete för att skydda människor, byggnader, teknisk utrustning och information mot skada vid oönskade händelser. Under år 2004 slutförs en utredning avseende riskanalys och övrigt säkerhetsarbete. Utredningen kommer att ge underlag till beslut om hur ett fortlöpande systematiskt säkerhetsarbete skall organiseras och genomföras där arbetsmiljöarbetet, brandskyddsarbetet och informationssäkerhetsarbetet ingår.

Huvudkontoret

Huvudkontorets uppgift under verksamhetsåret kommer i hög grad att präglas av de krav som ställs i regleringsbrevet. Arbetet med att förbättra verksamhetsuppföljningen, ytterligare tydliggöra styrningen av vård- och behandlingsverksamheten, införa kunskapsbaserade metoder i ökad utsträckning samt att driva verksamheten med en stram kostnadsbudget är högt prioriterade områden. Med anledning av de nya kraven kommer huvudkontorets organisation att i vissa avseenden förändras främst för att stärka resurser och kompetens inom planering och verksamhetsuppföljning. En ny enhet vid planeringsavdelningen inrättas för att utveckla och sköta detta. Viktiga förändringar kommer också att ske inom andra ansvarsområden. Organisationsförändringarna vid huvudkontoret syftar till att skapa en tydligare organisation och högre effektivitet.

Myndighetens strama budget kommer att kräva ytterligare insatser vad gäller redovisning och uppföljning. En försöksverksamhet kommer att inledas för att pröva styrnings och uppföljningsverktyget balanserat styrkort.

Rättssäkerhetsfrågorna skall regelmässigt stå i fokus inom myndigheten bl.a. genom utbildningsinsatser i rättskunskap och kontinuerligt stöd till institutionerna.

De utvecklings- och utbildningsinsatser som bedrivs av huvudkontoret kommer i hög grad att riktas mot implementering och fördjupad tillämpning av kunskapsbaserade metoder i vård- och behandlingsarbetet. Betydande insatser kommer att satsas på ett kommande uppdrag att bygga upp vårdkedjor för en bättre missbrukarvård.

Tillsynen kontrollerar att verksamheten bedrivs på ett lagenligt och rättssäkert sätt dels genom regelbunden tillsyn och dels genom klagomålshantering. Formerna för granskning av vård- och behandlingsinnehåll skall utvecklas ytterligare.

Målet om snabb och i många fall omedelbar placering ställer stora krav under det kommande året.

Informationsarbetet kommer att ha en klar inriktning mot kommunerna, där stor vikt skall läggas på kunskapsspridning om SiS verksamhet och dess innehåll.

Det tidigare påbörjade arbetet med att sluta ett samverkansavtal fortsätter. Arbetsmiljöfrågorna har som tidigare hög prioritet och en omfattande satsning på utbildning rörande hot- och våldsprevention fortsätter. Under året skall SiS lönepolicy revideras.

Den tekniska utvecklingen inom SiS skall fortsätta. En ny teknisk plattform skall installeras och vissa ytterligare verktyg kommer att införas eller påbörjas under året, t.ex. ett system för medicinsk journalhantering.

Stödet till institutioner som är föremål för förändringar beräknas öka liksom behovet av stöd till de svårare rehabiliteringsfallen.

Andra områden där arbetet skall intensifieras under året är miljö- och säkerhetsfrågor. Även upphandlingen skall förbättras och effektiviseras.

Missbrukarvården

Missbrukarvårdens omfattning

År 2004 finns det totalt 331 vårdplatser vid 14 LVM-hem. Det är en minskning med 15 platser från föregående år.

- Av 331 platser finns 109 platser, 33 procent, vid särskilda avdelningar eller LVM-hem för enbart för kvinnor. Vid avdelningar där män och kvinnor vårdas samtidigt finns möjlighet till sektionering.
- 203 av 331 platser, 61 procent, är låsbara.

I tabell 2 redovisas platsantalet för år 2004 samt platsförändring sedan föregående år.

Tabell 2 Platsantal vid LVM-hemmen år 2004

Region/Institution	Antal platser 2004	Låsbara platser	Platser för enbart kvinnor	Platser för enbart män	Plats- förändring 2003-2004
<i>Norra regionen</i>					
Frösö LVM-hem	19	17	-	9	-3
Renforsens behandlingshem	25	12	5	10	-
Summa regionen	44	29	5	19	-3
<i>Mellansvenska regionen</i>					
Runnagården	38	28	38	-	-
Behandlingshemmet Rällsögården	24	15	-	24	-
Behandlingshemmet Älvgården	12	12	-	12	-12
Summa regionen	74	55	38	36	-12
<i>Östra regionen</i>					
Ekebylunds behandlingshem	24	8	24	-	-
Hornö LVM-hem	35	31	-	35	-
LVM-hemmet Rebecka	14	14	14	-	-
Östfora behandlingshem	32	-	-	32	-
Summa regionen	105	53	38	67	-
<i>Västra regionen</i>					
Gudhemsgården	25	22	-	25	-
Summa regionen	25	22	-	25	-
<i>Södra regionen</i>					
Fortunagården	16	8	16	-	-
Hessleby behandlingshem	35	16	-	35	-
Karlsvik LVM-hem	20	8	-	20	-
LVM-hemmet Lunden	12	12	12	-	-
Summa regionen	83	44	28	55	-
Totalt	331	203	109	202	-15

Missbrukarvårdens utveckling

LVM-vården syftar till att bryta ett destruktivt missbruk och motivera den enskilde till fortsatt vård under frivilliga former.

Mål år 2004:

- att lämplig placering kan ske omgående,
- att behandlingsplaner baserade på socialtjänstens uppdrag med en redovisning av aktuell planering finns i alla ärenden,
- att eftervårdsinsatser i ökad utsträckning erbjuds socialtjänsten,
- att placering socialtjänst i enkätsvar är nöjda med vården.

Differentieringen av vården

Vården vid LVM-hemmen är differentierad utifrån klienternas kön, ålder, psykiska hälsa, vårdbehov och våldsbenägenhet

Placering enligt 27§ LVM

Mål och prioriteringar år 2004:

- att öka andelen 27§-placeringar i förhållande till andelen möjliga placeringar,
- att i samarbete med socialtjänsten medverka till att öka andelen fullföljda 27§-placeringar,
- att vid avslutningen av 27§-placeringen skall uppföljning av vården göras tillsammans med socialtjänsten.

De klienter som vårdas enligt 4§ LVM skall motiveras till frivillig vård. Målet för år 2004 är att öka antalet 27§-placeringar men även att i samarbete med socialtjänsten verka för att öka andelen fullföljda placeringar.

LVM-hemmet har ett ansvar att noga följa placeringen utanför institutionen. Efter placeringens slut skall en summering göras av hur vården fungerat. Denna skall dokumenteras i behandlingsjournalen för att ge underlag för fortsatt uppföljning i LVM-vården. I detta sammanhang skall också framgå om klienten, personalen vid SiS samt socialsekreteraren varit eniga om placeringen. Anledningen till detta är att placeringsalternativen ofta begränsas till de vårdalternativ med vilka socialtjänsten slutit avtal.

Vårdkedja inom missbrukarvården

SiS har fått ett särskilt uppdrag att utveckla och pröva en förstärkt vårdkedjemodell inom missbrukarvården. Projektets mål och innehåll framgår av det uppdrag myndigheten fått av regeringen (dnr 120-910-03).

Behandlingsmetoder baserade på kunskap

Mål och prioriteringar år 2004:

- att öka användningen av kunskapsbaserade metoder i vården,
- att dokumentera erfarenhetsbaserad kunskap inom missbrukarvården.

Vården vid LVM-hemmen skall baseras på kunskap och beprövad erfarenhet. Många institutioner har för avsikt att införa kunskapsbaserade metoder i vården under året. Men det är också viktigt att den erfarenhetsbaserade kunskapen vid institutionerna dokumenteras för att kunna skapa en bas av beprövad erfarenhet, dvs. en erfarenhet som är väl dokumenterad och därmed går att använda även för andra. Insatser skall redovisas i nästa års verksamhetsplan.

De utbildnings- och utvecklingsinsatser som arrangeras både av huvudkontoret och direkt på institutionerna skall baseras på aktuell kunskap.

Under våren skall särskilda seminarier genomföras, där aktuell forskning presenteras.

Utredningsverksamheten

Mål och prioriteringar 2004:

- att genomföra utredningar av god kvalitet som ligger till grund för planering av fortsatt vård och behandling.

Utredningar av skiftande omfattning och innehåll utförs av flertalet LVM-hem på uppdrag av socialtjänsten. Råd och riktlinjer som tydliggör vad som bör ingå i en utredning skall tas fram. En arbetsgrupp med detta uppdrag tillsätts.

Missbrukare med psykiska störningar

Andelen missbrukare med psykiska störningar är hög och det finns behov av fortsatt kompetensutveckling för att bättre kunna tillgodose behoven hos denna grupp. Det kommer att erbjudas utbildningsmöjligheter inom området bl.a. i form av en psykiatrisk översiktscurs. Nätverket för psykiskt störda missbrukare kommer bl.a. att verka för att personal auskulterar på varandras institutioner.

Gravida missbrukare

Mål och prioriteringar år 2004:

- att gravida kvinnor får särskilda insatser som de behöver och att insatserna ges av institutionen i samarbete med mödrahälsovården.

Kvinnor som missbrukar alkohol och narkotika är i många fall benägna att förändra sin livssituation under graviditeten och är därmed särskilt mottagliga för behandling. Samtidigt krävs det att gravida kvinnor avhåller sig från missbruk för att barnet inte skall riskera att födas med skador. De gravida kvinnorna placeras i första hand på Rebecka och Lunden.

Utredning om vården för kvinnor i östra regionen/nytt

Hösten 2005 skall Rebecka lämna sina lokaler på Beckomberga. En utredning skall nu se över missbrukarvården för kvinnor i den östra regionen och ge förslag till hur vården skall organiseras framöver.

Hälso- och sjukvård inom missbrukarvården

Mål och prioriteringar år 2004:

- att under året ta ställning till eventuell regionalisering av avgiftningsverksamheten,
- att samordna resursutnyttjandet LVM/LVU när det gäller avgiftning.

LVM-klienterna har ofta allvarliga problem med både sin psykiska och fysiska hälsa. Frågan om hälso- och sjukvårdsresurser och avgränsningen gentemot den allmänna sjukvården är därför viktig. Pga. svårigheterna att få landstingen att ta ansvar för hälso- och sjukvården har SiS byggt upp egna sjukvårdsresurser vid LVM-hemmen av varierande omfattning. En sakkunnig i hälso- och sjukvårdsfrågor inom LVM-vården är sedan år 2002 projektanställd för att arbeta bl.a. med avgränsningsfrågor gentemot hälso- och sjukvården och att utforma riktlinjer för medicinering vid avgiftning, underhållsbehandling m.m.

En utredning om regionalisering av avgiftningsverksamheten genomfördes under år 2003. SiS ekonomi medger ingen förändring i denna riktning under år 2004. Frågan om regionalisering av avgiftningen kvarstår därför som ett alternativ för att garantera medicinsk säkerhet.

Hälso- och sjukvårdsdagar med medicinskt ansvariga sjuksköterskor och läkare samt institutionschefer och företrädare för huvudkontoret kommer att genomföras även år 2004.

En referensgrupp skall tillsättas för frågor som rör medicinsk behandling inom LVM-vården. Gruppen skall bestå av läkare, institutionschefer, sjuksköterskor samt behandlingspersonal.

Medicinsk kvalitetssäkring inom LVM-vården

Mål och prioriteringar 2004:

- att öka andelen klienter som bedömts av läkare vid sjukhus innan placeringen på LVM-hemmet.

SiS strävar efter att systematiskt kvalitetssäkra den medicinska verksamheten hos SiS bl.a. genom att förbättra samarbetet med sjukvården och socialtjänsten. Checklistor och riktlinjer har utarbetats för att säkerställa hanteringen av klienten i samband med intagningsförfarandet. Klienten skall i första hand bedömas av läkare på sjukhus innan intagningen vid LVM-hemmet. Läkaren i sin tur skall avgöra om klientens medicinska tillstånd kräver vård på sjukhus eller om LVM-hemmets sjukvårdsresurser är tillräckliga. Målsättningen är att det nya förfarandet skall leda till att fler klienter bedöms av läkare på sjukhus innan intagning vid LVM-hemmet.

Försöksverksamhet avseende avgiftning av ungdomar

Det förekommer ibland att ungdomar som tas in för vård vid de särskilda ungdomshemmen behöver medicinsk avgiftning. Det är enbart Lundens ungdomshem som har erforderliga resurser för medicinsk avgiftning. Ungdomar med behov av akut medicinsk avgiftning skall därför avgiftas vid särskilda avgiftningsplatser vid ett LVM-hem. Dessa platser tillhör ungdomsvården och institutionschefen vid LVM-hemmet blir chef även för ungdomsvården. Vården skall dokumenteras i KIA liksom i hälso- och sjukvårdsjournalen.

För att tillgodose ungdomarnas behov av medicinsk avgiftning avsätts en plats på Runnagården och en plats på Hornö LVM-hem för avgiftning av ungdomar. Rebecka har ett nära samarbete med beroendekliniken på S:t Görans sjukhus. En plats på Rebecka skall vid behov kunna användas vid akut avgiftning av Hammargårdens flickor.

De tre platserna vid avgiftningsavdelningarna vid LVM-hemmen tillhör ungdomsvården, men får användas för vuxna missbrukare när de inte är belagda med ungdomar.

Följande gäller vid avgiftning av ungdomar vid de tre platserna vid LVM-hemmen

- Den unge skall ha ett akut behov av medicinsk avgiftning.
- Den unge skall ha fyllt 15 år.
- Tiden på LVM-hemmets avgiftning skall vara så kort som möjligt. Så snart det bedöms som möjligt skall den unge överflyttas till ett särskilt ungdomshem.
- Medicinsk vård är frivillig och den unge kan inte påtvingas någon form av medicinering eller medicinsk behandling.
- Anteckningar om den medicinska vården skall göras i hälso- och sjukvårdsjournalen. En utredning har påbörjats för att hitta tekniska lösningar på dokumentationen i KIA.

Avgiftningsplatserna för ungdomar vid LVM-hemmen införs som en försöksverksamhet under ett år och skall utvärderas efter denna tid.

Avgiften för avgiftningsverksamheten skall interndebiteras från ungdomshemmet.

Ungdomsvården

Ungdomsvårdens omfattning

Sedan SiS övertog huvudmannaskapet för de särskilda ungdomshemmen har verksamheten byggts ut. Antalet platser har utökats från 567 i april 1994 till 711 platser år 2003. I år sänks emellertid antalet platser med 15 till totalt 696 platser. I dessa platser ingår 78 platser avsedda för ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård.

- Antalet platser för enbart flickor är 182, en ökning med 14 platser från föregående år. Andelen platser för enbart flickor är nu 26 procent. 432 platser, 62 procent, är avsedda för enbart pojkar.
- Andelen läsbara platser är 488, eller 70 procent.
- Totalt 250 platser, 36 procent, är avsedda för akut- och utredning.
- Hammargården har öppnat på nytt med en avdelning med 7 platser för flickor med missbruksproblem. Två platser för flickor tillkommer på Långanässkolan. Dessa platser är avsedda för flickor med psykiska funktionshinder.

I tabell 3 redovisas platsantalet 2004 samt platsförändring sedan föregående år. Även platser avsedda för sluten ungdomsvård ingår i redovisningen, men särredovisas också under avsnittet Sluten ungdomsvård.

Tabell 3 Platsantal vid ungdomshemmen år 2004

Region/Institution	Antal platser 2004	Låsbara platser	Akut- /utrednings platser	Platser för enbart flickor	Platser för enbart pojkar	Platsförändring 2003-2004
Norra regionen						
Johannisbergs ungdomshem	15	15	6	-	15	-
Sävastgården	12	12	6	6	-	-
Vemyra ungdomshem	13	13	6	13	-	-
Summa regionen	40	40	18	19	15	-
Mellansvenska regionen						
Bergsmansgården	14	8	8	14	-	-
Folåsa behandlingshem	22	15	7	8	14	-
Granhults behandlingshem	16	-	-	6	10	-
Klarälvsgården	14	14	-	-	14	-
Sundbo ungdomshem	36	25	14	-	36	-
Summa regionen	102	62	29	28	74	-
Östra regionen¹						
Bärby ungdomshem	29	20	13	-	29	-
Eknäs	24	18	12	-	24	-6
Hammargården	7	7	-	7	-	+7
Håkanstorps ungdomshem	16	16	6	-	16	-
Högantorp/Fridegård	16	14	14	16	-	+6
Klockbacka ungdomshem	6	6	6	-	6	-
Lövsta skolhem	30	25	13	6	18	-6
Sirius behandlingshem	10	10	10	-	10	-
Summa regionen	138	116	74	29	103	+1
Västra regionen						
Björkbackens skol- och behandlingshem	22	12	-	16	6	-
Brättegården	30	22	6	30	-	-
Eken	6	6	-	-	-	-
Fagareds ungdomshem	34	32	14	-	34	-
Gräskärrs ungdomshem	30	14	7	-	23	-8
Holmängens ungdomshem	6	6	6	-	6	-6
Margretelund	25	13	13	-	19	-
Nereby skolhem	26	14	8	-	18	-
Villa Ljungbacken	14	-	7	-	-	-
Öxnevalla behandlingshem	13	13	6	-	13	-
Summa regionen	206	132	67	46	119	-14
Södra regionen						
Behandlingshemmet Ljungaskog	24	21	7	24	-	-
Lundens ungdomshem ²	10	10	10	10	-	-
Låganässkolan	46	32	7	20	22	+2
Ryds brunns skola	25	14	7	-	25	-
Råby ungdomshem	41	27	14	6	19	-4
Stigbyskolan	29	20	8	-	29	-
Tunagården	9	-	-	-	9	-
Utredningshemmet i Hässleholm/Skolhemmet i Perstorp	18	14	9	-	9	-
Åbygården	8	-	-	-	8	-
Summa regionen	210	138	62	60	121	-2

¹ Under året planeras en avdelning/institution med cirka 7 platser för äldre flickor med missbruksproblematik med

² Tre platser för avgiftning ingår i Lundens totala platsantal.

Region/Institution	Antal platser 2004	Låsbara platser	Akut- /utrednings platser	Platser för enbart flickor	Platser för enbart pojkar	Platsförändring 2003-2004
Totalt	696	488	250	182	432	-15

Ungdomsvårdens utveckling

Behandlingen vid de särskilda ungdomshemmen syftar till att hjälpa den unge till utveckling och mognad och skapa förutsättningar för ett liv utan våld, självdestruktivt beteende, missbruk och kriminalitet. Vården vid ungdomshemmen är differentierad utifrån olika aspekter. Dels utifrån vilka insatser institutionerna erbjuder ungdomarna – om det rör vård i akuta krissituationer, utredning av den unges fortsatta behandlingsbehov eller mer långsiktig behandling. Dels sker differentieringen utifrån ungdomarnas kön, ålder, psykiska hälsa och hur problembeteendet yttrat sig t.ex. i kriminalitet eller missbruk.

Mål och prioriteringar år 2004:

- att genast kunna tillhandahålla plats på akut- och utredningsavdelning,
- att vården vid SiS ungdomshem ytterligare anpassas efter pojkars och flickors särskilda behov vid olika avdelningar,
- att precisera beskrivningarna av institutionernas behandlingsinnehåll vid respektive institution, liksom av personalens kompetens,
- att öka andelen ungdomar som fullföljt behandlingsplan,
- att öka användningen av kunskapsbaserade metoder i vården,
- att dokumentera erfarenhetsbaserad kunskap,
- att socialtjänsten i enkätsvar är nöjd med vården.

De ungdomar som vårdas hos SiS är ingen homogen grupp. Problembild och behandlingsbehov varierar med ålder och kön men också mellan individer. Individuella behandlingsplaner skall upprättas och vården skall anpassas efter den enskildes behov och förutsättningar. Små och relativt personaltåta avdelningar ger möjlighet att anpassa behandlingen efter den enskilde med fastställd metod som grund.

Behandlingsmetoder baserade på kunskap

Mål och prioriteringar år 2004:

- att öka användningen av kunskapsbaserade metoder i vården,
- att dokumentera erfarenhetsbaserad kunskap inom ungdomsvården.

Vården vid de särskilda ungdomshemmen skall baseras på kunskap och beprövad erfarenhet. Många institutioner har för avsikt att införa kunskapsbaserade metoder i vården under året. Men det är också viktigt att den erfarenhetsbaserade kunskapen vid institutionerna dokumenteras för att kunna skapa en bas av beprövad erfarenhet, dvs. en erfarenhet som är väl dokumenterad så att den kan användas även av andra.

Behandlingsplanering och journalföring

Mål och prioriteringar 2004:

- att behandlingsplaner upprättas för samtliga ungdomar.

Behandlingsplaner skall upprättas för alla ungdomar som tagits in, både på akut- och utredningsavdelningar och på behandlingsavdelningar. Råd och riktlinjer för behandlingsplanering och journalföring är under framtagande och skall vara klara i början av året. Förändringar skall göras i KIA för att underlätta behandlingsplanering och journalföring och därmed även uppföljningen av vården. Bl.a. skall en strukturerad slutanteckning föras in. Omfattande utbildningsinsatser i behandlingsplanering och dokumentation skall därefter genomföras.

I samtliga behandlingsärenden skall därtill finnas en individuell skolplan (se mer om detta under rubriken Skolan inom ungdomsvården, sidan 30).

Vården av flickor

Mål och prioriteringar år 2004:

- att vidareutveckla behandlingsmetoderna inom vården av flickor.

Hammargården startade sin verksamhet och tog in de första flickorna i början av december år 2003. Den nyöppnade institutionen skall ta emot flickor som är i de övre tonåren och som missbrukar narkotika.

Avdelning Fridegård flyttar organisatoriskt från Eknäs till Högantorps ungdomshem. Institutionen får nu två avdelningar som arbetar med utredningar av flickor 12-18 år. På Högantorp finns också en öppen avdelning för flickor som utretts på Högantorp eller Fridegård. Avdelningen kommer att arbeta med motivationsarbete och hjälpa socialtjänsten att finna behandlingsalternativ för flickorna.

KBT-program har prövats på avdelningar för flickor och kommer under året att införas på ytterligare avdelningar, bl.a. på avdelningarna Frida och Viken på Brättegården.

Utbildningen beträffande flickor som varit utsatta för sexuella övergrepp (10 poäng) genomförs även under år 2004 i samarbete med Ersta Sköndal.

Utredningsnätverket, som kom igång med sin verksamhet först under hösten 2003, kommer att fokusera på flickors behov och situation i utredningsverksamheten. Nätverket för vården av flickor kommer att fortsätta sin verksamhet.

Regeringen har givit Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga omfattningen och karaktären av självskadebeteende hos unga flickor. Syftet är att få en uppfattning om antalet flickor som ägnar sig åt självskadebeteende samt att inhämta viss information om dem för att göra en beskrivning av problemens karaktär. I uppdraget ingår också förekomst av problemområdet inom institutioner. SiS ingår i den aktuella undersökningen.

Vården av ungdomar med missbruksproblem

Mål och prioriteringar år 2004:

- att öka kunskapen om drog- och beroendeproblematik inom ungdomsvården genom utbildningsinsatser,
- att ytterligare införa och pröva behandlingsmetoder som är baserade på kunskap,
- att samordna resursutnyttjandet LVM/LVU när det gäller avgiftning.

Missbruket ökar bland ungdomar. Signaler från socialtjänst och länsstyrelser pekar på en ökning av antalet missbrukare som omhändertas. När det gäller vård av den äldre ungdomsgruppen är kompetens om missbruk nödvändig, men även de yngre ungdomarna behöver ofta insatser riktade mot missbruket.

Centrala utbildningar skall genomföras i drogkunskap och beroendelära.

Ett nätverk för utveckling av vården av ungdomar med missbruksproblem får förnyat uppdrag även år 2004.

Sirius, Granhult och avdelning Nygård på Sundbo ungdomshem driver behandling utifrån 12-stegsmodellen. Institutionerna samarbetar för att få till stånd en vårdkedja med både låsbara och öppna platser.

Tre avgiftningsplatser, en för pojkar på Hornö LVM-hem och en för flickor på Runnagården, skall införas. Hammargården skall vid behov ha möjlighet att använda sig av en plats på Rebecka. (Se vidare under avsnittet om hälso- och sjukvård inom missbrukarvården sidan 18.)

Utslussning

Mål och prioriteringar år 2004:

- SiS skall i nära samarbete med socialtjänsten och andra samhällsorgan utveckla formerna för utslussning av de ungdomar som vårdas vid ungdomshemmen,
- en plan för utslussningen skall ingå som en del av den initialt upprättade behandlingsplanen för att säkerställa värdet av institutionsvården.

Utslussning är insatser som vidtas för att föra tillbaka klienten till samhället inom ramen för den tid den unge är inskriven vid institutionen. Utslussning är en del av behandlingen och ingår som ett moment i behandlingsplanen.

Redan inledningsvis i behandlingen måste tanken på en realistisk planering av den unges situation efter utskrivningen från ungdomshemmet aktualiseras. Den unge skall återgå till livet utanför den skyddade institutionen och förberedas för detta på olika sätt i god tid. Detta måste ske i nära samverkan med socialtjänsten och oftast även med de anhöriga. Utslussningen bör vara väl genomtänkt och få en tydlig struktur. Institutionerna har möjlighet att erbjuda olika placeringsformer i utslussningsfasen.

Eftervård

Mål och prioriteringar år 2004:

- att erbjuda socialtjänsten kvalificerad eftervård som ungdomarna behöver.

Eftervård tillhör socialtjänstens ansvarsområde och är benämningen för insatser som görs från institutionens sida efter utskrivning. Eftervårdsinsatser genomförs på flera institutioner. Insatserna varierar både avseende behandlingsinnehåll och omfattning.

En särskild utredare skall, med utgångspunkt från den utredning som gjordes år 2003, göra en fördjupad utredning om SiS eftervård. Utredningen skall fokusera på följande områden: kartläggning av de eftervårdsinsatser som ges idag, undersökning av socialtjänstens behov av och önskemål om eftervårdsinsatser m.m. Utredningen skall mynna ut i ett förslag till utformning av SiS framtida eftervård avseende organisation, innehåll och ekonomi.

Samverkan med Frivilliga samhällsarbetare

Projektet Ny kontakt, ett samverkansprojekt mellan SiS och Frivilliga samhällsarbetare, är ett exempel på hur man kan stötta prosociala aktiviteter och kontakter genom att använda sig av lekmän vid institutionerna. Projektverksamheten skall pågå fram till hösten 2004 och under denna period spridas från Råby till andra institutioner, framförallt Klarälvsgården, Ljungaskog samt Tunagården. Avsikten är att verksamheten skall permanentas i oktober 2004, då projektet, som genomförs med ekonomiskt stöd från Allmänna Arvsfonden, upphör.

Sluten ungdomsvård

SiS övergripande målsättning för ungdomsvården – att hjälpa den unge till utveckling och mognad och skapa förutsättningar för ett liv utan våld, missbruk och kriminalitet – gäller givetvis även ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård.

Mål och prioriteringar år 2004:

- att SiS skall kunna erbjuda plats omgående för ungdomar som skall verkställa sluten ungdomsvård,
- att verkställigheten, vården och behandlingen samt utslussningen skall planeras i samråd med socialtjänsten.

Omfattningen av sluten ungdomsvård

År 2004 avsätts totalt 78 platser för ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård, en utökning med tre platser från föregående år. Platserna ingår i det platsantal som redovisats rörande de särskilda ungdomshemmen på sidan 21.

Tabell 4 Avdelningar och platser avsedda för sluten ungdomsvård

Institution	Avdelning	Antal platser	Funktion
Johannisberg	Smedjan	6	Låsbar behandling
Klarälvsgården	Visten	7	Låsbar behandling
Sundbo	Lillaspen	3	Sluten mottagning
	Aspen	6	Sluten mottagning
	Wengen	6	Sluten behandling
	Persbo	7	Öppen behandling
	Räddningstjänsten i Surahammar	4	Öppen behandling/utslussning
Bärby	Tunet	7	Sluten mottagning
	Garanten	2	Låsbar behandling/förövare av sexuella övergrepp
Fagared	Bågen	6	Öppen behandling
	Backen	7	Sluten mottagning
	Ekliden	7	Låsbar behandling
	Ekliden	2	Öppen behandling
Råby	Åsbogården	8	6 sluten behandling/ 2 platser öppen behandling
<i>Totalt</i>		<i>78</i>	

- Utveckling inom sluten ungdomsvård

Integrationsprincipen

Att de dömda ungdomarna skall integreras med ungdomar som vårdas enligt LVU beslutades när LSU infördes år 1999. Vården skall ske på den avdelning som bäst svarar mot den unges behov och närhetsprincipen skall om möjligt upprätthållas.

De avdelningar som reserverats för sluten ungdomsvård har i princip enbart vårdat dömda ungdomar och fungerar i praktiken som LSU-avdelningar. Ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård har emellertid i ganska stor omfattning vårdats även på andra avdelningar. Den uppföljning som SiS gjort av sluten ungdomsvård ger inga entydiga signaler om att man bör särskilja de båda grupperna, som i grunden ofta har samma problematik. Möjligheten att placera ungdomar vid andra avdelningar än LSU-avdelningarna skall därför finnas kvar.

Vid institutioner som vårdar ungdomar som inte fyllt 15 år skall i princip enbart ungdomar som vårdas enligt LVU placeras. I vissa fall kan det bedömas som olämpligt att integrera ungdomar som vårdas enligt LVU med ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård. Därför reserveras Gräskärrs ungdomshem och Stigbyskolan i första hand för de yngre ungdomar som vårdas enligt LVU.

Utredningsverksamheten

De slutna mottagningsavdelningarna skall utföra utredningar som skall ligga till grund för behandlingsplanering inom verkställigheten. I de fall socialtjänsten efterfrågar utredningar för planering av utslussningsinsatser och för att bedöma behovet av insatser efter frigivningen skall också utredningar göras. Utredningarna inom sluten ungdomsvård skiljer sig innehållsmässigt och kvalitetsmässigt emellan avdelningarna. Riktlinjer för utredningsverksamheten skall tas fram under året och bygga på de nuvarande principerna för utredning inom ungdomsvården. Riktlinjerna skall också omfatta riskbedömningar.

Behandlingsplanering

Mål och prioriteringar år 2004:

- att behandlingsplanen i samtliga fall upprättas tillsammans med socialtjänsten,
- att den unge och i möjligaste mån även familjen ska vara delaktig i upprättande, revidering och uppföljning av behandlingsplaneringen i större omfattning än tidigare.

En behandlingsplan skall upprättas för samtliga ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård oavsett strafftidens längd. Förutom att behandlingsplanen skall ange vad behandlingen innehåller och syftar till skall överflyttningar mellan avdelningar och institutioner förberedas noga och vara en del av en tydlig planering. Vistelse i öppnare former och permissioner skall också vara en del av en långsiktig plan där friheten successivt ökar. SiS skall i varje ärende sträva efter att upprätta behandlingsplanen tillsammans med socialtjänsten.

Utbildningsinsatser i behandlingsplanering och dokumentation kommer att genomföras under året.

Utslussning och planering för tiden efter frigivning

Mål och prioriteringar år 2004:

- att vidareutveckla insatserna för utslussning av de unga.

Uppföljningen av sluten ungdomsvård pekar på att samarbetet med socialtjänsten i vissa fall inte fungerar tillfredställande för dömda ungdomar. Det innebär i förlängningen att insatser inte planeras för tiden efter frigivningen trots att många ungdomar har allvarliga problem på många områden. I vissa fall är det nödvändigt med fortsatt vård enligt LVU och i andra fall kanske frivilliga insatser behöver sättas in. Den tid den unge vårdas på institutionen måste användas till att motivera honom/henne till förändring och fortsatt stöd och hjälp.

En strävan att ha ett gott samarbete med socialtjänsten inför utslussningen och tiden efter frigivningen skall fortsätta och intensifieras.

Utveckling av vårdinnehållet

Mål och prioriteringar år 2004:

- att samtliga ungdomar som verkställer sluten ungdomsvård skall delta i behandlingsverksamhet riktad mot kriminaliteten,
- att arbetet med att implementera forskningsrön kring behandling av antisociala ungdomar skall genom utbildningsinsatser, seminarier m.m. fortsätter bl.a. genom nätverket för utveckling av sluten ungdomsvård,
- att samtliga institutioner har tillgång till psykiater, helst barnpsykiater, från den offentliga vården eller på konsultbasis.

Behandlingsverksamheten inom sluten ungdomsvård behöver utvecklas med utgångspunkt från forskningsresultat. Samtliga dömda ungdomar skall kunna erbjudas skolundervisning. Särskilt för ungdomar med längre strafftider behöver den teoretiska skolundervisningen utökas ytterligare.

Konferenserna med avdelningsföreståndare som är berörda av sluten ungdomsvård skall fortsätta även år 2004. Nätverket för sluten ungdomsvård deltar i planeringen av seminarierna, som framförallt skall stimulera till utveckling inom behandlingsområdet, utslussning och planering inför frigivningen. Vid seminarierna skall också avdelningsföreståndarna ges gällande information om gällande lagstiftning.

Gemensam praxis

Reglerna under verkställigheten av sluten ungdomsvård bör inte skilja sig alltför mycket mellan de olika institutionerna. Det måste finnas en gemensam praxis för vård i öppnare former, vistelse utanför ungdomshemmet m.m. Besluten om vård i öppnare former och vistelser utanför ungdomshemmen ligger huvudsakligen på huvudkontoret för att garantera en enhetlighet i besluten i dessa frågor.

Säkerhetsaspekterna i sluten ungdomsvård

Mål och prioriteringar år 2004:

- att minska antalet avvikningar inom sluten ungdomsvård.

En övergripande målsättning är att nedbringa antalet avvikningar. Personalen vid avdelningar med LSU-platser skall erhålla fortlöpande utbildning/vidareutbildning i säkerhetsfrågor. Placeringschefen ansvarar för detta. Tydliga riktlinjer angående säkerhetsföreskrifter skall finnas på varje institution.

Vistelser utanför institutionen skall vara relaterade till behandlingsplanen, vara motiverade av behandlingsskäl och ha ett klart uttalat syfte. En bedömning skall alltid göras kring risksituationer innan vistelse utanför institutionen beviljas. Vid permissioner tillsammans med personal skall bevakningen vara betryggande. Innan den dömda får permission på egen hand skall vistelseadressen kontrolleras.

Vården av flickor

Det finns flera läsbara akut- och utredningsavdelningar och behandlingsavdelningar för LVU-placerade flickor där säkerheten och slutenheten bedöms som tillräcklig och där vårdinnehållet motsvarar behovet som kan ta emot dömda flickor. Det finns ingen anledning att destinera platser för det fåtal flickor som dömts till sluten ungdomsvård. Flickorna kommer även fortsättningsvis att placeras på låsta behandlingsavdelningar som är särskilt avsedda för flickor.

Skolan inom ungdomsvården

Mål och prioriteringar år 2004:

- att alla ungdomar som vistas på de särskilda ungdomshemmen skall få den utbildning de behöver och har rätt till,
- att socialtjänsten är delaktig i planeringen av och hålls väl informerad om den unges skolgång,
- att eleven och om möjligt vårdnadshavaren görs delaktig i upprättande och utvärdering av elevens åtgärdsprogram,
- att alla elever skall erhålla betyg, intyg eller omdöme,
- att öka andelen behöriga lärare inom SiS,
- att i socialtjänsten öka andelen positiva svar.

En ändamålsenlig undervisning och en väl fungerande vård och behandling utgör tillsammans grundförutsättningar för att främja elevernas utveckling till harmoniska och ansvars-kännande individer. SiS har ansvar för alla inskrivna elevers utbildning oavsett ålder, problematik eller placeringsform.

Skolan skall göra det möjligt för eleverna att utveckla sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och ge en grund för fortsatt utbildning. Samtliga ungdomshem har idag upprättat Lokala arbetsplaner. Det är angeläget att hålla en levande värdegrundsdiskussion med deltagande av både ungdomar och personal.

En skolplan för år 2004 har tagits fram. Råd och riktlinjer för skolverksamheten är under bearbetning och skall färdigställas i början av året.

Under året skall en nationell skolkonferens genomföras. Riktade fortbildningsinsatser för de pedagogiska ledarna skall fortsätta med inriktning mot pedagogisk ledarutbildning.

Av SiS skolplan framgår att utbildningen skall skötas av lärare. SiS bör främja att obehöriga lärare deltar i de särskilda satsningar som erbjuds idag såsom SÄL II- projektet. Därtill finns idag ett stort utbud av distansförlagda studier som är av stort intresse för fort- och vidareutbildning av SiS lärare. Samverkan med landets lärarhögskolor och SiS sker bl.a. genom tillhandahållande av praktikplatser för lärarstudier.

Uppföljningen av skolverksamheten är en prioriterad fråga. Mätbara uppföljningsinstrument skall utarbetas och användas såväl lokalt som på myndighetsnivå.

Hälsa- och sjukvården inom ungdomsvården

Mål och prioriteringar år 2004:

- att ungdomar med allvarliga psykiska problem skall kunna erbjudas plats på avdelningar där personalen besitter särskild kompetens,
- att tillsammans med Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet genomföra andra året av ett projekt som skall leda till bättre strukturer för samarbetet.

Såväl forskning som ADAD-intervjuer visar att en stor andel av ungdomarna inom SiS har psykiska besvär.

I mars 2003 startade samarbetsprojektet med målet att skapa fungerade samverkan mellan SiS, socialtjänsten och landstinget kring ungdomar med social och psykiatrisk problematik. Projektet som är samfinansierat skall genomföras gemensamt av Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet och SiS och lokala företrädare för respektive organisation.

Målsättningen med utvecklingsprojektet är bl.a. att studera:

- vilken nytta målgruppens ungdomar kan ha av att en förbättrad systematik i samverkan mellan kommun/landsting och SiS utvecklas. Vad är bärande? Vad är lärande?
- vilket behov av stöd och hjälp som handläggaren i kommunen behöver av andra vårdgivare vid utredning, eventuell placering, utformning av vårdinnehåll, insatser för återanpassning etc. av de aktuella ungdomarna,
- vilka reella hinder mellan kommuner, landsting och SiS som försvårar samverkan med ungdomarna och deras familjer. Vilka strategier kan bidra till en lösning?

En gemensamt anställd projektledare leder projektet och ansvarar för utvärderingen. Projektdeltagarna kommer att få del av utbildningsinsatser som syftar till att öka den gemensamma kompetensen i bl.a. etiska, juridiska och samverkansfrågor.

Under året fortsätter projektet sitt arbete med att försöka få till stånd avtal mellan ungdomshem och den lokala barn- och ungdomspsykiatrin. Några institutioner kommer att vara involverade i arbetet med att utarbeta gemensamma vårdplaner tillsammans med socialtjänsten och BUP.

Projektet har väckt en del frågeställningar kring konsultläkarnas roll och ansvar vid ungdomshemmen. Under året planeras en konferens för att fokusera på dessa frågor, men också på frågor som rör samarbetet med den lokala barn- och ungdomspsykiatrin.

Forskning, utveckling och utbildning inom SiS

Inledning

Mål år 2004:

- Vården skall i högre utsträckning planeras och utföras utifrån tillgängligt stöd i vetenskap och beprövad erfarenhet och på ett sätt som möjliggör uppföljning av vårdresultat.

Krav ställs i myndighetens regleringsbrev att vården och behandlingen skall utgå från kunskap och beprövad erfarenhet. I Sverige talar vi om "kunskapsbaserat socialt arbete". Internationellt används termen "evidensbaserat socialt arbete"³ Här rör det sig om metod i arbetet som visar sig ge resultat för vissa grupper och att detta prövats i forskning. Beprövad erfarenhet innebär att det sociala arbetet systematiseras och dokumenteras. Detta är nödvändigt för att kunna jämföra med andras resultat. Inom SiS finns mycket erfarenhetsbaserad kunskap - kunskap som måste dokumenteras på ett systematiskt sätt för att kunna kallas beprövad erfarenhet. Verksamhetsutvecklingen inom SiS måste i stor utsträckning bygga på dokumenterad lokal uppföljning av hur den egna verksamheten.

Av ovanstående resonemang framgår att SiS har två vägar att fortsätta utvecklas mot målet att bli en organisation som baseras på kunskap. Den ena vägen innebär att vi implementerar evidens-/kunskapsbaserade behandlingsmetoder och den andra att vi på ett systematiskt sätt dokumenterar och följer upp den vård och behandling vi bedriver idag.

Systematisk kunskap om verkningsfulla insatser bygger på att vi har en välutvecklad och enhetlig begreppsapparat. Idag använder vi behandlingsterminologin på olika sätt, något som också framgår i beskrivningarna av institutionernas vård och behandling.

Forskning och utveckling

SiS FoU har fyra huvuduppgifter; forskning, utvärdering och uppföljning, forskningsinformation respektive kunskapspridning samt metodutveckling .

Den bärande idén med FoU-verksamhet inom SiS är att kunskap som erhålls genom forskning och utvecklingsarbete skall främja verksamhetens utveckling. Ett led i detta är att tydliggöra de vetenskapliga rön som har betydelse för SiS utformning av behandlingsverksamheten och stödja implementering av metoder som har stöd i forskning.

Mål och prioriteringar år 2004:

- att medverka till implementering av kunskapsbaserade metoder i praktisk verksamhet genom utvecklingsarbete och särskild försöksverksamhet,
- att utforma en kunskapsbas för presentation av vetenskapliga rön för vägledning och styrning av SiS institutionsvård,
- att ge ut två till fyra forskningsrapporter i SiS forskningsserie och fyra till fem rapporter i serien *SiS följer upp och utvecklar*,
- att stödja utvecklingsprojekt samt dokumentation av erfarenhetsbaserad behandling,
- att arbeta med utvärdering och resultatuppföljning baserad på ADAD/DOK kompletterat med registerdata.

SiS skall utforma en *Kunskapsbas för institutionsvård*. Kunskapsbasen skall presentera aktuella vetenskapliga rön med hänvisningar till tillämpningar, rapporter, kunskapsöversikter etc. Kunskapsbasen skall presentera

³ Ref: Perspektiv på kunskapsutveckling inom socialtjänsten, En antologi, avsnittet Evidensbaserad praktik – en strävan att öka kunskaperna om verkningsfulla insatser av Karin Tengvald

kunskapsbaserade program, metoder samt behandlingsarbetets organisation och utformning. Ett behandlingsråd finns med uppgift att stödja och förankra en kunskapsbaserad behandlingsverksamhet.

Under år 2004 beräknas två till fyra rapporter publiceras i forskningsserien och fyra till fem i serien SiS följer upp och utvecklar. Arbetet med att sprida forskningsinformation kommer att fortsätta genom föreläsningar, seminarier och konferenser. En särskild konferens kommer att genomföras för att ge en samlad bild av kunskapsläget inom missbrukarvården. SiS samarbete fortsätter med CUS (Centrum för utvärdering av socialt arbete) och Norska barn- och familjedepartementet i ett projekt för att utforma en institutionsbehandling baserad på Tore Andreassens kunskapsöversikt.

SiS bedriver ett omfattande projektarbete ute på institutionerna. Mellan femton och tjugo utvecklingsprojekt pågår årligen. Erfarenheterna visar att institutionerna behöver dialog och stöd inför ansökan. Vidare behöver projektledarna, som i regel är anställda på institutionen, ges möjlighet till utbyte och stöd under projektiden. FoU-staben skall stödja utvecklingsarbetet på institutionerna. Regionala initiativ skall stödjas särskilt om de bygger på samverkan med forskare rörande dokumentation av erfarenhetsbaserad behandling, kollegiebedömningar etc.

En förutsättning för att forskningsinformation skall omsättas i praktisk tillämpning är tillgång till både vetenskaplig- och behandlingskompetens. SiS bör därför verka för att varje institutionsledning har tillgång till sådan kompetens (psykolog, psykoterapeut, socionom med magisterutbildning, forskare, forskarstuderande eller motsvarande). Denna kompetensförsörjning kan uppnås genom rekrytering och i enstaka fall fortbildningsinsatser.

SiS dokumentationssystem – ADAD och DOK

ADAD och DOK är viktiga redskap för utredning och behandlingsplanering. Flera institutioner använder informationen på ett systematiskt sätt som underlättar och höjer kvaliteten på arbetet. ADAD och DOK ger också underlag för att beskriva klienterna på nationell och lokal nivå. För att sådana beskrivningar skall ha ett värde är det viktigt att merparten av klienterna blir intervjuade. Intervjuer vid utskrivning och uppföljning behövs för att vi skall få kunskap om hur det går för klienterna. Det är viktigt att alla institutionens klienter ingår, för om bortfallet är för stort kan man inte dra några slutsatser av resultaten.

Mål och prioriteringar för ADAD och DOK år 2004:

- att öka andelen ungdomar och klienter som intervjuas vid inskrivning och utskrivning,
- att genomföra uppföljningsintervjuer på ett urval av institutioner och klienter,
- att analysera och rapportera om inskrivnings-, utskrivnings- och uppföljningsdata,
- att använda uppgifter från ADAD/DOK i behandlingsplaneringen,
- att utveckla användningen av ADAD/DOK i verksamhetsutveckling/uppföljning.

Utbildning

Mål och prioriteringar år 2004:

- att implementera kunskapsbaserade metoder främst genom utbildnings- och seminarieverksamhet,
- att förbättra rättssäkerheten för den enskilde klienten genom personalutbildning, information och implementering av gällande rätt.

Utbildningsbehov och strategisk kompetensutveckling

SiS har i olika sammanhang uttryckt synpunkter på nuvarande högskoleutbildning. Det saknas t.ex. en specialisering som är inriktad på behandling i institutionsvård inom relevanta utbildningar. Det gäller bland annat utbildningarna för socionomer, socialpedagoger, psykologer och speciallärare. Både när det gäller utrednings- och behandlingsverksamheten arbetar personal med olika utbildningsbakgrund i team och behöver gemensam kompetens när det gäller institutionsbehandling. Det behövs också vissa tvärvetenskapliga inslag som bidrar till en gemensam förståelse av klientgruppernas problem och behov.

Av stort intresse för SiS är fort- och vidareutbildningar samt även magisterutbildningar, som är inriktade på behandling av tungt missbruk med blandproblematik samt på behandling av ungdomar med svåra beteendeproblem.

Det väsentligt utökade utbudet av distansförlagda utbildningar inom det samhällsvetenskapliga fältet är av intresse för SiS som har en verksamhet spridd över hela landet.

SiS medverkar aktivt i KY-utbildningar på nio orter i landet. En förväntan är att denna medverkan skall reducera behovet av särskilt arrangerade grundutbildningar för behandlingsassistenter. SiS plan, att kunna avveckla de satsningar som gjorts på grundutbildning, kvarstår. Målet som tidigare angivits, att uppnå detta år 2005, skall under 2004 noggrant prövas.

Det reguljära utbildningsväsendets utbildningar har således kritiserats av SiS som otillräckligt anpassade till vår verksamhet och SiS har därför gjort årliga stora satsningar på kompetensutveckling av personal. Begreppet kompetensutveckling omfattar emellertid mer än utbildningsinsatser. Relevant handledning, rekryteringsstrategier, utveckling av erfarenhetsbaserad kunskap liksom utveckling och spridning av spetskompetens är exempel på ingredienser i ett brett program för kompetensförstärkning.

Principer för att ta fram en plan för kompetensutveckling på institutionsnivå såväl som på myndighetsnivå skall tas fram under året med målet att en sådan plan kan ingå i nästa års verksamhetsplan.

Dokumentation och behandlingsplanering

Ett arbete pågår med att utarbeta råd och riktlinjer för dokumentation och behandlingsplanering. Utbildningsinsatser för att förankra dessa skall genomföras under år 2004.

Fort- och vidareutbildning av vissa personalkategorier

Fort- och vidareutbildning av SiS olika specialister fortsätter. SiS specialister har ett behov av utbyte med kollegor inom myndigheten, att ta del av varandras erfarenheter, "benchmarking" och att utveckla sina specialområden utifrån nya rön.

För att kunna säkra behandlingsinsatsernas kvalitet och koppla dessa till klienternas behov skall vissa utbildningsteman återkomma. Utbildningarna riktas till olika personalkategorier. Till dessa teman hör t.ex. drogekunskap och beroendelära och psykiatri.

Chefsutveckling

Det generella chefsprogrammet avslutades år 2003. Under år 2004 genomförs riktade utbildningsinsatser gentemot institutionscheferna.

Internt aspirantprogram

I syfte att säkra chefsförsörjningen inom SiS startar för första gången i särskilt aspirantprogram genom att satsa på medarbetare med kompetens och ambitioner att bli chefer. Aspirantprogrammet bygger på det avslutade chefsprogrammet. Programmet består av två delar. En generell och gemensam del fördelad på fyra block:

- förvaltnings- och rättskunskap
- förändringsarbete och omvärldsanalys
- verksamhetsstyrning och personligt ledarskap
- utbytes-/praktiktjänstgöring

Särskilda utbildningssatsningar under år 2004

- en utbildningsomgång för avdelningsföreståndare
- introduktionsutbildning för nyanställd personal inom SiS
- riktade utbildnings-/seminariedagar för olika personalkategorier: sjuksköterskor, psykologer, pedagogiska ledare
- grundutbildning för behandlingsassistenter baserat på regionala utbildningsarrangörer

- utbildning i behandlingsplanering och dokumentation
- utbildningar i drogkunskap och beroendelära
- fortsatta och differentierade utbildningsinsatser i Motiverande intervjuteknik, MI
- ny kurs i arbete med flickor och övergreppsproblematik (10 poäng)
- psykiatrisk översiktscurs samt 5-poängskurs i barn- och ungdomspsykiatri
- magisterutbildning för personal inom ungdomsvården
- ART-utbildning
- instruktörsutbildning i hot och våld
- rättskunskap

Handledning

Under året skall en inventering göras av den handledning som förekommer vid institutionerna avseende omfattning och inriktning.

Utvecklings- och utbildningsprojekt

Sammanlagt 18 554 404 kronor utbetalas för genomförande av utbildnings- utveckling- och övriga satsningar. I detta belopp ingår 2 450 000 kronor avseende projekt som ingår i försöksverksamhet med vårdkedjor inom LVM-vården. Totalt 1 815 700 kronor betalas ut till institutionernas utbildningsprojekt och 2 088 000 kronor till utvecklingsprojekt. Bidragen redovisas under respektive institution.

Bedömningen av projekten har skett i enlighet med fyra kriterier, som ligger i linje med SiS ambition att bedriva vård och behandling som baseras på aktuell kunskap. De fyra kriterierna är:

- evidensbaserad vård
- dokumentation av erfarenhetsbaserad kunskap
- utveckling av behandlingsorganisationen
- uppföljning av vårdresultat.

Rättssäkerhet

Mål och prioriteringar år 2004:

- att förbättra rättssäkerheten för den enskilde klienten.

Huvudkontoret ansvarar för övergripande rättssäkerhetsfrågor där målen är att säkerställa att all verksamhet vid myndigheten sker i enlighet med gällande lagstiftning och att all behandling avseende klienter och personal sker på ett rättssäkert sätt.

Huvudkontoret ansvarar för råd och riktlinjer som stöd för en rättssäker vård. En informationsfolder om slutna ungdomsvård har tagits fram och skall lämnas till samtliga ungdomar som tagits in för att verkställa en dom. Informationsfoldern fokuserar bl.a. på klientens rätt till kontakt med omvärlden och att överklaga beslut. Liknande informationsmaterial skall tas fram för LVM-vården samt ungdomsvården i övrigt.

Tillsynsbesök skall genomföras vid minst hälften av institutionerna under året. Tillsynsstaben skall bl.a. kontrollera att klientens rättssäkerhet beaktas. Tillsynsstabens uppgift är också att utreda och ta ställning till alla klagomål i klientrelaterade ärenden.

SiS etik

Mål och prioriteringar år 2004:

- att samtliga anställda skall ha kännedom om innehållet i *SiS etik*, myndighetens etiska regler och arbeta med utgångspunkt från dessa.

Vård och behandling vid SiS institutioner skall utgå från lagstiftningen, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter samt FN-konventionen om barnets rätt.

Samtliga anställda skall ha kännedom om SiS etiska reglerna och arbeta utifrån dessa. Alla nyanställda ska få ett eget exemplar av *SiS etik*.

SiS grundutbildning kommer fr.o.m. våren 2004 att innehålla ett avsnitt beträffande *Barnkonventionen*. Även etik och särskilt *SiS etik* ingår som ett obligatorium i utbildningen.

Genderprogram

Mål år 2004:

- att genderperspektivet skall beaktas i allt behandlings-, utrednings- och utvecklingsarbete inom SiS.

Det av socialdepartementet antagna *Genderprogram för social välfärd* syftar till att all verksamhet inom socialdepartementets ansvarsområde skall tillföras ett genderperspektiv, dvs. att förslag och verksamhet alltid skall analyseras utifrån både mäns och kvinnors behov och förutsättningar. Ett genderperspektiv förväntas höja kvaliteten och effektiviteten samt öka personalens arbetstillfredsställelse. För SiS del har olika delar av verksamheten bedömts vara viktiga för genderarbetet.

En arbetsgrupp på huvudkontoret skall tillsättas med uppgift att bevaka och samordna SiS genderarbete utifrån SiS genderpolicy.

Interna nätverk

Mål och prioriteringar år 2004:

- att nätverken skall bidra till utveckling av SiS verksamhet inom specifika områden.

Arbetet i nätverken drivs av företrädare för institutionerna och enligt direktiv från och i samverkan med huvudkontoret. Utöver de generella uppdrag som anges nedan kan nätverken få särskilda utrednings- eller andra uppdrag som skall leda till förslag till åtgärder. Nätverken har direktiv från huvudkontoret som gäller ett år i sänder och skall redovisa årligen till huvudkontoret, för att beslut skall tas om eventuellt nytt eller fortsatt uppdrag alternativt upphörande av verksamheten.

Nätverkens generella uppdrag är:

- att fungera som arena för erfarenhetsutbyte,
- att vara ett diskussionsforum kring behov av metodutveckling och utbildning,
- att fungera som kunskapskälla och remissorgan i frågor som berör respektive nätverks ämnesområde.

Utöver det generella uppdraget har varje nätverk ett eller flera särskilda uppdrag.

Nätverken skiljer sig från arbetsgrupper och referensgrupper. Nätverkens uppdrag definieras ovan. *En arbetsgrupp* har ett korttidsbestämt uppdrag som skall resultera i en skriven produkt, en konferens eller liknande. *En referensgrupp* är ett rådgivande organ som tillsätts i särskilda frågor under en begränsad tidsperiod. Referensgrupper kan ibland benämnas *råd* och är då utnämnt tillsvidare som rådgivande organ i ett bredare sammanhang, t ex SiS råd i utbildningsfrågor.

Följande nätverk skall finnas år 2004:

- Vården av kvinnor med missbruksproblem
- Vården av psykiskt störda missbrukare inom LVM-vården
- Utveckling av utredningsverksamheten inom ungdomsvården
- Vården av flickor
- Vården av ungdomar med missbruksproblem
- Utveckling av slutna ungdomsvård

Nätverken skall rapportera om sin verksamhet till planeringsdirektören senast den 30 oktober 2004. Utöver detta skall nätverken informera om sin verksamhet via SiS hemsida och Intern-info.

KIA – klient- och institutionsadministrativt system

Mål och prioriteringar år 2004:

- att fortsätta arbetet med utvecklingen av KIA för att få ett system som bättre svarar mot verksamhetens behov,
- att genom förändringar i KIA samt via nya uttagsverktyg ge förbättrad tillgång till verksamhetsdata ur KIA,
- att vidareutveckla förvaltar- och supportfunktion på huvudkontoret till att ännu bättre/snabbare besvara frågor samt korrigera felaktiga registreringar och systemfel,
- att fortsätta med utbildningen för användare av systemet med hjälp av KIA-utbildare.

Ett fungerande klient- och institutionsadministrativt system är ett verktyg för att underlätta dokumentation och uppföljning av vården och för att upprätthålla en god rättssäkerhet. Under vintern 2003 - 2004 uppgraderas KIA till en ny teknisk plattform, vilket skapar möjligheter att utveckla ett än mer användarvänligt KIA-system. Denna uppgradering ger också möjlighet till uttag av beläggningen på såväl avdelnings- och institutionsnivå som på myndighetsövergripande nivå. Supportfunktionen skall utvecklas till att bli en s.k. lärande helpdesk, som skall innehålla svaren på ett antal frågor. Helpdesken syftar således till att avlasta supportfunktionen vid huvudkontoret.

Följande insatser planeras år 2004:

- att utveckla KIA avseende strukturerad behandlingsplan och slutanteckning för att underlätta uppföljningen av vården,
- att utveckla systemet så att vissa data kunna erhållas i form av rapporter,
- att genomföra en utredning angående möjligheterna att införa en komplett digital akt i systemet,
- att informera alla användare om driftsituation samt utveckling av systemet en gång per kvartal,
- att samtliga KIA-administratörer skall träffas minst en gång under året,
- att två KIA-utbildare skall finnas tillgängliga för utbildningsinsatser,
- att driftsätta den nya centrala utbildningsbasen och därmed ersätta de små bärbara utbildningsdatorerna.

Personal och arbetsmiljö

Arbetsmiljö

SiS arbetsmiljöarbete styrs av omsorg om klient och medarbetare samt av lagar, avtal och föreskrifter.

Övergripande mål

- att våra medarbetare har bästa möjliga arbetsmiljö för att förebygga ohälsa och olycksfall och för att säkerställa att våra klienter erhåller vård och behandling av bästa möjliga kvalitet,
- att alla medarbetare tar ansvar för att verka för ett positivt arbetsklimat och för att våra arbetsplatser är så trygga och säkra som möjligt,
- att alla medarbetare känner arbetsglädje och stolthet över sitt arbete.

Sjukfrånvaro och hälsobokslut

Mål för år 2004:

- att minska sjukfrånvaron med minst 10 procent.

Ett aktivt och strukturerat rehabiliteringsarbete skall bedrivas på alla arbetsplatser för att minska sjukfrånvaron. Alla institutioner skall ha lokala handlingsplaner och fungerande rutiner. Utbildning i rehabilitering skall anordnas för rehabiliteringsansvariga chefer och arbetsledare samt skyddsombud. En arbetsgrupp skall påbörja arbetet med hälsobokslut.

Sjukfrånvaron, som räknas i procent av ordinarie arbetstid, uppgick under förra mätperioden till 9,25 procent.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall vidareutvecklas. Arbetsmiljödeklarationen skall förenklas och förtydligas liksom de mallar och checklistor som finns som stöd i arbetsmiljöarbetet.

Medarbetarenkät och åtgärdsplan

En ny medarbetarenkät skall genomföras i februari. Enkäten skall följas upp och analyseras och resultera i nya åtgärdsplaner alternativt att tidigare åtgärdsplaner revideras såväl på myndighets- som på institutionsnivå.

Arbetsmiljöutbildning

Endagsutbildning för chefer, arbetsledare och skyddsombud om SiS policies, riktlinjer och rutiner som ska gälla på alla våra arbetsplatser anordnas även fortsättningsvis vår och höst.

Våld och hot

Utbildningen av instruktörer i konflikthantering och självskydd som påbörjats tidigare skall fortsätta under år 2004 för att få en säkrare och tryggare arbetsmiljö på institutionerna. Utbildningen kommer delvis att finansieras med stöd av Utvecklingsrådet. Syftet med utbildningen är att nedbringa antalet incidenter p.g.a. våld och hot och därmed även sjukfrånvaron vid institutionerna.

Prioriterade arbetsuppgifter

- att åtgärder vidtas för att minska sjukfrånvaron
- att chefer, arbetsledare och skyddsombud genomgår utbildning i rehabilitering
- att påbörja arbetet med hälsobokslut
- att fortsätta följa upp och utveckla SiS arbetsmiljösystem
- att följa upp och analysera den nya medarbetarenkäten samt utarbeta nya åtgärdsplaner alternativt revidera tidigare planer utifrån enkätresultat såväl på myndighets- som institutionsnivå
- att utbilda instruktörer på institutionerna i konflikthantering och självskydd
- att den nya arbetsmiljöparmen implementeras och fungerar som den handbok den är tänkt att vara

Beläggningsnivån på institutionen skall regelbundet tas upp i det samverkansforum som hanterar arbetsmiljö- och/eller verksamhetsfrågor vid institutionen.

Jämställdhet

En partsammansatt arbetsgrupp har utarbetat en ny myndighetsövergripande jämställdhetspolicy samt jämställdhetsplan för 2003/2004. Jämställdhetsarbetet har också innefattat lönekartläggning och analys av löneskillnader för SiS i sin helhet. Myndigheten har granskats av JämO som ansåg att SiS har ett väl godkänt jämställdhetsarbete.

Alla institutioner ska utarbeta lokala jämställdhetsplaner. Riktlinjer har därför utarbetats som ett stöd i det lokala jämställdhetsarbetet.

Genom en jämställdhetsdeklaration kommer myndigheten att följa upp institutionernas jämställdhetsarbete i samband med upprättande av verksamhetsplanen.

Prioriterade arbetsuppgifter:

- SiS jämställdhetsplan skall revideras och följas upp
- samtliga institutioner och huvudkontoret skall utarbeta lokala jämställdhetsplaner
- institutionernas respektive huvudkontorets jämställdhetsarbete skall följas upp på myndighetsnivå.

Etnisk mångfald

En stor andel av de klienter som vårdas hos SiS, framför allt inom ungdomsvården, har utländsk bakgrund genom att en eller bägge föräldrarna är födda utomlands. Detta ställer stora krav på att behandlingspersonalen har särskild kompetens i förhållanden som rör invandraskap och invandrarfrågor i stort. Det är också en fördel att få in personal med andra hemspråk bland behandlingspersonalen. SiS har redan idag en bred representation av olika språk och kulturer och strävar även fortsättningsvis efter att anställa personal med både svensk och utländsk bakgrund.

En partsammansatt arbetsgrupp skall tillsättas och arbeta med frågan om mångfald inom SiS. Arbetsgruppen skall se över gällande mångfaldsplan och utarbeta förslag till ytterligare åtgärder inom områdena rekrytering, anställningsförhållanden och etniska trakasserier än de som anges i planen samt även undersöka behovet av åtgärder inom andra områden.

Av de redan planerade åtgärderna framgår bland annat en policy mot etniska trakasserier inom SiS skall utarbetas, och att förekomsten av etniska trakasserier inom SiS skall kartläggas i medarbetarenkäten 2004.

Institutionernas och huvudkontorets behov av information och stöd för att bedriva ett aktivt mångfaldsarbete skall undersökas och tillgodoses.

Samverkan för utveckling

År 2003 tecknades ett samverkansavtal för sju institutioner samt huvudkontoret. Erfarenheter från försöket vid de aktuella institutionerna samt huvudkontoret utvärderas kontinuerligt av den partsammansatta arbetsgruppen som under året arbetat aktivt med samverkan inom SiS. Målsättningen är att ramavtal för SiS skall kunna tecknas under första halvåret 2004. Ett samverkansavtal skall kunna ersätta delar av MBL samt de statliga avtalen ATS, AMLA samt MBA-S.

Ambitionen är att få till stånd ett väl fungerande system för samverkan och skapa större delaktighet och engagemang i verksamhetsfrågor hos all personal.

Befattningsbenämningar och klassificering enligt BESTA

Under våren 2004 skall befattningsbenämningarna inom SiS ses över, renodlas och minskas i antal. Samtlig personal skall klassificeras i enlighet med nya tjänstgöringsnomenklaturen BESTA. Under våren genomförs utbildning i BESTA för chefer och fackliga företrädare.

Bisysslor

Under verksamhetsåret skall samtliga anställdas bisysslor kartläggas. Information och särskilda riktlinjer kommer att skickas till institutionerna. Personal skall informeras och erhålla en särskild blankett där förekommande bisysslor skall anges. Förekommande förtroendeskadliga och konkurrerande bisysslor hanteras av huvudkontoret och arbetshindrande av institutionen.

Särskilda satsningar inom information

Mål och prioriteringar år 2004:

- att föra ut kunskap om SiS verksamhet till socialtjänsten.

Under 2004 skall det strategiska informationsarbetet stärkas. En ny informationspolicy kommer att arbetas fram i nära samverkan med myndighetens presstjänst. Primära målgrupper för informationsarbetet är politiker och tjänstemän inom den kommunala socialtjänsten samt alla medarbetare vid myndigheten.

Övergripande mål

Verksamheten inom SiS skall präglas av öppenhet och transparens. Samverkan med socialtjänsten och andra instanser är nödvändig för att ge resultat. Informationsverksamheten skall bidra till att myndigheten uppnår de mål som ställts upp för verksamheten samt underlätta samverkan med andra aktörer. Informationsverksamheten skall bidra till att den kommunala socialtjänsten får en realistisk uppfattning om SiS uppdrag och möjligheter. Detta gäller såväl politiker som tjänstemän inom socialtjänsten.

Mål

Under 2004 inriktas informations- och mediearbetet på att framhålla SiS som en kunskapsorganisation som utför ett professionellt arbete med en mycket tung målgrupp. Informationsstabens olika kanaler renodlas, konsolideras och stärks.

SiStone

SiStone ges ut med sex nummer under året. Antalet prenumeranter skall fortsätta att öka tydligt under året. En mer aktiv och personlig marknadsföring av tidningen kommer att ske. Samspelet med SiS externa webbplats konsolideras.

Webbplatsen

Arbetet med att presentera nyheter inom SiS verksamhetsområden på webbplatsen fortsätter för att locka fler besökare liksom arbetet med att skapa egna hemsidor för alla institutioner. Informationen på minoritetsspråk förbättras ytterligare. Webbplatsen anpassas för att öka tillgängligheten för besökare med olika funktionshinder.

Mediearbetet

SiS skall ha en öppen attityd till media och SiS presstjänst skall ge en god service med hög tillgänglighet för journalister. Internt skall presstjänsten ge stöd och vägledning i mediafrågor till såväl ledning som enskilda medarbetare. Presstjänsten skall även ge kontinuerlig massmediautbildning.

Övrigt

En stor del av det allmänna informationsarbetet inriktas på SiS tioårsjubileum 2004. I anslutning till det riktas insatser till de grupper som är prioriterade, dvs. politiker och ledande tjänstemän inom socialtjänsten. Interninfo ges ut var fjortonde dag. Faktablad om olika verksamheter inom SiS produceras fortlöpande. Ett särskilt informationsblad riktat till socialtjänsten ges ut och faxas vid behov.

IT-plattformen och IT-IS/IT

Mål och prioriteringar år 2004:

- att genomföra IT-planen,
- att bygga upp en ny teknisk plattform,
- att genomföra satsningar på IT-utbildning,
- att genomföra IT-säkerhetsarbete på institutionerna.

Treårsplanen för IS/IT-utveckling

Under de senaste åren har behoven av IT-stöd i verksamhetens processer kartlagts och varit underlag för tidigare upprättande av IS/IT-planer. I planerna har även försök gjorts att beakta de speciella problem som SiS har med sin stora geografiska spridning av institutioner, i kombination med de tekniska och ekonomiska begränsningar som finns i att bygga ut datakommunikationsnätet. I 2004 års IS/IT-plan har, liksom tidigare, de tekniska, personella och ekonomiska begränsningarna fått ligga till grund för planens utformning.

Planen för 2005 till 2006 är tillsvidare grov. I slutet av år 2004 kommer en utvärdering att ske av vilka effekter de system som driftsattes 2002 - 2003 haft på IT-plattformen samt de kvalitets- och verksamhetseffekter som skapats. Med underlag av en sådan utredning görs sedan prioriteringar.

IT-planen för 2004

IT-plattformen

SiS tekniska plattform underhålls kontinuerligt för att undvika för stora kostnadspåfrestningar för myndigheten. Under året skall också förberedande utredningar om SiS framtida IT-plattform och kommunikationslösningar genomföras.

Under år 2002 påbörjades arbetet att förnya myndighetens datorutrustning. I första hand byttes institutionsserverna ut. Utbytet av arbetsplatsutrustningen, PC, pågår löpande.

Ett projekt att lyfta KIA från nuvarande plattform till en ny har inletts under år 2003 och slutförs under år 2004. Vidare har ett mycket omfattande projekt startats 2003 och kommer att pågå in på 2005 med syfte att modernisera myndighetens grundprogramvara/operativsystem NT4 till Win2003 och en ny version av Office-paketet.

Ett arbete pågår med att förbättra säkerhetslösningar för virushantering. Efter problemen med e-postsystemet under året planeras nya lösningar för att kunna nå posten utanför SiS med en "webb-lösning".

Utbildningen för systemadministratörerna på institutionerna pågår. Under 2004 fortsätter satsningen på kompetenshöjning hos IT-gruppen inför de nya tekniska systemen.

Vidareutveckling av befintliga IS/IT-system

KIA

Vissa justeringar införs i programmet. Se vidare under avsnittet om KIA sidan 38.

ADAD/DOK

Vissa mindre justeringar införs i programmen.

Personaladministrativa systemet (PA-systemet)

Det nya personaladministrativa systemet, Palasso, infördes under hösten 2002 med funktioner främst för lönehanteringen. Under år 2004 skall andra PA-moduler successivt fortsätta att utvecklas bl.a. stöd för administration av personalutveckling samt funktioner för uttag av statistik avseende personal och löner. Under 2004 integreras Palasso med schemaläggningssystemet Besched.

Schemaläggningssystemet

Schemaläggningssystemet Besched kommer successivt att tas i bruk i hela myndigheten. Systemet ger stöd till att lägga arbetsscheman med utgångspunkt från såväl verksamhetens behov som personalens önskemål. Under 2004 skall arbetet med att integrera schemaläggningssystemet med lönesystemet fortsätta.

Nya system och utredningar

Hälso- och sjukvårdsjournaler

Arbetet med att anskaffa ett IT-stöd för hälso- och sjukvårdsarbetet har påbörjats med framtagning av en kravspecifikation som underlag för anskaffning av ett standardsystem. Systemet planeras att anskaffas hösten 2004 för att tas i drift år 2005.

Ärende- och dokumenthanteringssystem

Ett dokumenthanteringssystem är ett komplement till Office-systemet. Det underlättar hantering av dokument, främst återsökning av publicerade dokument t.ex. handböcker, utredningar, protokoll och beslut. I början av år 2004 skall en kravspecifikation sammanställas för avrop från statens ramavtal. Systemet planeras starta hösten 2004.

En första tillämpning är ärende-/diariehantering. Initialt kommer vissa nyckelgrupper vid institutionerna att få tillgång till systemet.

Kunskapsbasen

Ett system för lagring och åtkomst av sammandrag av forskningsdata och forskningsrapporter över vård- och behandlingsmetoder planeras att tas i drift i slutet av 2004. Från den s.k. *Kunskapsbasen* kan informationen bli tillgänglig via ett enkelt men kraftfullt söksystem. Under våren 2004 genomförs en verksamhetsutredning för att precisera kraven på IT-stöd. Kunskapsbasen kan vara en av de första tillämpningarna på dokumenthanteringssystemet.

Avvikelsehantering/Incidentrapportering

Det pågående projektet avseende riskhantering/säkerhetsarbete har identifierat behov av IT-stöd för rapportering och sammanställning av olika former av avvikelser i verksamheten motsvarande dagens incidentrapportering i arbetsmiljöarbetet. Under år 2004 skall en utredning ge rekommendationer för val av lösning för detta.

Ledningsinformation

Ledningsfunktioner i SiS ska ha tillgång till aktuell information om verksamheten i form av mål och utfall för resursutnyttjande, ekonomi, kvalitet, prestationer, personalvård m.m. Med hjälp av denna information kan verksamheten styras på alla nivåer för att säkra god kvalitet och ett effektivt resursutnyttjande. Ett IT-baserat ledningsinformationssystem reducerar behovet av det manuella arbete som i dag läggs ner på att sammanställa uppföljnings- och statistikrapporter. Under hösten 2004 kommer en prototyp att testas som underlag för beslut

om fortsatt utvecklingsarbete. Under första halvåret 2005 planeras att den första versionen av systemet göras tillgänglig för alla institutionschefer.

Intranät

I en tidigare utredning har en kravspecifikation tagits fram. Ett intranät måste ha en smidig koppling till dokumenthanteringssystemet (se ovan). Under år 2004 skall kravspecifikationen kompletteras. Vid anskaffning av dokument- och ärendehanteringssystemet kommer lösningar för ett intranät att värderas. De första intranätfunktionerna beräknas tas i drift under början av 2005. Styrande för införandetakten är tillgången på kapacitet på datakommunikationsförbindelserna.

SiS hemsida

Under 2003 införde fem institutioner egen hemsida i anslutning till myndighetens gemensamma hemsida. De olika sidorna har fått en enhetlig utformning och kan nås med gemensamma sökvägar. Flera institutioner förväntas kunna anslutas under året. Arbetet ses som ett första led i myndighetens anpassning till en "24-timmarsmyndighet".

Andra satsningar

Säkerhetsarbete:

Under året genomförs en inventering av sårbarheten inom SiS totala organisation. Fortsatt säkerhetsarbete inom IT-området kommer att vara baserad på resultatet från analysen. Institutionerna kommer att beröras av arbetet.

IT-utbildning:

I samband med byte av operativsystem och version Office kommer utbildning att behöva finnas tillgänglig för SiS personal. Vidare behöver medel avsättas för att höja den grundläggande IT-kompetensen hos nyckelgrupper av personal.

24-timmarsmyndigheten:

Myndigheten följer statens arbete med att utveckla tjänster och funktioner för 24-timmarsmyndigheten genom att bl. a medverka i Statskontorets utredningar.

Telefoni:

Moderniseringen av SiS telefonväxlar fortsätter. Nya avtal på fast och mobil telefoni kommer att slutas under året. Arbetet att samordna myndigheten i gemensamma avtal fortsätter för att uppnå största möjliga kostnadsbesparingar. Nytt avtal avseende datakommunikation kommer även att slutas.

Tillsyn

Tillsynsstabens uppgift är att:

- utöva tillsyn och kontroll av institutionerna
- hantera klagomål avseende klientrelaterad verksamhet vid institutionerna
- hantera anmälningar enligt lex Maria

I tillsynen av institutionerna ingår kontroll av att verksamheten bedrivs lagenligt och rättssäkert för klienterna. Tillsynen omfattar kontroll av att institutionerna följer av myndigheten tagna beslut och direktiv. I tillsynen ingår också en granskning av att institutionens verksamhet svarar mot institutionens uppdrag.

Formerna för granskning av vård- och behandlingsinnehållet skall utvecklas ytterligare. De uppdrag institutionerna erhåller i verksamhetsplanen ger ett underlag för tillsynen.

I tillsynsarbetet ingår att ta emot och bedöma klagomål som rör den klientrelaterade verksamheten vid institutionerna. Varje klagomål utreds och beslut fattas om den vidare hanteringen som bl.a. kan innebära att överlämna handläggningen till annan enhet inom myndigheten. Vidare ingår att ta emot och bedöma ärenden enligt lex Maria.

Tillsynen görs vid planerade tillsynsbesök eller på förekommen anledning efter inkomna klagomål, incidentrapporter, uppgifter i media etc. Utgångspunkten för tillsynen är lagstiftning, myndighetens instruktion, verksamhetsplan och SiS riktlinjer inom olika områden. Varje tillsynsbesök redovisas i en särskild rapport som distribueras till samtliga institutioner, fackliga företrädare och enheter på huvudkontoret. Årligen upprättas en sammanfattande rapport över tillsynsverksamheten. Som ett resultat av tillsynen kan myndighetsledningen ge särskilda uppdrag till respektive institution antingen direkt eller i kommande verksamhetsplan.

Skolverket och Socialstyrelsen har ansvaret för tillsyn av skolverksamheten respektive hälso- och sjukvårdsverksamheten också inom SiS. Tillsynsstabens tillsynsansvar omfattar dock även dessa områden.

Uppföljning

Med verksamhetsuppföljning menas redovisning av den verksamhet som SiS bedriver vid LVM-hemmen och de särskilda ungdomshemmen, dvs. de tre verksamhetsgrenarna missbrukarvården, ungdomsvården samt sluten ungdomsvård. Verksamhetsuppföljningen syftar till att mäta och beskriva kärnverksamheten, dvs. vården och behandlingen (inkl skola och hälso- och sjukvård) vid SiS institutioner. Det kan i vissa fall vara svårt att skilja verksamhetsstatistik från uppföljning. Uppföljning, som skall vara relaterad till målen för verksamheten, redovisas ofta i kvantitativa termer i form av statistik.

Uppföljningen av vården och behandlingen skall svara mot de mål som anges i myndighetens regleringsbrev och i verksamhetsplanen. SiS har fått kritik för att målen har varit alltför otydliga och för att de inte går att mäta. Mål för vården och behandlingen och kriterier för när målen är uppnådda behöver preciseras och utvecklas vidare.

Vad är god kvalitet inom vården och behandlingen? Under första halvåret 2004 skall ett antal kvalitetsvariabler tas fram som gör det möjligt att systematiskt följa upp och värdera verksamheten.

En effektiv verksamhetsuppföljning skall kunna visa vilka insatser klienterna erhållit under vårdtiden. I behandlingsplaneringen för den enskilde klienten skall de planerade insatsernas mål och omfattning beskrivas och journalanteckningarna skall vara relaterade till detta. Journalföringen skall vara sådan att man vid klientens utskrivning kan relatera de uppnådda resultaten till uppsatta mål i behandlingsplanen. Detta ger en möjlighet att mäta måluppfyllelsen i den enskilde klientens behandling. En utgångspunkt skall vara att huvuddelen av det material som skall bearbetas i verksamhetsuppföljningen kan hämtas från KIA och att enkäter därmed görs överflödiga. Detta kräver att KIA i vissa fall justeras och utvecklas.

En ny enhet vid planeringsavdelningen planeras få ansvar för verksamhetsuppföljningen.

Uppdrag till institutionerna avseende platsantal, verksamhetsinriktning och budget

Frösö LVM-hem (302)

Norra regionen

Institutionschef: Ewa Jonsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Frösö LVM-hem skall ha 19 platser, en minskning med 3 platser. Målgruppen är män med alkohol-, narkotika- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår uttalat våldsbenägna och svårt psykiskt störda män. Kvinnliga missbrukare från närregionen tas emot för avgiftning och överförs sedan till annan behandling. Frösö LVM-hem har en tillnyktrings- och avgiftningsenhet (TNE) med 6 platser som drivs enligt ett avtal med Jämtlands läns landsting och Kommunförbundet i Jämtlands län. Verksamheten är inrymd på intagningsavdelningen.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 5 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
30210	Avdelning 3	6	Låsbar	Intagningsavdelning	Kvinnor/ Män	Avgiftning och tillnyktring
30212	Avdelning 2	9	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	Motivera till fortsatt vård under frivilliga former
30214	Avdelning 1 – flexibel enhet	4	2 låsbara 2 öppna	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor/ Män	Motivera till fortsatt vård under frivilliga former
	Summa	19	17 låsbara/ 2 öppna			

Vård och behandling

Behandlingsmetodiken vid Frösö LVM-hem skall bygga på relationen mellan behandlare och klient, med individuellt motivationsarbete anpassat till varje klients förutsättningar. Institutionen skall erbjuda medicinskt kvalitetssäkrade insatser, däribland avgiftning. Institutionen har en heltidsanställd psykiater vilket medger särskilda insatser för personer med s.k. dubbeldiag-nos. Utredningar skall genomföras av psykolog. Utredningarna skall även beakta medicinska och sociala aspekter. Målgruppen är heterogen och inte sällan våldsbenägen och institutionen skall därför ha ett högt säkerhetstänkande. Verksamhetsutvecklingen skall ha tyngdpunkt på utredningar, metodutveckling av motivationsarbetet där motiverande intervju (MI) och kognitivt tänkande ingår samt fortsatt medicinsk kvalitetssäkring.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Utveckling av motivationsarbetet på Frösö LVM-hem
200.000 kronor

Implementering av instrument för utredning inom LVM
112.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Frösö behandlingshem

Kostnadsställe: 302

Finansiering	
Anslag	11 437
Intäkter av vårdavgifter	15 688
Summa finansiering	27 125

Kostnader	
Vårdkostnader	23 702
Lokalkostnader	3 423
Summa kostnader	27 125

Kostnadsställe: 350

Finansiering	
Anslag	426
Intäkter av vårdavgifter	7 147
Summa finansiering	7 573

Kostnader	
Vårdkostnader	7 147
Lokalkostnader	426
Summa kostnader	7 573

Investeringsram 585

Renforsens behandlingshem (303)

Norra regionen

Institutionschef: Bengt Olsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Renforsens behandlingshem skall ha 25 platser. Målgruppen är män och kvinnor med alko-hol-, läkemedels- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår även par.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 6 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
30310	Slutna avdelningen	10	Låsbar	Intagningsavdelning	Kvinnor/ Män	Två platser för tillnyktring/avgiftning
30311	Öppna manliga	10	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	
30312	Öppen kvinnlig avdelning	5	2 låsbara/ 3 öppna	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	
	Summa	25	12 låsbara/ 13 öppna			

Vård och behandling

Renforsens metod och synsätt skall vara lösningsfokuserat och motiverande intervju (MI) skall användas i motivations-/behandlingsarbetet. Institutionen skall involvera klientens nätverk i särskilda nätverksmöten. Vissa praktiska inslag ingår i vården, t.ex. matlagning och trädgårdsarbete. Institutionen skall erbjuda följande insatser: tillnyktring och avgiftning, motivation till vård och behandling i öppnare former enligt särskilt program, behandling på öppen avdelning samt utslussning och eftervård.

Renforsen skall utveckla eftervårdsinsatser. Ett program för detta är under bearbetning och beräknas vara klart i januari.

Ekonomiska ramar

Institution: Renforsens behandlingshem

Kostnadsställe: 303

Finansiering	
Anslag	6 289
Intäkter av vårdavgifter	18 542
Summa finansiering	24 831

Kostnader	
Vårdkostnader	21 397
Lokalkostnader	3 434
Summa kostnader	24 831

Investeringsram	475
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Projektering av två låsta platser för kvinnor.

Runnagården (309)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Tomas Ring

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Behandlingshemmet Runnagården skall ha 38 platser. Målgruppen är kvinnor med alkohol-, narkotika- eller läkemedelsmissbruk. I målgruppen ingår även uttalat utagerande och/eller svårt psykiskt störda kvinnor samt gravida missbrukande kvinnor. Vid avdelning 4 skall kvinnor som bedöms som särskilt resurskrävande vårdas. Institutionen skall även ta emot missbrukare som överflyttats från andra LVM-hem. Runnagården kan vid behov ta emot flickor från Granhult för avgiftning på en plats (Runnagården LVU).

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 7 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
30910	Avdelning 1	8	Låsbar	Intagningsavdelning	Kvinnor	
30911	Avdelning 2	8	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	Psykisk sidoproblematik
30912	Avdelning 3	6	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	Psykisk sidoproblematik
30913	Avdelning 4	6	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	Särskilt resurskrävande
30914	Avdelning 5	10	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	Psykisk sidoproblematik
	Summa	38	28 låsbara/ 10 öppna			

Vård och behandling

Runnagården skall arbeta med integrerad psykosocial och medicinsk behandling med fokus på fem områden: beroendeproblematiken, den psykiska hälsan, den fysiska hälsan, den sociala situationen och den egna personliga utvecklingen. Kvinnoperspektivet i behandlingen skall vara centralt. Runnagårdens viktigaste behandlingsinslag skall vara det manualbaserade 12-stegs behandlingsprogrammet och det manualbaserade behandlingsprogrammet för kvinnor med dubbeldiagnoser. Runnagården har utvecklat ett kognitivt program med individuella terapeutiska samtal och en gruppverksamhet med särskilt utbildad personal. Andra inslag i behandlingen skall vara behandlingsplanering enligt ASI/MAPS, utredningsverksamhet, social och praktiskt inriktad färdighetsträning, återfallsprevention, musikterapi, psykiatriskt och medicinskt arbete, hälso- och friskvårdsarbete, massage, akupunktur m.m.

Under året skall ART introduceras. Eftervårdsarbetet skall utvecklas. Arbetet med placeringar enligt 27§ skall struktureras enligt ny modell. Anhörigarbetet skall omarbetas och nätverksarbetet skall vidareutvecklas. Erfarenheter från institutionens projekt Det finns inga hopplösa fall skall tas tillvara mer metodiskt i det dagliga behandlingsarbetet.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Motiverande intervju, grundutbildning
90.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Behandlingshemmet Runnagården

Kostnadsställe: 309

Finansiering	
Anslag	15 094
Intäkter av vårdavgifter	31 849
Summa finansiering	46 943

Kostnader	
Vårdkostnader	41 376
Lokalkostnader	5 567
Summa kostnader	46 943

Investeringsram	675
------------------------	------------

Behandlingshemmet Rällsögården (308)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Harriet Lundefors Oscarsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Rällsögården skall ha 24 platser. Målgruppen är män med alkohol-, narkotika- eller blandmissbruk. Institutionen skall även erbjuda tillnyktringsvård.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 8 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
30810	Nygården	9	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	
30812	Mellangården	9	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	
30813	Västergården	6	Låsbar	Intagningsavdelning	Män	Avgiftning och tillnyktring
	Summa	24	15 låsbara/ 9 öppna			

Vård och behandling

Rällsögården skall ha ett strukturerat behandlingsprogram som bygger på ett kognitivt förhållningssätt och med kontaktmannaskap och motiverande intervju (MI) som viktiga grundstommar. Medicinsk avgiftning skall kompletteras med massage och akupunktur. En strukturerad behandlingsplan skall göras utifrån ASI/MAPS och med denna som grund skall klienten erhålla individuell behandling där specifika insatser som återfallsprevention, nätverksarbete, ART, musikverksamhet, undervisning, social färdighetsträning och praktiskt arbete kan ingå. I motivationsarbetet utgör också Stages of Change (SoC) ett viktigt inslag. För klienter med kriminell livsstil finns ett kriminalitetsprogram

Det planerade utvecklingsarbetet på Rällsögården skall inriktas på att utveckla behandlingsinnehållet på respektive avdelning genom att fokusera på tre områden: behandlingsförutsättningar, behandlingsmodell (program) samt dokumentation och utvärdering. Vidare planeras fortsatt implementering av befintliga behandlingsinslag, speciellt avseende ASI, MAPS, MI, kognitivt förhållningssätt och återfallsprevention, att utveckla arbetet med interna och externa vårdkedjor, och att utöka den strukturerade utskrivningsplaneringen MAPS-ut och uppföljningen med MAPS-upp.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Beskrivning, analys och värdering av kriminalitetsprogrammet vid Rällsögårdens behandlingshem
150.000 kronor

Utbildning inom områdena behandlingsförutsättningar och behandling
115.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Behandlingshemmet Rällsögården

Kostnadsställe: 308

Finansiering	
Anslag	9 619
Intäkter av vårdavgifter	20 382
Summa finansiering	30 000

Kostnader	
Vårdkostnader	23 600
Lokalkostnader	6 400
Summa kostnader	30 000

Investeringsram	525
------------------------	------------

Behandlingshemmet Älvgården (307)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Thomas Olsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Behandlingshemmet Älvgården skall ha 12 platser. Den öppna avdelningen stängs vilket innebär en minskning med 12 platser. Målgruppen är män med alkohol-, narkotika- eller läkemedelsmissbruk. I målgruppen ingår vårdtagare med ett visst omvårdnadsbehov (ej handikappade) samt uttalat våldsbenägna och svårt psykiskt störda män. Institutionen skall även erbjuda tillnyktringsvård.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 9 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
30710	Mottagnings- enheten	12	Låsbar	Intagningsavdelning/ Motivationsavdel- ning	Män	Avgiftning och tillnyktring/motivation och utredning
	Summa	12	12 låsbara			

Vård och behandling

Älvgårdens behandlingsmodell skall bygga på 12-stegsmodellen. Klienterna skall motiveras till vård i frivillig form genom enskilda samtal, grupper och föreläsningar. Institutionen skall även erbjuda tillnyktringsvård/avgiftning och ha sjuksköterskor i tjänst dygnet runt.

ART skall införas och personal skall därför utbildas i metoden. Utbildning som syftar till att förhindra hot och våldssituationer skall också genomföras. Kunskaperna avseende arbetsmiljöfrågor behöver stärkas och vissa nyckelpersoner kommer att utbildas inom detta område.

Ekonomiska ramar

Institution: Behandlingshemmet Älvgården

Kostnadsställe: 307

Finansiering	
Anslag	12 074
Intäkter av vårdavgifter	10 430
Hysesintäkter	20
Summa finansiering	22 524

Kostnader	
Vårdkostnader	16 021
Lokalkostnader	6 503
Summa kostnader	22 524

Investeringsram	340
------------------------	------------

Ekebylunds behandlingshem (314)

Östra regionen

Institutionschef: Jan Björnberg

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Ekebylunds behandlingshem skall ha 24 platser. Målgruppen är yngre och medelålders kvinnor med alkohol- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår även kvinnor med visst omvårdnadsbehov.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 10 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
31410	Intagnings- avdelningen	8	Låsbar	Intagningsavdelning	Kvinnor	Avgiftning/ omvårdnad
31411	Öppna avdelningen	16	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	
	Summa	24	8 låsbara/ 16 öppna			

Vård och behandling

Vid Ekebylund skall jagstödande miljöterapi utgöra ramen för behandlingen. Grunden för klientarbetet är en ordnad social struktur med tydlig dag- och veckoverksamhet. Motivationsinriktningen (KBT-tekniker såsom motiverande intervju (MI) och Återfallsprevention) med tyngdpunkt på kvinnoperspektiv infogas inom ramen för detta förhållningssätt. De äldre kvinnorna skall vid behov ges omfattande omvårdnad och sjukvård.

Under 2004 skall vårdinsatserna utvecklas främst genom att introducera evidensbaserad metodik i behandlingsarbetet.

Ekonomiska ramar

Institution: Ekebylunds behandlingshem

Kostnadsställe: 314

Finansiering	
Anslag	1 869
Intäkter av vårdavgifter	19 899
Summa finansiering	21 768

Kostnader	
Vårdkostnader	18 336
Lokalkostnader	3 432
Summa kostnader	21 768

Investeringsram	450
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Konferensutrymme ändras till måltidslokal.

Hornö LVM-hem (312)

Östra regionen

Institutionschef: Anders Hågeby

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Hornö LVM-hem skall ha 35 platser, en minskning med 3 öppna platser. Målgruppen är män med alkohol-, narkotika- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår utagerande män med lättare psykisk problematik. Institutionen skall även ta emot uttalat våldsbenägna och svårt psykiskt störda missbrukande män.

Hornö LVM-hem kan vid behov ta emot pojkar från Sirius eller Håkanstorps ungdomshem för avgiftning på en plats (Hornö LVU).

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 11 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
31210	Nygård 1	6	Låsbar	Intagningsavdelning	Män	Avgiftning
31211	Nygård 2	6	Låsbar	Intagningsavdelning	Män	Avgiftning
31212	Nygård 3	6	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	Diagnos/utredning
31213	Nygård 4	7	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	Diagnos/utredning
31214	Storgård	10	6 låsbara/ 4 öppna	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	Motivationsarbete
	Summa	35	31 låsbara/ 4 öppna			

Vård och behandling

Hornö skall erbjuda medicinskt säkra avgiftningar med tillgång till sjuksköterskor dygnet runt. Socialtjänsten skall tillfrågas, i varje enskilt ärende, om behov av psykologutredning och eventuella frågeställningar för denna. Utredningarna och professionellt motivationsarbete skall leda till väl förankrade 27§-placeringar.

Motivationsarbetet skall baseras på motiverande intervju (MI), och utbildningsinsatser pågår och planeras för att implementera metoden i det dagliga arbetet.

Ytterligare samarbete mellan kontaktmän och sjukvården planeras under 2004. En satsning skall göras mot mer strukturerade, individuellt anpassade aktiviteter i syfte att höja klienternas behandlingsmotivation. En tjänst är avdelad för detta. Massage för klienterna har återupptagits i projektform.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Implementering av MI på Hornö LVM-hem
200.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Hornö LVM-hem

Kostnadsställe: 312

Finansiering	
Anslag	16 463
Intäkter av vårdavgifter	31 290
Hysesintäkter	110
Summa finansiering	47 863

Kostnader	
Vårdkostnader	42 226
Lokalkostnader	5 637
Summa kostnader	47 863

Investeringsram	590
------------------------	------------

LVM-hemmet Rebecka (311)

Östra regionen

Institutionschef: Göran Leijon

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

LVM-hemmet Rebecka skall ha 14 platser. Målgruppen är yngre kvinnor med narkotika- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår även yngre kvinnor med psykiska störningar samt gravida missbrukande kvinnor.

Rebecka kan vid behov ta emot flickor från Hammargården för avgiftning på en plats (Rebecka LVU).

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 75 procent.

Tabell 12 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
31110	Avdelning 1	14	2 intagning/ 12 läsbara	Intagnings- /motivations- och behandlingsavdelning	Kvinnor	
	Summa	14	14 läsbara			

Vård och behandling

Vården vid Rebecka skall genomsyras av ett kvinnoperspektiv. Förståelseramen för behandlingen innebär att inom ramen för förebilden ”den goda familjen” eftersträvas ett möte med klienten, vilket leder till förståelse, stöd och hjälp att värna de egna gränserna.

Även den medicinska/psykiatriska vården skall ha fokus på kvinnoperspektivet. Till detta område hör sex, samlevnad och eventuell friskvård, medicinskt omhändertagande vid ätstörning, medicinskt omhändertagande av klient som utsatts för våld (bl.a. sexuellt) och därmed följande problematik.

Personalgruppen har introducerats i kognitiv terapi genom utbildning och i handledning. Nätverkstänkandet utövas i olika former. Kunskaper i sociometri förmedlas kontinuerligt genom handledning. Miljöterapeutiska metoder inspirerar till kreativt tänkande och arbetssätt. Här, som i den sekundära ADL-träningen, erbjuds, förutom den praktiska nyttan, ett antal varierade terapeutiska situationer, till gagn för ”motivationsrelationen”. Samtalsbehandling bedrivs både individuellt och i grupp. Missbruksarbetet skall genomsyra arbetet vid avdelningen. Kontaktpersonen/personerna är de som tillsammans med avdelningsföreståndaren och socialtjänsten har huvudansvaret för klienten.

Ekonomiska ramar

Institution: LVM-hemmet Rebecka

Kostnadsställe: 311

Finansiering	
Anslag	8 301
Intäkter av vårdavgifter	10 947
Summa finansiering	19 248

Kostnader	
Vårdkostnader	17 026
Lokalkostnader	2 222
Summa kostnader	19 248

Investeringsram	120
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Projektering och påbörjan av byggnation för helt nya institutionslokaler.

Östfora behandlingshem (325)

Östra regionen

Institutionschef: Jan-Erik Albäck

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Östfora behandlingshem skall ha 32 platser. Målgruppen är huvudsakligen medelålders och äldre män med alkohol-, narkotika- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår missbrukare med omvårdnadsbehov samt finsktalande missbrukare.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 13 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
32511 32512	Sjuk- och mottagnings- avdelningen	12	Öppen		Män	
32513	Björken	6	Öppen		Män	
32514	Eken	6	Öppen		Män	
32516	Rönnen	8	Öppen		Män	
	Summa	32	32 öppna			

Vård och behandling

Östforas målgrupp utgörs av äldre män som ofta, förutom sin missbruksproblematik, har både fysiska och psykiska problem. För klienter med demens är omvårdnadsaspekterna centrala. Många är i behov av omvårdnad och sjukvårdsinsatser varför hälso- och sjukvården genomgått en kraftig upprustning. Sjuksköterskor skall finnas dygnet runt.

Institutionen skall arbeta utifrån ett veckoschema som bl.a. innefattar ADL-träning och motivationssamtal enskilt och i grupp. AA-möten skall genomföras på institutionen var 14:e dag. I målsättningen för året ingår att huvuddelen av personalen skall utbildas i motiverande intervju (MI). Under året skall arbetet med att förbättra planeringarna av 27§-placeringarna fortsätta.

Ekonomiska ramar

Institution: Östfora behandlingshem

Kostnadsställe: 325

Finansiering	
Anslag	4 065
Intäkter av vårdavgifter	25 105
Summa finansiering	29 170

Kostnader	
Vårdkostnader	21 946
Lokalkostnader	7 224
Summa kostnader	29 170

Investeringsram	300
------------------------	------------

Gudhemsgården (318)

Västra regionen

Institutionschef: Bernard Taylor

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Gudhemsgården skall ha 25 platser. Målgruppen är män med alkohol-, narkotika-, läkemedels- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår uttalat våldsbenägna och/eller svårt psykiskt störda missbrukare.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 14 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
31814	Intagnings- avdelningen	10	Låsbar	Intagningsavdelning	Män	Avgiftning/ bedömning
31810	Avdelning 1	15	12 låsbara/ 3 öppna	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	Män över 35 år
	Summa	25	22 låsbara/ 3 öppna			

Vård och behandling

Vid *Intagningsavdelningen* skall klienterna erhålla tillnyktring och avgiftning i nära samverkan med sjukvårdsteamet på institutionen. Motivationsarbetet kan inledas bl.a. genom krisbearbetning i enlighet med Cullbergs teorier.

Vid *Avdelning 1* skall motivationsarbetet fortsätta. Utredande insatser, bl.a. psykiatriska och psykologiska bedömningar skall genomföras för att matcha klientens behov mot lämplig behandlingsform. Ett salutogent förhållningssätt har introducerats på avdelning 1 och all personal är förtrogen med grunderna i detta förhållningssätt. Motiverande intervju (MI) har börjat tillämpas och målsättningen är att utvidga detta arbetssätt. Även KPT och KBT har introducerats. De befintliga metoderna skall utvecklas och manualer och tekniker kommer att införas som stöd för behandlingsinsatserna.

Ekonomiska ramar

Institution: Gudhemsgården

Kostnadsställe: 318

Finansiering	
Anslag	13 825
Intäkter av vårdavgifter	21 726
Summa finansiering	35 551

Kostnader	
Vårdkostnader	29 847
Lokalkostnader	5 704
Summa kostnader	35 551

Investeringsram	900
------------------------	------------

Fortunagården (320)

Södra regionen

Institutionschef: Gunnel Elf

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Fortunagården skall ha 16 platser. Målgruppen är kvinnor med alkohol-, narkotika- eller läkemedelsmissbruk. I målgruppen ingår även gravida missbrukare.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 15 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
32010	Kastanjelid	8	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdel- ning	Kvinnor	
32011	Enelid	8	Öppen	Motivations- och behandlingsavdel- ning	Kvinnor	
	Summa	16	8 låsbara/ 8 öppna			

Vård och behandling

Behandlingsmodellen på Fortunagården skall ha ett uttalat kvinnoperspektiv och bygga på relationen mellan behandlare och klient. Motivationsarbetet skall vara individuellt utformat.

Institutionen skall bedriva motivationsarbete och återfallsprevention med motiverande intervju (MI) och med förändringsprocessen enligt Prochaska & Clemente som bas. Nätverksarbete och eftervård utgår från en systemteoretisk bas. Klienterna har möjlighet att via nätverkskarta, möten med nätverket m.m. arbeta med relationer som är viktiga.

Institutionen skall även erbjuda eftervård, vilket oftast innebär att kontaktpersonen följer sin klient via stödsamtal, familjesamtal och/eller nätverksmöten på hemmaplan. Institutionen skall fortsätta utveckla eftervårdsarbetet. MI och behandlingsplaneringsmodellen skall implementeras ytterligare i verksamheten. Utredningsverksamheten skall förstärkas under året genom implementering av genomförd utbildning i behandlingsplanering kopplat till MI.

Ekonomiska ramar

Institution: Fortunagården

Kostnadsställe: 320

Finansiering	
Anslag	2 915
Intäkter av vårdavgifter	12 724
Summa finansiering	15 639

Kostnader	
Vårdkostnader	14 046
Lokalkostnader	1 593
Summa kostnader	15 639

Investeringsram 75

Lokalförändringar:

Projektering av förändring på låsta avdelningen påbörjas.

Hessleby behandlingshem (319)

Södra regionen

Institutionschef: Gunnar Hansevi

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Hessleby behandlingshem skall ha 35 platser. Målgruppen är män med alkohol-, narkotika- eller blandmissbruk samt missbrukande män med psykiska störningar. Till målgruppen hör män som är uttalat våldsbenägna och svårt psykiskt störda liksom missbrukare med omvårdnadsbehov.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 16 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
31910	Midgård	8	Låsbar	Intagningsavdelning	Män	Avgiftning/bedömning
	Aros	8	Låsbar	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	
31913	Birka	8	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning/ omvårdnad	Män	Målgruppen kan ha psykisk störning och/eller omvårdnadsbehov
31910	Frigg	11	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	Målgruppen kan ha psykisk störning
	Summa	35	16 låsbara/ 19 öppna			

Vård och behandling

Hessleby skall arbeta på beteendevetenskaplig grund med vuxna missbrukare där psykiatrisk och somatisk problematik även kan förekomma. Hessleby skall använda ett kognitivt förhållningssätt i behandlingsarbetet. Arbetssättet skall vara: strukturerade samtal med hemuppgifter, sokratisk dialog, självreflektion, för- och nackdelsschema, beteendeträning, återfallsprevention. Miljön på Hessleby används i den dagliga ADL-träningen. Två anställda psykoterapeuter med kognitiv inriktning skall bedriva enskilda- och gruppsamtal med klienter. Tre utbildade öronakupunktörer skall arbeta med klienter i abstinensfas, även massage kan erbjudas.

Det kognitiva förhållningssättet skall befästas. De behandlingsassistenter som fungerar som kontaktpersoner skall regelbundet utbildas i samtalsteknik av institutionens psykoterapeuter. All personal skall erbjudas en översikt kurs i psykiatri som institutionen anordnar.

Ekonomiska ramar

Institution: Hessleby behandlingshem

Kostnadsställe: 319

Finansiering	
Anslag	8 827
Intäkter av vårdavgifter	31 985
Summa finansiering	40 812

Kostnader	
Vårdkostnader	33 117
Lokalkostnader	7 695
Summa kostnader	40 812

Investeringsram	300
------------------------	------------

Karlsvik LVM-hem (323)

Södra regionen

Institutionschef: Bertil Bokander

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Karlsvik LVM-hem skall ha 20 platser. Målgruppen skall vara medelålders och äldre män med alkohol-, läkemedels- eller blandmissbruk.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 17 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
32311	Sluten	8	Låsbar	Intagningsavdelning	Män	
32310	Öppen	12	Öppen	Motivations- och behandlingsavdelning	Män	
	Summa	20	8 låsbara/ 12 öppna			

Vård och behandling

Karlsvik skall ha ett kognitivt förhållningsätt med motiverande intervju (MI) och återfallsanalys som dominerande inslag i motivations- och behandlingsarbetet. De fem hörnstenarna i arbetet skall vara: utredning, individuella behandlingsplaner, enskilda samtal och aktiviteter med kontaktperson, gruppverksamhet med temastyrda träffar, insatser efter behov såsom t.ex. kognitiv psykoterapi, återfallsanalys, fysisk träning eller ekonomisk rådgivning.

Institutionen skall lägga stor vikt vid utredningsverksamhet, där psykiatrisk diagnostik, kognitiva funktionsbedömningar, demenstester, försvarsdiagnostik och andra psykometriska bedömningar skall ingå i både institutionens kliniska verksamhet och dess forskning. Efter inledande kartläggningsintervjuer (ASI/MAPS) skall vid behov fördjupade specialistutredningar (psykiaterbedömning/psykologutredning) och/eller terapi genomföras.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

ESS-projektet; effektiv eftervård i SiS södra region
350.000 kronor

Utveckling, anpassning och utprovning av Feedbackformulär till DOK-intervjun
250.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Karlsvik LVM-hem

Kostnadsställe: 323

Finansiering	
Anslag	3 280
Intäkter av vårdavgifter	15 889
Summa finansiering	19 169

Kostnader	
Vårdkostnader	15 772
Lokalkostnader	3 397
Summa kostnader	19 169

Investeringsram	330
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Mindre ombyggnad för omvårdnadsboende.

LVM-hemmet Lunden (324)

Södra regionen

Institutionschef: Rickard Amylon

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

LVM-hemmet Lunden skall ha 12 platser. Målgruppen är yngre kvinnor med narkotika- eller blandmissbruk. I målgruppen ingår kvinnor med svåra psykiska störningar samt gravida missbrukande kvinnor.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 75 procent.

Tabell 18 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
32410	Låst avdelning	12	Låsbar	Behandlingsavdelning	Kvinnor	
	Summa	12				

Vård och behandling

Personalen skall arbeta miljöterapeutiskt och enligt en kognitiv psykoterapeutisk inriktning. Vid Lunden skall klienterna avgiftas. Utredningar skall göras för att underlätta och vägleda i behandlingsplaneringen.

Psykologutredningar genomförs på klientens och socialtjänstens önskemål. Kontaktpersonernas intensiva samarbete med klient och socialtjänst skall syfta till att motivera klienten till fortsatt frivillig vård och att utarbeta strukturen för denna vård. I detta arbete är uppföljning och återfallsprevention en viktig del. Till motivationsfrämjande insatser hör även psykologsamtal, pedagogisk verksamhet samt aktiviteter såsom strukturerade samtalsforum och ridning.

Under 2004 skall institutionens arbete med klienter med ätstörningsproblematik och med gravida att vidareutvecklas. Uppföljning av klienterna skall intensifieras, bl a genom pågående forskningsuppdrag och genom förslag till utökad eftervård. Samarbetet med socialtjänsten skall öka och en utredningsmodell som anpassas efter LVM-verksamheten skall utarbetas och börja tillämpas.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Kollegiegranskning av kvalitetsarbete – ett samverkansprojekt mellan Frösön, Runnagården, Renforsen och Lunden

150.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: LVM-hemmet Lunden

Kostnadsställe: 324

Finansiering	
Anslag	6 532
Intäkter av vårdavgifter	9 713
Summa finansiering	16 245

Kostnader	
Vårdkostnader	14 724
Lokalkostnader	1 521
Summa kostnader	16 245

Investeringsram	325
------------------------	------------

Johannisbergs ungdomshem (201)

Norra regionen

Institutionschef: Tomas Fjellvind

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Johannisbergs ungdomshem skall ha 15 platser. Målgruppen är pojkar mellan 15 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk.

Av institutionens 15 platser är 6 avsedda för pojkar som dömts till sluten ungdomsvård.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 19 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20110	Sörgården	6	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar	
20111	Smedjan/ LVU	3	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	
40111	Smedjan/ LSU	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	
	Summa	15	15 låsbara			

Vård och behandling

Vid utredningsavdelningen skall utredningar utföras i enlighet med SiS riktlinjer. Behandlingsarbetet skall bygga på psykodynamisk grundsyn och med ett systemteoretiskt perspektiv på familjearbetet. Miljöterapi skall utgöra den dagliga basen i verksamheten. I behandlingsarbetet skall kognitiva tekniker användas. I arbetslaget finns personal med kunskap om olika specialinriktade metoder. Dessa omfattar ART, missbruk, familj- och nätverk samt kriminalitet.

Institutionen skall fortsätta utveckla ett kognitivt förhållningssätt i behandlingsarbetet. Utvecklingsarbetet skall också inriktas på att bredda kunskapsnivån, d.v.s. att all personal är väl förtrogen med de metoder som används. Som ett led i att nå upp till fastställda mål skall utbildningsinsatser inom framförallt missbruksområdet, familj- och nätverksarbete och motiverande intervju (MI) prioriteras.

Ekonomiska ramar

Institution: Johannisbergs ungdomshem

Kostnadsställe: 201

Finansiering	
Anslag	6 173
Intäkter av vårdavgifter	10 238
Hysesintäkter	20
Summa finansiering	16 431

Kostnader	
Vårdkostnader	13 593
Lokalkostnader	2 838
Summa kostnader	16 431

Kostnadsställe: 401 sluten ungdomsvård

Finansiering	
Anslag	9 424
Summa finansiering	9 424

Kostnader	
Vårdkostnader	8 058
Lokalkostnader	1 366
Summa kostnader	9 424

Investeringsram 270

Lokalförändringar:

Lokaler anordnas för skolverksamheten m.m.

Sävastgården (202)

Norra regionen

Institutionschef: Ewa Öhman

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Sävastgården skall ha 12 platser. Målgruppen på akut- och utredningsavdelningen är pojkar och flickor 12–16 år med psykosocial problematik samt inslag av kriminalitet och missbruk. Äldre flickor från norra regionen kan vid behov placeras på denna avdelning. Behandlingsavdelningens målgrupp är flickor med psykosocial problematik med inslag av kriminalitet och missbruk, men också flickor med psykiska störningar. Behandlingsavdelningen kan åta sig både långvariga och kortvariga behandlingsuppdrag.
Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 20 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20210	Avd. 1	6	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Flickor/ Pojkar	Även äldre flickor vid behov
20211	Avd. 2 Vändpunkten	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor	Flickor med psykiska störningar
	Summa	12				

Vård och behandling

Sävastgårdens behandlingsmetoder skall vila på en psykodynamisk grund och utgå från ett systemteoretiskt förhållningssätt där miljöterapeutiska arbetsmetoder är viktiga inslag.

Institutionen skall ha egen grundskola med möjlighet till undervisning på alla nivåer.

Psykolog och barn- och ungdomspsykiatriker skall finnas anställda på konsultbasis.

Sävastgården skall även kunna ta emot uppdrag som innebär kortare tids behandling (upp till ca. sex mån). En översyn skall göras med fokus på huruvida man behöver tillföra andra arbetsmetoder för detta ändamål, t.ex. viss programverksamhet.

Ekonomiska ramar

Institution: Sävastgården

Kostnadsställe: 202

Finansiering	
Anslag	6 576
Intäkter av vårdavgifter	13 217
Summa finansiering	19 793

Kostnader	
Vårdkostnader	17 460
Lokalkostnader	2 333
Summa kostnader	19 793

Investeringsram	205
------------------------	------------

Vemyra ungdomshem (203)

Norra regionen

Institutionschef: Stefan Hasselborg

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Vemyra ungdomshem skall ha 13 platser. Institutionen har möjlighet till ett flexibelt utnyttjande av platser mellan akut-/utredningsavdelningen respektive behandlingsavdelningen. Den primära målgruppen är flickor mellan 13 och 20 år med tung psykosocial problematik i kombination med psykiska störningar och som ibland tillhör LSS personkrets.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 21 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20311	Hagegården	6	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Flickor	
20310	Utsikten	7	Låsbar	Behandlingsavdelning 5 platser med hög omhändertagandenivå	Flickor	
	Summa	13				

Vård och behandling

Vemyras arbetssätt och syn på den unges utvecklingsmöjligheter skall utgå från psykodynamisk teoribildning med tonvikt på objektrelationsteorins förklaring av personlighetsutvecklingen och utvecklingspsykologisk teoribildning. Den metod Vemyra använder för att omsätta teori till praktiskt handlande skall vara ett miljöterapeutiskt arbetssätt. Omhändertagandet och omvårdnaden skall kännetecknas av en fast och tydlig trygghet i kombination med ödmjukhet och värme. En systematisk utformning av ram, tid, mänskliga relationer och atmosfär skapar förutsättningar för ett behandlande klimat. Tyngdpunkten i behandlingsarbetet är en professionell relation mellan de vuxna och ungdomarna.

Utredningsverksamheten skall följa myndighetens utredningsmodell.

Undervisningen, i de tre programmen, skall vara tillrättalagd för att tillmötesgå individens särskilda behov och förutsättningar finns för individuell undervisning.

För att ytterligare säkerställa omhändertagandet särskilt vårdkrävande flickor med problematik som i perioder kan ha behov av omhändertagande inom psykiatrins ramar, skall institutionen arbeta för att förbättra samverkan med psykiatrin.

Ekonomiska ramar

Institution: Vemyra ungdomshem

Kostnadsställe: 203

Finansiering	
Anslag	9 567
Intäkter av vårdavgifter	15 395
Summa finansiering	24 962

Kostnader	
Vårdkostnader	20 499
Lokalkostnader	4 463
Summa kostnader	24 962

Investeringsram 610

Lokalförändringar:

Tomasgården anpassas för verksamhetens behov.

Camp Change

Institutionschef: Dag Zäther

Camp Change (CC) är en självständig verksamhet, som bedriver lägerverksamhet med äventyrspedagogik som specialitet. CC tar emot ungdomar tillsammans med personal från SiS institutioner eller från socialtjänsten för en kortare eller längre tidslägrvistelse i de ångermanländska skogarna. Vidare skall CC erbjuda program för metodutveckling, personalstöd och team-utveckling. Verksamhetens idéer skall göras tillgängliga och föras ut inom SiS.

Ekonomiska ramar

Institution: Camp Change

Kostnadsställe: 250

Finansiering	
Anslag	2 890
Summa finansiering	2 890
Kostnader	
Vårdkostnader	2 610
Lokalkostnader	280
Summa kostnader	2 890
Investeringsram	20

Bergsmansgården (204)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Bosse Andersson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Bergsmansgården skall ha 14 platser. Målgruppen är flickor mellan 15 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 22 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20410	Ålängan	8	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Flickor	
20411	Villan	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Flickor	
	Summa	14	8 låsbara/ 6 öppna			

Vård och behandling

Bergsmansgårdens verksamhet skall utgå från ett anknytningsteoretiskt perspektiv. Båda avdelningarna skall präglas av struktur, gränser och gränssättning. Behandlingsavdelningen skall bedriva jagstärkande behandling som syftar till utveckling av den unges jagfunktioner, självbild och identitet. Den jagstärkande behandlingen skall ha formen av miljöterapi, där all aktivitet på institutionen går att härleda ur behandlingsteori. All personal skall, både i ord och handling, arbeta mot bestämda mål och aktiviteter skall planeras utifrån dessa mål. Samtidigt skall personalen följa och analysera utvecklingsprocesser hos ungdomarna. Utredningarna skall följa SiS riktlinjer för utredningsverksamheten.

Ekonomiska ramar

Institution: Bergsmansgården

Kostnadsställe: 204

Finansiering	
Anslag	6 167
Intäkter av vårdavgifter	15 637
Summa finansiering	21 804

Kostnader	
Vårdkostnader	19 520
Lokalkostnader	2 284
Summa kostnader	21 804

Investeringsram	400
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Förråd och carport byggs under året.

Folåsa behandlingshem (209)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Inger Sundqvist

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Folåsa behandlingshem skall ha 22 platser. Målgruppen på behandlingsavdelningarna är flickor och pojkar mellan 13 och 17 år med psykosocial problematik samt med inslag av kriminalitet och missbruk. Folåsa skall ta emot adopterade barn från i första hand närområdet på behandlingsavdelningarna. Röda stugan skall tillhandahålla utredningsresurser för pojkar mellan 15 och 20 år med psykosocial problematik med pågående kriminalitet och missbruk.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 23 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20925	Villan	8	4 låsbara/ 4 öppna	Behandlingsavdelning	Flickor 13-17 år	Vård av adoptivbarn
20920	Allén	7	4 låsbara/ 3 öppna	Behandlingsavdelning	Pojkar 13-17 år	Vård av adoptivbarn
20910	Röda stugan	7	Låsbar	Akut- och utredningsavdelning	Pojkar 15-20 år	
	Summa	22	15 låsbara/ 7 öppna			

Vård och behandling

Utredningar skall genomföras i enlighet med SiS riktlinjer. Motivationsarbete skall vara i fokus för akutplaceringar. På behandlingsavdelningarna vårdas ungdomar med adoptivbakgrund och institutionen skall ha en behandlingsmetod som anpassas efter ungdomarnas specifika problem. Behandlingen skall baseras på salutogen miljöterapi. Individperspektivet såväl som föräldra-/familjearbete är i fokus för behandlingen för att förbättra den unges relationer till föräldrar och andra viktiga personer i omgivningen. ART, drama och forumspel skall också ingå i behandlingsutbudet. Behandlingen skall även syfta till att skapa en fungerande fritid. Ungdomarna på behandlingsavdelningarna skall erbjudas fullständig grundskola. Folåsa skall vidareutveckla sin behandlingsmodell med mer fokus på anknytningsteori. Nätverksarbetet skall utvecklas ytterligare.

Särskilt uppdrag

Folåsa behandlingshem skall vara ett kunskaps- och resurscentrum för behandling av adoptivbarn. I detta uppdrag ingår att hålla sig ajour med aktuell kunskap på området samt att stå till förfogande för samtal och rådgivning, internt och externt.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Utbildning i beteendeanalys kopplat till interventioner och handledning
43.200 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Folåsa behandlingshem

Kostnadsställe: 209

Finansiering	
Anslag	11 129
Intäkter av vårdavgifter	23 497
Övriga intäkter	370
Summa finansiering	34 996

Kostnader	
Vårdkostnader	29 808
Lokalkostnader	5 188
Summa kostnader	34 996

Investeringsram 385

Lokalförändringar:

Brister ur arbetsmiljösynpunkt åtgärdas på avdelning Röda stugan.

Granhults behandlingshem (205)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Lars-Gunnar Persson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Granhults behandlingshem skall ha 16 platser. Målgruppen är pojkar och flickor mellan 16 och 20 år med allvarliga missbruksproblem. Även något äldre ungdomar kan efter särskild prövning komma i fråga.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 75 procent.

Tabell 24 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20510	Granhult pojkar	10	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
20511	Liljendal	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Flickor	
	Summa	16				

Vård och behandling

Granhults behandlingsprogram skall omfatta behandlingsgrupper och behandlingsplaner som är 12-stegsorienterade, lektioner som berör ungdomarnas missbruk och deras möjligheter till tillfrisknande, skriftliga arbetsuppgifter, kriminalitetsprogram, hälsocirkel, fysiska aktiviteter, övriga fritidsaktiviteter, deltagande i självhjälpgrupper (AA och NA), anhörigarbete samt traditionell skolundervisning i kärnämnen. Behandlingsinnehållet på avdelningarna skall utformas med hänsyn till aktuella könsspecifika problem såsom matstörningar och sexuell övergreppsproblematik. Såväl behandlingsinnehåll som verksamhetens struktur och organisation skall fokusera på själva missbruket och arbetet skall utgå ifrån en holistisk syn på människan. Utifrån socialtjänstens önskemål och behov skall en diskussion angående utslussning och eftervård i egen regi inledas.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Uppföljning av unga kvinnliga missbrukare i tolvstegsbehandling
150.000 kronor

Uppföljning av elever – fyra år efter ADAD:s ettårsuppföljning
100.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Granhults behandlingshem

Kostnadsställe: 205

Finansiering	
Anslag	5 699
Intäkter av vårdavgifter	14 016
Summa finansiering	19 715

Kostnader	
Vårdkostnader	17 472
Lokalkostnader	2 243
Summa kostnader	19 715

Investeringsram	40
------------------------	-----------

Lokalförändringar:

Köket på Granhult byggs till och pojkavdelningens lokaler byggs till och förändras.

Klarälvsgården (243)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Peter Gustafsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Klarälvsgården skall ha 14 platser. Målgruppen är pojkar mellan 16 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Institutionens målgrupp är pojkar som dömts till strafftider längre än ett år och pojkar som vårdas enligt LVU med lång planerad vårdtid. Avdelning Visten med 7 platser är avsedd för pojkar som dömts till sluten ungdomsvård.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 25 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
24311	Örten	7	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
44310	Visten/LSU	7	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
		14				

Vård och behandling

Behandlingen på Klarälvsgården skall bedrivas med hög omhändertagande- och säkerhetsnivå. Institutionen skall generellt verka för att de ungdomar som placeras, får möjligheter att förändra sin livssituation utifrån sin personlighet, bakgrund och förutsättningar, så att de får bättre möjligheter att leva ett fullvärdigt liv, utan att skada sig själva eller andra. Denna målsättning skall konkretiseras i individuella målsättningar som finns uttryckta i behandlingsplaner. Dessa planer skall försöka visa på det optimala förändringsresultatet för varje ungdom med hänsyn tagen till problem, resurser och övriga möjligheter som står till buds. Behandlingen skall bedrivas inom ramen för en mycket tydlig och förutsägbar struktur/miljö. Behandlingsarbete skall utgå ifrån kognitiv beteendeterapi (KBT) och bl.a. omfatta programverksamhet riktad mot antisociala beteenden (ART) och skola/praktikverksamhet.

Ekonomiska ramar

Institution: Klarälvsgården

Kostnadsställe: 243

Finansiering	
Anslag	3 883
Intäkter av vårdavgifter	8 470
Summa finansiering	12 353

Kostnader	
Vårdkostnader	10 633
Lokalkostnader	1 720
Summa kostnader	12 353

Kostnadsställe: 443 sluten ungdomsvård

Finansiering	
Anslag	12 738
Summa finansiering	12 738

Kostnader	
Vårdkostnader	11 018
Lokalkostnader	1 720
Summa kostnader	12 738

Investeringsram	400
------------------------	------------

Sundbo ungdomshem (206)

Mellansvenska regionen

Institutionschef: Arne Andersson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Sundbo ungdomshem skall ha 36 platser. Målgruppen är pojkar mellan 15 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Avdelningarna Lillaspen, Aspen, Wengen, Persbo samt Räddningstjänsten utgör faser i en vårdkedja för pojkar som dömts till sluten ungdomsvård. De återstående avdelningarna Sjögården och avdelning Nygård tar emot pojkar som vårdas med stöd av LVU.

22 av institutionens platser är avsedda för pojkar som dömts till sluten ungdomsvård.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 26 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
20611	Sjögården	5	Låsbar	Utredningsavdelning	Pojkar	
20612	Nygård	5	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	Missbruksproblem
40610	Aspen/LSU	6	Sluten	Akut- och mottagningsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
40611	Lillaspen/LSU	3	Sluten	Akut- och mottagningsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
40614	Wengen/LSU	6	Sluten	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
40615	Persbo/LSU	7	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
40613	Räddningstjänsten/LSU	4	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
	Summa	36	25 låsbara/ 11 öppna			

Övrig verksamhet

Sundbo bedriver sidoverksamhet med utslussning/eftervård för pojkar med missbruksproblem. Verksamheten är knuten till avdelning Nygård och utgör ett försök att bygga en egen vårdkedja.

Vård och behandling

Vårdkedjan

Vård och omhändertagande av ungdomar dömda till LSU skall ske i en fasindelad vårdkedja som baseras på KBT. Pojkarna skall tas emot och utredas under slutna former för att sedan successivt vårdas i allt öppnare former. Målet är att den unge vid utskrivningen skall vara så väl förberedd som möjligt för att klara av ett prosocialt liv ute i samhället. Dagarna skall ägnas åt schemalagd verksamhet där pojkarna får teoretisk och

praktisk utbildning. Ett poängsystem typ teckenekonomi skall löpa genom hela kedjan. ART skall förekomma för alla ungdomar. Vissa pojkar kan få tillgång till individuell psykologbehandling.

Utredningar skall ske enligt SiS riktlinjer på *avdelning Sjögården*.

Avdelning Nygård skall ta emot ungdomar med missbruksproblematik och behandlingen skall genomföras enligt ett strukturerat program. Deltagande i självhjälpgrupper enligt NA/AA och undervisning av anhöriga i sjukdomsbegreppet skall vara viktiga inslag.

Under året skall intensiteten av aktiva utrednings- och behandlingsåtgärder öka på samtliga enheter. Två områden skall prioriteras, individuell behandlingsplanering och manualisering av psykopedagogiska insatser. Behandlingsplanering innefattar överförandet av utredningsinformation till en behandlingsplan samt strategier för genomförande och dokumentation av insatser. Manualisering av psykopedagogiska program betyder en given plan för vilka programavsnitt som varje pojke ska genomgå och vilka avsnitt som planeras individuellt. Detta skall finnas beskrivet i skriftlig form.

Ekonomiska ramar

Institution: Sundbo ungdomshem

Kostnadsställe: 206

Finansiering	
Anslag	7 236
Intäkter av vårdavgifter	13 514
Hysesintäkter	100
Summa finansiering	20 850

Kostnader	
Vårdkostnader	17 050
Lokalkostnader	3 801
Summa kostnader	20 850

Kostnadsställe: 406 sluten ungdomsvård

Finansiering	
Anslag	42 818
Summa finansiering	42 818

Kostnader	
Vårdkostnader	36 781
Lokalkostnader	6 037
Summa kostnader	42 818

Investeringsram 1 100

Bärby ungdomshem (214)

Östra regionen

Institutionschef: Robert Stenbom

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Institutionen skall ha 29 platser. Målgruppen vid Bärby ungdomshem är pojkar mellan 16 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Målgruppen vid avdelning Garanten är pojkar som begått sexuella övergrepp. Ungdomar som skrivs in på Garanten kan i vissa fall vara yngre än 16 år. Inom ramen för Garantens verksamhet utförs även utredningar.

Av det totala antalet platser är 15 avsedda för ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 27 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
21410	Höjden	6	Låsbar	Utredningsavdelning	Pojkar	
21412	Garanten/LVU	5	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	Förövare av sexuella övergrepp
21420	Garanten/LVU utslussning	3	Öppen			
41412	Garanten/LSU	2	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå		
41411	Tunet/LSU	7	Sluten	Akut- och mottagningsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
41413	Bågen/LSU	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
	Summa	29	20 låsbara/ 9 öppna			

Vård och behandling

Avdelning Höjden skall genomföra utredningar i enlighet med SiS riktlinjer samt utifrån uppdragsgivarens frågeställningar.

Avdelning Garanten skall vara en behandlings- och utredningsavdelning för unga sexuella förövare.

Behandlingen är tänkt att efterlikna en Multikomponent Modell bestående av en rad övergreppspecifika behandlingsinterventioner. Interventionerna syftar till att modifiera bl.a. attityder och sociala färdighetsbrister som föranledde övergreppen med mål att öka möjligheterna för unga förövare att tillfredsställa sina behov på ett mer socialt anpassat sätt. Interventionerna skall bestå av följande: individuell terapi, ART, miljöterapi, familj- och nätverksarbete, undervisning i sex och samlevnad samt skolundervisning.

Avdelning Tunet skall vara en sluten mottagningsavdelning. Ungdomar med korta verkställighetstider skall erhålla behandling. Utredningar skall genomföras och ligga till grund för verkställighetsplaneringen. Under verkställigheten skall även en inventering i den unges sociala nätverk påbörjas. För kortare påföljder läggs stor vikt vid planering inför frigivning, där nätverk, sociala myndigheter samt den unge deltar i strukturerade nätverksmöten. ART ingår för de ungdomar som har en våldsrelaterad problematik. Verksamheten skall utgå ifrån lösningsfokuserad korttidsterapi.

Avdelning Bågen skall vara utslussningsavdelning för pojkar som är dömda till sluten ungdomsvård. Miljöterapi används för att strukturera arbetet på avdelningen. Behandlingen skall bedrivas enligt en lösningsfokuserad korttidsterapi. Samtal med psykolog skall erbjudas. Ungdomarna skall erbjudas deltagande i nätverksmöten. ART skall införas under våren 2004. Skolan skall vara integrerad med behandlingen.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Klinisk sexologi, 10 p

177.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Bärby ungdomshem

Kostnadsställe: 214

Finansiering	
Anslag	5 874
Intäkter av vårdavgifter	16 328
Summa finansiering	22 202

Kostnader	
Vårdkostnader	20 637
Lokalkostnader	1 565
Summa kostnader	22 202

Kostnadsställe: 414 sluten ungdomsvård

Finansiering	
Anslag	26 933
Summa finansiering	26 933

Kostnader	
Vårdkostnader	21 484
Lokalkostnader	5 449
Summa kostnader	26 933

Investeringsram 500

Lokalförändringar:

En 7:e plats på avdelning Garanten skall projekteras.

Eknäs (211)

Östra regionen

Institutionschef: Jan-Erik Häljebo

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Eknäs skall ha 24 platser. Avdelning Fridegård flyttas organisatoriskt till Högantorp. Målgruppen för är pojkar mellan 14 och 18 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. I institutionens målgrupp ingår ungdomar med psykiska funktionshinder.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 28 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
21110	Ekbacka	5	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar 14-18 år	
21111	Viljan	7	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar 14-18 år	
21112	Hoppet	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar 14-18 år	
21113	Gnistan	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 14-18 år	
	Summa	24	18 läsbara/ 6 öppna			

Vård och behandling

Eknäs allmänna inriktning är och skall vara baserad på kognitiv beteendeterapi (KBT).

Den dagliga strukturen skall upprätthållas med hjälp av teckenekonomisystem. Specifika behandlingsmetoder som skall användas är social färdighetsträning, aggressionskontroll och moralutveckling enligt ART. Alla ungdomar skall få den skola de behöver. Pojkar på behandlingsavdelningar skall ha full skoldag.

Vid utredningsavdelningarna skall utredningar utföras enligt SiS riktlinjer.

Under året skall behandlingsintegriteten uppmärksammas och förbättras med hjälp av strukturerade metoder.

Skolverksamheten vid akut- och utredningsavdelningarna skall prioriteras. Vidare skall MTFC (multidimensional treatment foster care) planeras och genomföras.

Institutionen skall utreda förutsättningarna för att utföra neuropsykiatriska utredningar inom ramen för den ordinarie utredningen samt, i förlängningen, eventuell behandling för ungdomar med sådan problematik.

Utredningen skall genomföras i nära samarbete med barn- och ungdomspsykiatri i Uppsala.

Särskilt mål för institutionen är:

Flexibelt utnyttjande av behandlingsavdelningarna.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Uppföljning och utvärdering av Eknäs-pojkar 1998 – 2002 med utgångspunkt från ADAD-intervjuer
63.000 kronor

MTFC

250.000 kronor

Treklövers KBT-utbildning

350.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Eknäs

Kostnadsställe: 211

Finansiering	
Anslag	14 370
Intäkter av vårdavgifter	26 433
Hysesintäkter	80
Övriga intäkter	1 000
Summa finansiering	41 883

Kostnader	
Vårdkostnader	34 738
Lokalkostnader	7 145
Summa kostnader	41 883

Investeringsram	505
------------------------	------------

Hammargården

Östra regionen

Institutionschef: Göran Leijon

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Hammargården skall ha 7 platser. Målgruppen är flickor mellan 16 och 20 år med pågående missbruk, kriminalitet samt med tung psykosocial problematik. I målgruppen ingår även flickor med psykisk problematik.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 29

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
	Saga	7	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor 16-20 år	
	Summa	7	7 låsbara			

Vård och behandling

Behandlingen vid Hammargården skall vila på genusteoretisk grund och forskning som utvecklats utifrån ett genusperspektiv med betoning på kvinnors och flickors specifika behov i behandling. Behandlingen skall vila på de fyra hörnstenar, som tidigare studier visat är viktiga inslag i "kvinnobehandling": det individuella samtalet, vännerrelationer, symptomtolerans samt eftervård.

Behandlingen skall omfatta miljöterapi, kontaktmannaskap, strukturerat familje- och nätverksarbete och en integrerad skolverksamhet. Integrationen av skola och behandling skall grundas på flickornas utbildnings- och behandlingsbehov och bygga på deras aktiva deltagande. Även behandlingspersonalen skall ta aktiv del i skolverksamheten.

Det behandlingsprogram som tagits fram för Hammargården är basen för vidareutveckling av vårdinnehållet på Hammargården.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Teori möter praktik, om unga missbrukande flickor i LVU-vård
200.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Hammargården

Kostnadsställe: 246

Finansiering	
Anslag	5 198
Intäkter av vårdavgifter	6 950
Summa finansiering	12 148

Kostnader	
Vårdkostnader	10 023
Lokalkostnader	2 125
Summa kostnader	12 148

Investeringsram	500
------------------------	------------

Håkanstorps ungdomshem (244)

Östra regionen

Institutionschef: Annica Pettersson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Håkanstorps ungdomshem skall ha 16 platser. Målgruppen är pojkar mellan 16 och 20 år med pågående missbruk, kriminalitet samt med tung psykosocial problematik.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar 85 procent.

Tabell 30 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
24410	Fläderbo	10	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	Missbruk
21411	Grankulla	6	Låsbar	Akut	Pojkar	Missbruk
	Summa	16				

Vård och behandling

Institutionen skall bedriva motivations- och behandlingsarbete utifrån ett miljöterapeutiskt synsätt.

Transaktionsanalys (TA) och ART är de redskap som främst integrerats i behandlingsarbetet. Akutavdelningen arbetar med motivationsarbete och bidrar till en planering av fortsatta insatser.

Behandlingsavdelningen arbetar med ett systematiskt förändringsarbete. Håkanstorps ungdomshem skall använda behandlingsformer som kompletterar varandra. Transaktionsanalys utgör grunden för behandlingsmodellen. Teckenekonomi och ART utgår från KBT. Omfattande utbildningsinsatser planeras i både TA och ART.

Under det kommande året skall gruppverksamheten och individuella samtalen vidareutvecklas. Ett arbete med att utveckla och utforma manualer utifrån de centrala begreppen inom TA har påbörjats. Arbetet med utslussning och eftervård skall också utvecklas.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Utveckling och utvärdering av behandlingsarbete vid Håkanstorps ungdomshem
200.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Håkanstorps ungdomshem

Kostnadsställe: 244

Finansiering	
Anslag	7 633
Intäkter av vårdavgifter	16 816
Summa finansiering	24 479

Kostnader	
Vårdkostnader	21 490
Lokalkostnader	2 989
Summa kostnader	24 479

Investeringsram	500
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Ny mindre motionshall byggs

Högantorps ungdomshem (217)

Östra regionen

Institutionschef: Kjell Bergström

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Högantorps ungdomshem skall ha 16 platser. Avdelning Fridegård flyttas organisatoriskt till Högantorp, vilket innebär att institutionen utökas med 6 platser. De två öppna platserna i Västra Flygeln skall utnyttjas för motivationsarbete och för att hjälpa socialtjänsten att hitta fungerande behandlingsalternativ. Målgruppen är flickor mellan 14 och 18 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. *Jourinstitution.*

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 31 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
21710	Högantorp	8	Låsbara	Akut-/utredningsavdelning	Flickor 14–18 år	
21720	Västra Flygeln	2	Öppen	Behandlingsplatser	Flickor 14-18 år	
21712	Fridegård	6	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Flickor 12-16 år	
	Summa	16	14 låsbara/ 2 öppna			

Vård och behandling

Institutionen skall bestå av tre avdelningar. Avdelning Fridegård överflyttas organisatoriskt till Högantorp. Med denna förändring/tillskott har en stor samlad utredningsresurs för flickor skapats i Mälardalen. Målet med verksamheten skall vara att prestera bra utredningar i enlighet med socialtjänstens behov och SiS riktlinjer samt att hålla hög kvalitet i omhändertagandet av de akutplacerade ungdomarna.

De skrivna utredningarna, skall överensstämma med socialtjänstens behov för varje utredningsuppdrag.

Utredningsprocessen skall vara starkt strukturerad och utvecklas ständigt. Det är viktigt att utredningssvaren kommuniceras med alla berörda och att institutionen kan hålla korta utredningstider.

I och med öppnandet av den nya motivationsenheten på Högantorp har nya möjligheter öppnats för samarbete med andra vårdgivare som, på ett planerat och sammanhållet sätt, kan ta vid efter fullföljd utrednings- och/eller akutplacering.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

SiS-placerade flickors och pojkar behov – skillnader i social och känslomässig utveckling i ett risk- och genderperspektiv

225.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Högantorps ungdomshem

Kostnadsställe: 217

Finansiering	
Anslag	8 269
Intäkter av vårdavgifter	20 925
Summa finansiering	29 194

Kostnader	
Vårdkostnader	26 878
Lokalkostnader	2 316
Summa kostnader	29 194

Investeringsram 232

Klockbacka ungdomshem (216)

Östra regionen

Institutionschef: Dan Gustafsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Klockbacka ungdomshem skall ha 6 platser. Målgruppen är våldsbenägna pojkar mellan 15 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 32 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
21610	Klockbacka	6	Låsbar	Akutavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
	Summa	6				

Vård och behandling

Klockbacka är en sluten akutavdelning med högt omhändertagande för pojkar som straffat ut sig på andra institutioner. Institutionens uppdrag skall vara att stoppa den unges akut destruktiva beteende och att motivera till behandling

På Klockbacka får den unge tid för egen eftertanke och samtal med de behandlingsassistenter han har tillit till.

Den unges egna behov får styra den fortsatta planeringen. Klockbacka skall verka för att få den unge att förstå att man får ta konsekvensen av sitt handlande, men att med eftertanke går det destruktiva beteendet att förändra.

Motiverande samtal (MI) skall vara den främsta behandlingsmetoden.

Fortsatta utbildningsinsatser för personalen skall genomföras i bl.a. ART och MI.

Ekonomiska ramar

Institution: Klockbacka ungdomshem

Kostnadsställe: 216

Finansiering	
Anslag	3 012
Intäkter av vårdavgifter	7 818
Summa finansiering	10 830

Kostnader	
Vårdkostnader	10 226
Lokalkostnader	604
Summa kostnader	10 830

Investeringsram	0
------------------------	----------

Lokalförändringar:

Klockbackas lokalbehov skall utredas.

Lövsta skolhem (215)

Östra regionen

Institutionschef: Robert Claesson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Lövsta skolhem skall ha 30 platser. Den öppna avdelningen Sjövillan stängs vilket innebär en minskning med 6 platser. Målgruppen är flickor och pojkar mellan 12 och 16 år med svår psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Målgruppen på avdelning Älvan är pojkar mellan 14 och 20 år med i första hand psykiatrisk, men även med annan svår psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk.
Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 33 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
21511	Tallhöjden	6	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar/ Flickor 12-16 år	
21512	Eka	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor 12-16 år	
21510	Klippan	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar 12-16 år	Hög omhändertagande nivå
21513	Nygården	5	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 12-16 år	Pojkar med ADHD- problematik
21515	Älvan	7	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar 14-20 år	Utredningsavd. Med psykiatrisk kompetens
	Summa	30	25 låsbara/ 5 öppna			

Övrig verksamhet

Lövsta skall under året bedriva en försöksverksamhet med utslussning/eftervård för flickor. Verksamheten skall vara knuten till avdelning Eka.

Vård och behandling

Institutionens övergripande utvecklingsteori grundar sig på Hersey & Herseys utvecklingsfaser vilka har omarbetats av Sven Kylén för att ”passa” vård vid särskilda ungdomshem. I det konkreta vardagliga arbetet skall kognitiva teorier och metoder styra arbetet.

Hersey & Hersey modellen bygger på fyra faser där ungdomens mognadsnivå ökar i varje fas. Detta kräver olika förhållningssätt från personal i varje fas. Mognadsnivån definieras i ökad jagstyrka/förmågor. De två första faserna fokuserar på träning av beteendet. Fas 1 handlar mycket om kontroll, struktur och gränser. Fas 2 koncentrerar sig på social färdighetsträning och ART används. Fas 3 handlar mer om insikt, sammanhangsförståelse och existentiella förhållningssätt. Behandlingen koncentreras till arbetet med familjen och sammanhanget i form av Livsbok, eller varianter på det temat, samt familjesamtal i olika former, utifrån familjens förutsättningar. Fas 4 fokuserar på separation. Eleven får ta alltmer ansvar för sina egna val, så långt det är möjligt utifrån ålder och förmåga.

De kognitiva metoderna yttrar sig konkret i ART och att de läsbara avdelningarna påbörjat införandet av teckenekonomi.

Lövsta skall också driva en fullständig grundskoleverksamhet.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Kvalitetssäkring och uppföljning av elever vid Lövsta skolhem

75.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Lövsta skolhem

Kostnadsställe: 215

Finansiering	
Anslag	20 059
Intäkter av vårdavgifter	38 496
Hysesintäkter	100
Summa finansiering	58 655

Kostnader	
Vårdkostnader	49 150
Lokalkostnader	9 505
Summa kostnader	58 655

Investeringsram	918
------------------------	------------

Sirius behandlingshem (240)

Östra regionen

Institutionschef: Conny Carlsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Sirius behandlingshem skall ha 10 platser. Målgruppen är pojkar mellan 16 och 20 år med allvarliga missbruksproblem.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 34 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
24010	Sirius ⁴	10	Låsbar	Akut- och korttidsbehandling med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
	Summa	10				

Vård och behandling

Behandlingen vid Sirius skall vara inriktad på missbruket och dess konsekvenser för ungdomen.

Behandlingstiden skall vara 60 dagar.

Samtliga pojkar som kommer till Sirius skall placeras på intagningsavdelningen och där måste den unge fullgöra några arbetsuppgifter, som sedan redovisas i grupp.

Behandlingen skall utgå från en modifierad 12-stegs modell där behandlingen sker genom grupper och föreläsningar och med schemalagda enskilda samtal. Pojkarna redovisar sina arbetsuppgifter i grupp som t.ex. droghistoria, Jellineks kurva, konsekvenser av missbruk, vad har missbruket kostat (ej pengar), hur känns det att vara maktlös inför drogen? Fysiska aktiviteter och helgaktiviteter är schemalagda. Vidare skall kriminalitetsprogram enligt Gunnar Bergströms teorier ingå i behandlingsutbudet. I behandlingen ingår även deltagande i NA- möten. Var sjätte helg skall en familjebehandling arrangeras för de föräldrar som har sina ungdomar på Sirius

⁴ Institutionen har 10 platser, varav tre på en intagningsavdelning.

Ekonomiska ramar

Institution: Sirius behandlingshem

Kostnadsställe: 240

Finansiering	
Anslag	6 412
Intäkter av vårdavgifter	12 264
Summa finansiering	18 676

Kostnader	
Vårdkostnader	16 210
Lokalkostnader	2 466
Summa kostnader	18 676

Investeringsram	325
------------------------	------------

Björkbackens skol- och behandlingshem (221)

Västra regionen

Institutionschef: Thomas Erlingson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Björkbackens skol- och behandlingshem skall ha 22 platser. Målgruppen är pojkar och flickor mellan 12 och 17 år med psykosocial problematik samt med inslag av kriminalitet och missbruk.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 35 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22112	Kompassen	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor 12–17	
22110	Östan	6	3 låsbara/ 3 öppna	Behandlingsavdelning	Pojkar 12–17	
22111	Västan	6	3 låsbara/ 3 öppna	Behandlingsavdelning	Flickor 12–17	
22114	Falkgatan	4	Öppen	Behandlingsavdelning	Flickor 15–18	
	Summa	22	12 låsbara/ 10 öppna			

Vård och behandling

Behandlingen vid Björkbacken skall baseras på mognadsanpassad miljöterapi. I takt med att ungdomarnas självkänsla stärks och deras sociala kompetens ökar skall både strukturen och relationen anpassas till den unges utveckling. Institutionen skall ha full grundskoleutbildning med möjlighet till fördjupning i musik och estetiska ämnen. Familjearbetet, som är indelat i olika faser, skall ha en framträdande roll i behandlingsarbetet. Institutionen skall använda sig av följande specifika metoder och insatser: strukturerade familjesamtal, psykologutredning och samtal, neuropsykiatrisk utredning, ART, tjejgrupp, flickkollektiv med träningslägenhet.

Ekonomiska ramar

Institution: Björkbackens skol- och behandlingshem

Kostnadsställe: 221

Finansiering	
Anslag	8 599
Intäkter av vårdavgifter	22 392
Summa finansiering	30 991

Kostnader	
Vårdkostnader	26 938
Lokalkostnader	4 053
Summa kostnader	30 991

Investeringsram	560
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Lokalerna vid Falkgatan utökas med en enrumslägenhet.

Brättegården (222)

Västra regionen

Institutionschef: Bo Olsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Brättegården skall ha 30 platser. Målgruppen är flickor mellan 14 och 18 år med psykosocial problematik samt med inslag av kriminalitet och missbruk.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 36 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22211	Höjden	6	Låsbar	Akutavdelning	Flickor	
	Frida	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor	
22214	Viken	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor	
22213	Ängen	6	2 läsbara/ 4 öppna	Behandlingsavdelning	Flickor	
22212	Stranden	6	2 läsbara/ 4 öppna	Behandlingsavdelning	Flickor	
	Summa	30	22 läsbara/ 8 öppna			

Vård och behandling

Verksamheten vid Brättegården skall bedrivas enligt utvecklingspsykologiska och miljöterapeutiska riktlinjer. Avdelning Frida och avdelning Viken skall arbeta utifrån KBT-baserade metoder. Skolundervisningen skall vara central och flickorna beredas möjlighet att erhålla grundskolekompetens samt, vid behov, enstaka gymnasiekurser. Sedan några år bedrivs en särskild verksamhet med flickor, som varit utsatta för övergrepp. Denna verksamhet skall fortsätta.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Grundutbildning i kognitiv beteendeterapi
165.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Brättegården

Kostnadsställe: 222

Finansiering	
Anslag	11 757
Intäkter av vårdavgifter	31 015
Summa finansiering	42 772

Kostnader	
Vårdkostnader	37 760
Lokalkostnader	5 012
Summa kostnader	42 772

Investeringsram	815
------------------------	------------

Eken (235)

Västra regionen

Institutionschef: Dennis Karlson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Eken skall ha 6 platser. Målgruppen är flickor och pojkar mellan 15 och 20 år med psykosocial problematik med inslag av kriminalitet och missbruk. Målgruppen på Eken har allvarliga psykiska störningar.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar 90 procent.

Tabell 37 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
23510	Eken	6	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Flickor/ Pojkar	
	Summa	6				

Vård och behandling

Eken skall ta emot tre pojkar och tre flickor samtidigt. Behandlingstiderna kan komma att sträcka sig över flera år, då ungdomarna har allvarliga psykiska störningar.

Ekens behandlingsmodell skall utgå från ett psykodynamiskt synsätt och bygga på objektrelationsteorins grunder kompletterat med systemisk familjeteori. Personalen skall arbeta miljöterapeutiskt i alla vardagliga situationer. Behandlingsmodellen indelas i tre faser: anknytningsfas, förändringsfas samt utslussningsfas. Institutionen skall ha en behandlingsintegrerad grundskola som också följer dessa faser.

Särskilt uppdrag för institutionen är:

Eken kommer att erhålla ett särskilt uppdrag beträffande sin ekonomiska situation.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Relationsarbete – en förändringsprocess. En utvärdering av Ekens behandlingsmodell.
50.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Eken

Kostnadsställe: 235

Finansiering	
Anslag	3 055
Intäkter av vårdavgifter	7 687
Summa finansiering	10 742

Kostnader	
Vårdkostnader	10 041
Lokalkostnader	701
Summa kostnader	10 742

Investeringsram	485
------------------------	------------

Fagareds ungdomshem (219)

Västra regionen

Institutionschef: Ingvor Gunnarsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Fagareds ungdomshem skall ha 34 platser. Institutionens målgrupp är pojkar mellan 16 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Avdelning Fyren tar emot pojkar med psykisk utvecklingsstörning, autism och neuropsykiatriska funktionshinder.

Av det totala antalet platser är 16 avsedda för pojkar som dömts till sluten ungdomsvård.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 38 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
21913	Granliden	7	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar	
21912	Sjöstugan	7	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	
41917	Fyren	4	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	Pojkar med psykiska funktionshinder
41915	Backen/LSU	7	Sluten	Akut-/mottagningsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
41910	Ekliden/LSU	9	7 låsbara/ 2 öppna	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
	Summa	34	32 låsbara/ 2 öppna			

Vård och behandling

Vid utredningsavdelningarna skall utredningar genomföras i enlighet med SiS riktlinjer. Det vardagliga arbetet på avdelningarna kallar Fagared generellt miljöarbete (miljöterapi). Utifrån det generella miljöarbetet skall institutionen arbeta med riktade individuella behandlingsinsatser främst grundade på kognitiv metodik. Under året skall institutionen arbeta med fem manualbaserade individuella kognitiva behandlingsprogram med olika probleminriktning t.ex. kriminalitet, droger och aggressivitet. De individuella behandlingsinsatserna skall kompletteras med familje- och nätverksarbete utifrån en systemteoretisk förståelse- och behandlingsmodell. Institutionen skall fortsätta utveckla det kognitiva arbetet på olika avdelningar bl.a. för att se om behandlingsprogram kan anpassas för avdelning Fyrens specifika målgrupp.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Miljöterapeutiskt utvecklingsprojekt med kognitiv inriktning
100.000 kronor

Kurser i kognitivt behandlingsarbete/kognitiv psykoterapi
169.500 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Fagareds ungdomshem

Kostnadsställe: 219

Finansiering	
Anslag	11 956
Intäkter av vårdavgifter	20 759
Hysesintäkter	233
Summa finansiering	32 948

Kostnader	
Vårdkostnader	26 946
Lokalkostnader	6 001
Summa kostnader	32 948

Kostnadsställe: 419 sluten ungdomsvård

Finansiering	
Anslag	27 693
Summa finansiering	27 693

Kostnader	
Vårdkostnader	24 774
Lokalkostnader	2 919
Summa kostnader	27 693

Investeringsram 1 175

Lokalförändringar:

Ny mindre motionshall byggs.

Gräskärns ungdomshem (224)

Västra regionen

Institutionschef: Percy Johnson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Gräskärns ungdomshem skall ha 30 platser, en minskning med 8 platser. Målgruppen är huvudsakligen pojkar 15 - 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk, men på Kastanjegården vårdas både pojkar och flickor 13 - 16 år. Gräskärn reserveras för ungdomar som vårdas enligt LVU eller SoL. Några platser är lokalmässigt förlagda utanför avdelningarna.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 39 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22410	Höjden	8	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar 15-20 år	
22411	Viken	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar 15-20 år	
22412	Gläntan /Ången	5	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 15-20 år	
22413	Kastanjegården	7	Öppen	Akutavdelning	Flickor/ Pojkar 13-16 år	
22414	Valbogården	4	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 15-20 år	
	Summa	30	14 låsbara/ 16 öppna			

Vård och behandling

Gräskärn skall minska sin verksamhet med 8 platser och samtidigt genomföra förändringar av behandlingsarbetet på avdelningarna.

För den äldre gruppen skall verksamheten på de olika avdelningarna inriktas på:

- utagerande och kriminella med stort behov av styrning och struktur skall främst vårdas på avdelning Höjden
- mer flexibla vårdtider och flexibel låsbarhet på avdelning Viken
- mer anpassad verksamhet utanför institutionsområdet i större samverkan med samhälle och nätverk, särskilt avseende Valbogården
- förbättrad samverkan mellan avdelningarna för att skapa en tydligare "Gräskärnsanda"
- differentieringen på de olika avdelningarna skall delvis behållas och samtidigt samordnas bättre organisatoriskt
- bättre mottaglighet och tydligare anpassning till socialtjänstens önskemål och den unges behov
- öppen verksamhet av mer långsiktig karaktär bl.a. i särskilda boenden med omvårdande karaktär
- mer anpassad verksamhet utanför det direkta institutionsområdet i större samverkan med samhälle och nätverk.

För de yngre ungdomarna skall akutverksamheten på avdelning Kastanjegården att fortsätta.

Institutionen skall även fortsättningsvis arbeta miljöterapeutiskt med tydligt kognitiva inslag. Den salutogena inriktningen skall bibehållas i både vård och utbildning. Institutionen skall tydligare strukturera behandlingsinsatserna på alla enheter. De utbildningsinsatser med inriktning mot lösningsfokuserade metoder och ART som påbörjats skall fortsätta.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Screening med avseende på riskfaktorer
150.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Gräskärrens ungdomshem

Kostnadsställe: 224

Finansiering	
Anslag	12 045
Intäkter av vårdavgifter	31 570
Summa finansiering	43 615

Kostnader	
Vårdkostnader	36 968
Lokalkostnader	6 647
Summa kostnader	43 615

Investeringsram	691
------------------------	------------

Holmängens ungdomshem (245)

Västra regionen

Institutionschef: Bernard Taylor

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Holmängens ungdomshem skall ha 6 platser. Målgruppen är pojkar mellan 16 och 20 år med tung psykosocial problematik, pågående missbruk samt kriminalitet. Verksamheten vid avdelning Humlan läggs ned och avdelning Bikupan flyttar sin verksamhet till lokaler på Gudhemsgårdens. Bikupan skall fungera som akutavdelning, men kan också åta sig korttidsuppdrag. Behandlingen vid Bikupan skall riktas mot missbruk och kriminellt beteende och pågå cirka tre till fem månader.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 40 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
24510	Bikupan	6	Låsbar	Akut- och korttidsbehandling	Pojkar	
	Summa	6				

Vård och behandling

Avdelning Bikupan är belägen på Gudhemsgårdens institutionsområde. Bikupan skall dels ta emot pojkar i ett akut skede och dels bedriva korttidsbehandling. Förhållningssättet skall vara salutogent. I behandlingsarbetet används nätverkskarta, livslinje, strukturerade veckosamtal med kontaktman, strukturerade samtalsgrupper, bildgrupp och filmgrupp. Målsättningen är att utbilda behandlingsassistenter i motiverande intervju (MI) och att införa metoden i motivations- och behandlingsarbetet.

Ekonomiska ramar

Institution: Holmängens ungdomshem

Kostnadsställe: 245

Finansiering	
Anslag	3 536
Intäkter av vårdavgifter	6 888
Summa finansiering	10 424

Kostnader	
Vårdkostnader	8 600
Lokalkostnader	1 824
Summa kostnader	10 424

Investeringsram	175
------------------------	------------

Margretelunds utrednings- och behandlingshem (223)

Västra regionen

Institutionschef: Eleonor Johansson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Margretelunds utrednings- och behandlingshem skall ha 25 platser. Målgruppen är pojkar mellan 13 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Vid den öppna utredningsavdelningen Lidabäck vårdas även flickor.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 41 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22311	Täppan	7	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar 14–20 år	
22312	Lidabeck	6	Öppen	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar/Flickor 13–18 år	
22310	Kinnebäck	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar 14–18 år	
22313	Lidgård	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 15–20 år	
	Summa	25	13 låsbara/ 12 öppna			

Övrig verksamhet

Margretelund bedriver utslussning/eftervård i en villa belägen inne i Lidköping.

Vård och behandling

Utredningsavdelningarna skall utföra utredningar enligt SiS riktlinjer. På behandlingsavdelningarna skall behandlingsarbetet ske enligt en programbaserad och multimodal kognitiv behandlingsmodell, KBT, som innehåller bland annat beteendeanalys, teckneekonomi, självobservation och självskattning social färdighetsträning, ilskekontrollträning, samt moralträning. Behandlingen skall delas in i tre faser: introduktionsfas, träningsfas och utslussningsfas.

År 2004 skall institutionen fortsätta arbetet med att utveckla den kognitiva behandlingsmodellen.

Ekonomiska ramar

Institution: Margretelunds utrednings- och behandlingshem

Kostnadsställe: 223

Finansiering	
Anslag	8 895
Intäkter av vårdavgifter	29 643
Summa finansiering	38 538

Kostnader	
Vårdkostnader	35 733
Lokalkostnader	2 805
Summa kostnader	38 538

Investeringsram	500
------------------------	------------

Nereby skolhem (220)

Västra regionen

Institutionschef: Said Niklund fr.o.m. mars 2004

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Nereby skolhem skall ha 26 platser. Målgruppen är flickor och pojkar mellan 13 och 17 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. I avdelning Trappans målgrupp ingår ungdomar med psykisk problematik.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 90 procent. Detta är en särskild lösning för Nereby. Kostnader och intäkter är uppräknade utöver den normala budgeten. Detta påverkar inte institutionens anslag.

Tabell 42 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22010	Hällen	8	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Flickor/ Pojkar	
22011	Trappan	6	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	Psykiatrisk problematik
22012	Snäckan	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
22013	Gläntan	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
	Summa	26	14 låsbara/ 12 öppna			

Övrig vård

Nereby bedriver en omfattande eftervårdverksamhet med fem heltidsarbetande eftervårdsassistenter anställda. Eftervården kan bl.a. bestå av placering i familjehem.

Vård och behandling

Den låsbara akut- och utredningsavdelningen skall utföra utredningsuppdrag enligt SiS riktlinjer. En av behandlingsavdelningarna är låsbar med hög omhändertagandenivå. Här placeras oftast ungdomar med psykisk problematik eller funktionshinder. En av de två öppna behandlingsavdelningarna skall arbeta med familjearbete och de flesta i personalgruppen är utbildade familjeterapeuter. Den andra öppna behandlingsavdelningen skall profilera sig med betoning av stark struktur på miljöterapeutisk grund. Denna avdelning är f.n. under förändring, inte till målgrupp eller kön, men till innehåll.

Samtliga avdelningar skall bedriva egen skola. Behandlingsavdelningarna skall följa grundskoleplanen med undervisning sju timmar per dag.

Ekonomiska ramar

Institution: Nereby skolhem

Kostnadsställe: 220

Finansiering	
Anslag	10 556
Intäkter av vårdavgifter	30 551
Summa finansiering	41 107

Kostnader	
Vårdkostnader	36 884
Lokalkostnader	4 223
Summa kostnader	41 107
Investeringsram	1 250

Kostnadsställe: 255 Eftervård

Finansiering	
Intäkter av vårdavgifter	4 890
Summa finansiering	4 890

Kostnader	
Vårdkostnader	4 890
Summa kostnader	4 890
Investeringsram	750

Lokalförändringar:

Tillbyggnad av avdelning Snäckan projekteras.

Villa Ljungbacken (237)

Västra regionen

Institutionschef: Svante Hallberg

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Villa Ljungbacken skall ha 14 platser. Målgruppen är pojkar och flickor mellan 13 och 16 år med psykosocial problematik samt med inslag av kriminalitet och missbruk.

Institutionen består av två avdelningar: Ljungbacken med 7 platser och Slussen med lika många. Avdelning Slussen, som är belägen i Trollhättan, skall i första hand ta emot ungdomar som utretts på Ljungbacken för korttidsbehandling två till fyra månader, men familjer kan också tas emot direkt på uppdrag av socialtjänsten. Behandlingen planeras i första hand utföras som veckobehandling. Korttidsbehandling kan även utföras på Villa Ljungbacken för ungdomar som inte kan överföras till Slussen.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 43 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
23710	Villa Ljungbacken	7	Öppen	Utredningsavdelning	Flickor/ Pojkar	
23711	Slussen	7	Öppen	Korttidsbehandling	Flickor/ Pojkar	
	Summa	14				

Vård och behandling

Avdelning Ljungbacken skall genomföra utredningar i enlighet med SiS riktlinjer. Avdelningen skall utföra korttidsbehandling på uppdrag av socialtjänsten när inte placering på Slussen bedöms som lämpligt.

Avdelning Slussen skall bedriva korttidsbehandling med behandlingstider kring fyra månader. Eftervård erbjuds alltid. Familjesamtal skall ske varje vecka under tiden på Slussen, i eftervård oftast varannan vecka.

Grundläggande teorier för behandlingen skall vara systemteori samt objektrelationsteori. Familjesamtalen grundar sig på strukturell familjeterapi.

Båda avdelningarna skall ha egen skola med specialpedagoger.

Ekonomiska ramar

Institution: Villa Ljungbacken

Kostnadsställe: 237

Finansiering	
Anslag	3 391
Intäkter av vårdavgifter	15 819
Summa finansiering	19 210

Kostnader	
Vårdkostnader	17 994
Lokalkostnader	1 216
Summa kostnader	19 210

Investeringsram	475
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Institutionens kök skall byggas om.

Öxnevalla behandlingshem (242)

Västra regionen

Institutionschef: Sonny Carlsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Institutionen skall ha 13 platser. Målgruppen är pojkar mellan 16 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Målgruppen vid avdelning Västergården är pojkar med psykisk problematik.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 90 procent. Detta är en individuell lösning för Öxnevalla. Kostnader och intäkter är uppräknade utöver den normala budgeten. Detta påverkar inte institutionens anslag.

Tabell 44 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
24211	Östergården	6	Låsbar	Akutavdelning	Pojkar	
24210	Västergården	7	Låsbar	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar	Psykisk problematik
	Summa	13				

Övrig verksamhet

Institutionen bedriver projektverksamhet i form av särskilda boenden på avdelning Södergården. Dessa platser är tillfälliga och räknas inte in i institutionens platsantal.

Vård och behandling

Öxnevallas vård och behandling skall vila på miljöterapeutisk grund. Institutionen skall framför allt använda kognitiv beteendeterapi (KBT) för att utveckla olika färdigheter hos ungdomarna. Institutionen skall också använda ART. Akutavdelningen skall arbeta med ett strukturerat korttidsbehandlingsprogram med noggrann dokumentation för varje pojke. Institutionen skall vidareutveckla den kognitiva metodiken. Vidare skall institutionen introducera en systematiserad modell för kvalitetssäkring av vården, som initialt kommer att införas på akutavdelningen.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Grundkurs i psykoterapi med kognitiv inriktning
80.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Öxnevalla behandlingshem

Kostnadsställe: 242

Finansiering	
Anslag	8 457
Intäkter av vårdavgifter	22 057
Summa finansiering	30 514

Kostnader	
Vårdkostnader	25 433
Lokalkostnader	5 081
Summa kostnader	30 514

Investeringsram	670
------------------------	------------

Behandlingshemmet Ljungaskog (229)

Södra regionen

Institutionschef: Stig Bengtsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Behandlingshemmet Ljungaskog skall ha 24 platser. Målgruppen är flickor mellan 15 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 45 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22912	Solgården	7	Låsbar	Utredningsavdelning	Flickor	
22910	Ekhaga	7	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor	
22911	Nyhaga	7	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor	
22913	Tränings- boendet	3	Öppen	Behandlingsavdelning	Flickor	
	Summa	24	21 låsbara/ 3 öppna			

Övrig verksamhet

Ljungaskog bedriver en verksamhet, *Familjebehandlingen*, i projektform. Verksamheten baseras på funktionell familjeterapi.

Vård och behandling

Vid utredningsavdelningen skall fullständiga utredningar göras enligt SiS riktlinjer. Manualer finns för utredningsprocessen och de moment som ingår i utredningen.

Behandlingstiden vid behandlingsavdelningarna skall vara cirka åtta till tio månader. Behandlingen skall ske i så öppna former som möjligt med praktik, skolgång och fritid ute i samhället så snart detta är möjligt. Kognitiva metoder har prövats på *avdelning Ekhaga* där behandlingsarbetet är väl strukturerat. Behandlingen på *avdelning Nyhaga* skall utgå från fyra hörnstenar: det individuella samtalet, symptomtolerans, väninnerelationer samt eftervård. *Träningsboendet* är avsett för flickor i utslussningsfasen. I boendet ökar flickornas eget ansvar för sin situation över tid. En ny behandlingsform som baseras på funktionell familjeterapi är under utveckling i projektet *Familjebehandlingen*.

Kognitiva metoder skall prövas under året. Familjebehandling skall utvecklas vidare. Insatserna för att hjälpa flickorna att sluta missbruka dokumenteras systematiskt och redovisas som ett led i arbetet med att uppnå beprövad erfarenhet på området.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Uppföljning av utredningar – ett ADAD-projekt
75.000 kronor

Familjebehandling Ljungaskog (utveckling)
200.000 kronor

Familjebehandling Ljungaskog (utbildning)
110.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Behandlingshemmet Ljungaskog

Kostnadsställe: 229

Finansiering	
Anslag	11 901
Intäkter av vårdavgifter	28 024
Hysesintäkter	
Summa finansiering	39 925

Kostnader	
Vårdkostnader	35 596
Lokalkostnader	4 329
Summa kostnader	39 925

Investeringsram	250
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Förslag om uppvärmning med värmepump utreds.

Lundens ungdomshem (241)

Södra regionen

Institutionschef: Rickard Amylon

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Lundens ungdomshem skall ha 10 låsbara platser. Målgruppen är flickor mellan 17 och 20 år med tung psykosocial problematik, missbruk och psykiska problem. I det fastställda platsantalet finns tre avgiftningsplatser som organisatoriskt är placerade på institutionen men kan användas som resurs av hela regionen.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent. Avgiftningsplatsernas beläggning skall vara minst 65 procent.

Tabell 46 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
24110	Lunden	7	Låsbar	Akut- och utredningsavdelning med hög omhändertagandeknivå	Flickor	
	Summa	7				

Tabell 47 Avdelning för avgiftning

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
25310	Avgiftnings- avdelning	3	Låsbar	Avgiftning	Flickor	
	Summa	3				

Vård och behandling

Personalen vid Lunden skall arbeta miljöterapeutiskt och enligt en kognitiv psykoterapeutisk modell. Utöver strukturerade samtalsforum, arbetsträning, fysisk träning och ridning skall huvudkomponenterna i det individuellt utformade behandlingsinnehållet vara avgiftning, utredning och motivationsarbete. För flickornas medicinska behov skall psykiater och sjuksköterska finnas tillgängliga. Flickorna skall erbjudas stödsamtal hos psykolog. Utredningarna skall bedrivas enligt SiS riktlinjer.

Under år 2004 skall förändringsarbetet av utredningsverksamheten vidareutvecklas med fokus på att kvalitetssäkra motivationsarbetet med klienterna och personalens kognitiva inriktning samt på att arbeta fram förslag till eftervård. Pågående forskningsprojekt lägger tonvikt på uppföljning av flickorna.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Grundkurs i kognitiv terapi med inriktning mot missbruk (gäller även för LVM-hemmet)
106.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Lundens ungdomshem**Kostnadsställe: 241**

Finansiering	
Anslag	5 520
Intäkter av vårdavgifter	9 121
Summa finansiering	14 641
Kostnader	
Vårdkostnader	11 347
Lokalkostnader	3 294
Summa kostnader	14 641
Investeringsram	370

Kostnadsställe: 253 avgiftning

Finansiering	
Anslag	1 874
Intäkter av vårdavgifter	2 989
Summa finansiering	4 863
Kostnader	
Vårdkostnader	4 863
Lokalkostnader	0
Summa kostnader	4 863
Investeringsram	30

Långanässkolan (226)

Södra regionen

Institutionschef: Stig-Arne Tengmer

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Långanässkolan skall ha 46 platser, en utökning med två tillfälliga behandlingsplatser. Institutionens målgrupp är flickor och pojkar mellan 13 och 20 år med tung psykosocial prob-lematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Institutionen skall bedriva ett utvecklingsarbete kring ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder och/eller störningar inom autismspektrat.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 90 procent. Detta är en särskild lösning för Långanässkolan. Kostnader och intäkter är uppräknade utöver den normala budgeten. Detta påverkar inte institutionens anslag.

Tabell 48 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22610	Slottet	7	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Flickor/ Pojkar 13–20 år	
22611	Slätten	9	6 låsbara/ 3 öppna	Behandlingsavdelning	Flickor 13–16 år	
22616	Tegelback en	3	öppen			
22613	Ängla- gården	6	Låsbar	Behandlingsavdelning	Flickor 15–20 år	
22612	Brostugan	6	2 låsbara/ 4 öppna	Behandlingsavdelning	Pojkar 13–16 år	
22615	Slussen	4	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 15–20 år	
22617	Lilla Torpet	3	Låsbara	Behandlingsavdelning	Pojkar 15–20 år	
22614	Torpet	6	Låsbara			
22618	Sjötorpet	3	Öppen			
22619	Trollebo	2	Låsbara	Tillfälliga behandlingsplatser med hög omhändertagandenivå	Flickor	
	Summa	46	32 låsbara/ 14 öppna			

Vård och behandling

Långanässkolan skall arbeta utifrån ett multimodalt synsätt, där behandlingsförutsättningar och olika metodområden kompletterar varandra och skapar en helhet. I basen skall finnas en strukturerad miljöterapi .Den

unges samlade skoldag skall innehålla både moment av kunskapsinhämtning och studiesocial träning samt praktik. Skolverksamheten skall bedrivas på såväl grundskole- som gymnasienivå.

Familjearbetet syftar till att uppnå en samarbetsallians med den unges familj- och nätverk och innehåller samtidigt familjepedagogiska moment.

De unga skall ha tillgång till strukturerade samtal med sin kontaktperson och vid behov med psykolog.

Inom området social färdighetsträning skall den vardagliga ADL-träningen och ART-moment ingå.

För pojkar eller flickor med specifik problematik skall vissa särskilda metoder tillämpas, t.ex. terapeutiska samtal, MI, ART, Teacchfilosofin (Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children).

Ekonomiska ramar

Institution: Långanässkolan

Kostnadsställe: 226

Finansiering	
Anslag	20 909
Intäkter av vårdavgifter	51 275
Summa finansiering	72 184

Kostnader	
Vårdkostnader	62 972
Lokalkostnader	9 212
Summa kostnader	72 184

Investeringsram	2 250
------------------------	--------------

Lokalförändringar:

Projektering av lokalförändringar på avdelning Slottet.

Ryds brunns skola (239)

Södra regionen

Institutionschef: Staffan Linder

Institutionens verksamhet under budgetåret 2004

Ryds brunns skola skall ha 25 platser. Målgruppen är pojkar mellan 13 och 18 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 49 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
23916	Källan	7	Låsbar	Akutavdelning 2 platser med hög omhändertagandenivå	Pojkar	
23912	Tallbacken	7	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	
23914	Societeten	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
23918	Ymer	5	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	Behandling i utslussnings- fasen
	Summa	25	14 låsbara/ 11 öppna			

Övrig verksamhet

Ryds brunn bedriver verksamhet i form av ett *Familjehus*, som erbjuder familjebehandling.

Vård och behandling

På Ryds brunns skola skall skolutbildning vara en central del av verksamheten.

Behandlingsarbetet syftar till en förändring av beteendet med hjälp av relationer och positiva förebilder. I behandlingen ingår familjearbete. Ett salutogent synsätt skall genomsyra institutionen.

Under året skall en satsning ske på Familjehuset för att fler pojkar och deras familjer skall få en bättre hjälp både i krissituationer och mer långsiktigt. Vidareutveckling skall ske av behandlingsformer med inslag av teckenekonomi, etik och moralinläring.

Ekonomiska ramar

Institution: Ryds brunns skola

Kostnadsställe: 239

Finansiering	
Anslag	8 975
Intäkter av vårdavgifter	27 302
Övriga intäkter	210
Summa finansiering	36 487

Kostnader	
Vårdkostnader	32 417
Lokalkostnader	4 070
Summa kostnader	36 487

Investeringsram 780

Lokalförändringar:

Avdelning Källan byggs till.

Råby ungdomshem (231)

Södra regionen

Institutionschef: Lars Wetter

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Råby ungdomshem skall ha 41 platser, en minskning med fyra platser. Målgruppen på Råby ungdomshem (exklusive Brunnslövs skolhem) är flickor och pojkar mellan 13 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Målgruppen vid Brunnslövs skolhem är flickor mellan 12 och 15 år med psykosocial problematik samt med inslag av kriminalitet och missbruk.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 85 procent.

Tabell 50 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Plats- kategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
23110	Onsjögården	8	Låsbar	Akutavdelning	Flickor/ Pojkar 15–20 år	En avgiftningsplats
23115	Albogården	6	Låsbar	Utredningsavdelning	Flickor/ Pojkar 15–20 år	
23112	Oxiegården	7	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar 15-20 år	
23114	Backebro	4	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar 15-20 år	
23116	Brunnslövs skolhem	6	Öppen	Behandlingsavdelning	Flickor 12–15 år	
23117	Familjehuset	2	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar / Flickor 12–20 år	(se nedan under övrig verksamhet)
43111	Åsbogården/ Rönneberga- gården LSU	8	6 slutna/ 2 öppna	Behandlingsavdelning med hög omhändertagandenivå	Pojkar 15-20 år	Långa behandlingstider/ verkställighetstider
	Summa	41	27 låsbara/ 14 öppna			

Övrig verksamhet

Familjehuset utför uppdrag åt närliggande kommuner. Individuella kontrakt upprättas i varje ärende. Det rör sig om t.ex. familjebehandling, olika typer av insatser i öppenvård samt eftervårdsinsatser. Råby kallar behandlingsmodellen "Individanpassad familjeorienterad institutionsbehandling".

Vård och behandling

Råby skall erbjuda socialtjänsten en "totalinstitution" med möjlighet att tillgodose såväl behov av akutvård och utredningsinsatser, slutna och öppen LSU-vård, behandlingsbehov i slutna och öppna enheter, skolundervisning, eftervård och individuella behandlingsbehov i form av skraddarsydd lösningar i "öppen institutionsvård".

Råby ungdomshem skall ha ett brett utbud av behandlingsinsatser. Behandlingsstrukturen skall i stor utsträckning utgå ifrån det salutogena perspektivet. Beroende på respektive enheters målgrupp skall följande behandlingsprogram finnas: ART och Vägvalet (kriminalitetsprogram) i grupp eller individuellt. Härutöver skall finnas bred kompetens vad gäller motiverande intervju (MI), beroendetillstånd, psykiatrisk problematik, speciella inlärningssvårigheter/dyslexi.

Institutionen skall sträva efter att skapa en modell som tillgodoser behandlingsinsatser t.ex. i form av ”delinskrivning” och i form av individuella kontrakt. Organisationen bör utveckla en flexibilitet med tydlig fokusering på den unges och familjens behov samt socialtjänstens önskemål, bl.a. genom att erbjuda öppenvårdsinsatser före en institutionsplacering, utslussning och eftervård.

Ekonomiska ramar

Institution: Råby ungdomshem

Kostnadsställe: 231

Finansiering	
Anslag	14 225
Intäkter av vårdavgifter	41 306
Hysesintäkter	75
Summa finansiering	55 606

Kostnader	
Vårdkostnader	48 653
Lokalkostnader	6 953
Summa kostnader	55 606

Kostnadsställe: 431 sluten ungdomsvård

Finansiering	
Anslag	14 134
Summa finansiering	14 134

Kostnader	
Vårdkostnader	11 734
Lokalkostnader	2 400
Summa kostnader	14 134

Investeringsram 1 050

Stigbyskolan (227)

Södra regionen

Institutionschef: Bo Norgren

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Stigbyskolan skall ha 29 platser. Målgruppen är pojkar mellan 16 och 20 år med tung psykosocial problematik samt pågående kriminalitet och missbruk. Stigbyskolan reserveras för ungdomar som vårdas enligt LVU.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 90 procent. Detta är en särskild lösning för Stigbyskolan. Kostnader och intäkter är uppräknade utöver den normala budgeten. Detta påverkar inte institutionens anslag.

Tabell 51 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22710	Södergård	11	6 låsbara/ 5 öppna	Behandlingsavdelning	Pojkar	
22711	Västergård	10	6 låsbara/ 4 öppna	Behandlingsavdelning	Pojkar	
22713	Norrgården	8	Låsbar	Akutavdelning	Pojkar	
	Summa	29	20 låsbara/ 9 öppna			

Övrig verksamhet

Stigbyskolan har en utslussningsenhet med fyra platser i Jönköping. Ungdomarna kan flytta in i lägenheten innan utskrivningen och vården fortsätter sedan i enlighet med särskilda eftervårdskontrakt. Pojkarna bor i egen lägenhet. Personal arbetar med utgångspunkt i en baslägenhet och utgör tillsammans med respektive pojkens kontaktman ett stöd under utslussningsfasen.

Vård och behandling

Den behandling som skall bedrivas på Stigby kan sammanfattat beskrivas som ”individuellt relationsarbete och social träning”. Behandlingen skall riktas mot flera problem- och resursområden samtidigt t.ex. personlig mognad (social/känslomässig), neuropsykiatrisk problematik, missbruk, familj, utbildning, social kompetens, fritid etc. Behandlingsarbetet har sin bas i olika teoribildningar (utvecklingspsykologisk kunskap, objektrelationsteori, kognitivt/miljöterapeutiskt förhållningssätt – inlärningsteoretisk/pedagogisk kunskap, systemteori) i varierande omfattning och betydelse under institutionsvistelsen.

Relationsarbete startar alternativt stödjer en mognadsprocess hos den unge. Denna relationsutveckling genomgår ett antal faser och följer en bestämd ordning. Olika behandlingstekniker/förhållningssätt används: inlärning via konsekvenser/föredöme, kognitiva strategier/ART.

Social träning: Genom utbildning och träning stärks den unges sociala förmåga inom viktiga områden. Träning och inlärning förekommer i basverksamheterna, teoretisk och praktisk utbildning, boende (små grupper, boendeform låst-, öppet-, förtroendeboende, egen lägenhet), fritidsaktiviteter inom och utom institutionen.

Institutionens organisationsmodell skall utvecklas. Ytterligare kognitiva och gruppdynamiska inslag skall införas. Institutionen skall också driva ett eget utvecklings-/forskningsprojekt kring behandling och resultatuppföljning i samarbete Hälsohögskolan Jönköping.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Behandling och resultatuppföljning (BRU)

100.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Stigbyskolan

Kostnadsställe: 227

Finansiering	
Anslag	12 966
Intäkter av vårdavgifter	33 119
Summa finansiering	46 085

Kostnader	
Vårdkostnader	39 183
Lokalkostnader	6 902
Summa kostnader	46 085

Investeringsram	0
------------------------	----------

Tunagården (232)

Södra regionen

Institutionschef: Bengt Hansson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004:

Tunagården skall ha 9 platser. Målgruppen omfattar pojkar mellan 14 och 21 år som begått sexuella övergrepp.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 52 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
23210	Tunagården	9	Öppen	Behandlingsavdelning, en av platserna har en lägre omhändertagandenivå.	Pojkar	
	Summa	9				

Vård och behandling

Tunagårdens grundsyn skall vara psykodynamisk med utifrån målgruppen en multifaktoriell teori, som skapats utan låsningar till viss skolbildning. Vardagen skall innehålla en fast struktur.

Skolan är obligatorisk för samtliga ungdomar och skall bedrivas på högstadienivå, kompletterande högstadienivå och förberedande gymnasienivå.

Samtliga pojkar erhåller individualterapi och deltar i gruppsamtal. Äventyrsbehandling skall bedrivas med alla pojkar enskilt eller i grupp och oftast ute i samhället tillsammans med andra aktörer som en del i en socialiseringsprocess och med träning i gränssättning och tillit. Miljöarbetet skall vara ett naturligt inslag i vardagen där personal och ungdomar interagerar i ett öppet klimat fritt från hemligheter utifrån förövarbeteende. Musikverksamhet skall ske både som undervisning, i samarbete med skolan, och som avkopplande fritidsverksamhet. Familje- och nätverksarbetet skall bedrivas där det är möjligt med samtliga ungdomars anhöriga, på olika nivåer allt efter behov och möjligheter. Utslussning och eftervård skall genomföras med individuell planering för varje ungdom och med möjlighet att tidvis bo i träningslägenhet.

Utslussning och eftervård skall förstärkas och möjlighet att bo i gruppboende, som ett steg till eget boende, kommer att erbjudas.

Ekonomiska ramar

Institution: Tunagården

Kostnadsställe: 232

Finansiering	
Anslag	3 215
Intäkter av vårdavgifter	8 179
Summa finansiering	11 394

Kostnader	
Vårdkostnader	10 256
Lokalkostnader	1 138
Summa kostnader	11 394

Investeringsram	610
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Byggnation av nya lokaler skall ske under året.

Utredningshemmet i Hässleholm/Skolhemmet i Perstorp (228)

Södra regionen

Institutionschef: Nick Dovik

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Institutionen skall ha sammanlagt 18 platser. Utredningshemmet i Hässleholm/Skolhemmet i Perstorp har som målgrupp flickor och pojkar mellan 13 och 17 år med svår psykosocial problematik samt med pågående kriminalitet och missbruk. I målgruppen ingår de som varit utsatta för eller gjort sig skyldiga till sexuella övergrepp samt ungdomar med psykisk problematik.

Jourinstitution.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 90 procent. Detta är en särskild lösning för Utredningshemmet/Skolhemmet i Perstorp. Kostnader och intäkter är uppräknade utöver den normala budgeten. Detta påverkar inte institutionens anslag.

Tabell 53 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
22810	UH 1	5	Låsbar	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar/ Flickor	
22811	UH 2	4	Öppen	Akut-/utredningsavdelning	Pojkar/ Flickor	
22812	Perstorp	9	Låsbar	Behandlingsavdelning	Pojkar	
	Summa	18	14 låsbara/ 4 öppna			

Vård och behandling

Utredningshemmet skall ta emot utrednings- och akutplaceringar. Utredningsprocessen är starkt strukturerad och skall genomföras i enlighet med SiS riktlinjer. Omvårdnaden inriktas på individen. Intensiv familjehemsbehandling (MTFC) kan erbjudas i eftervårdsfasen.

Vid *Skolhemmet* skall skola och behandling vara väl integrerade med varandra. Målsättningen är att den unge skall fullgöra sitt högstadium med godkända betyg. Behandlingen skall bestå av psykosocialt arbete på miljöterapeutisk grund inkluderat av ett systemteoretiskt synsätt och inslag av konsekvenspedagogik. Behandlingen skall innehålla strukturerade individuella samtal med pojkarna såväl som mer gruppinriktade samtal och det skall bedrivas ett aktivt familjearbete med regelbundna familj- och nätverksmöten. Skolhemmet är i en förändringsprocess vad gäller förankring av en ny behandlingsmodell, KBT med behandlingsinslag av ART-träning och teckenekonomi, som skall införas helt hösten 2004.

Bidrag till metodutveckling och utbildning

Professionellt handledd familjevård (Multidimensional Treatment Foster Care) inom SiS
150.000 kronor

Ekonomiska ramar

Institution: Utredningshemmet i Hässleholm/Skolhemmet i Perstorp

Kostnadsställe: 228

Finansiering	
Anslag	9 066
Intäkter av vårdavgifter	21 925
Summa finansiering	30 991

Kostnader	
Vårdkostnader	27 206
Lokalkostnader	3 785
Summa kostnader	30 991

Investeringsram	620
------------------------	------------

Åbygården (233)

Södra regionen

Institutionschef: Leif Carlsson

Institutionens verksamhet budgetåret 2004

Åbygården skall ha 8 platser. Målgruppen är pojkar mellan 12 och 15 år med psykosocial problematik samt med inslag av kriminalitet och missbruk.

Institutionen skall ha en beläggning som motsvarar minst 80 procent.

Tabell 54 Avdelningar och specifika uppgifter

Kst	Avdelning	Plats- antal	Platskategori	Avdelningskategori	Målgrupp	Specifika uppgifter
23310	Åbygården	8	Öppen	Behandlingsavdelning	Pojkar	
	Summa	8				

Vård och behandling

Behandlingsarbetet på Åbygården skall utgå från salutogen miljöterapi. Behandlingen skall inledas med inskolningsfas enligt manual på institutionens torp i Ottarp. Därefter skall pojkarna följa ett strukturerat löpande tre veckors schema som innehåller skolgång, enskilda veckosamtal, fritidsaktiviteter, social träning och miljöarbete på gården.

Institutionen skall ha ett systemiskt synsätt och familjerna skall regelbundet delta i behandlingen vid såväl återkommande familjeveckor i Ottarp, som i specifikt riktade insatser till föräldrarna och det övriga nätverket. Institutionen skall vidareutveckla den salutogena teorin i behandlingsarbetet och om möjligt, som ett komplement till ADAD, implementera KASAM som ett mätinstrument i behandlingen.

Ekonomiska ramar

Institution: Åbygården

Kostnadsställe: 233

Finansiering	
Anslag	3 401
Intäkter av vårdavgifter	7 475
Summa finansiering	10 876

Kostnader	
Vårdkostnader	9 236
Lokalkostnader	1 640
Summa kostnader	10 876

Investeringsram	560
------------------------	------------

Lokalförändringar:

Verksamhetsuppföljning mål och mått

Nedanstående målsättningar skall följas upp i januari år 2004 i samband med myndighetens resultatuppföljning.

Missbrukarvården

Mål	Mått
100 procent upprättade behandlingsplaner för klienter som skrivs in enligt § 4	Andel upprättade behandlingsplaner
Öka andelen fullföljda placeringar enligt 27§	Andelen fullföljda placeringar (avser placering tills dess LVM upphör)
100 procent DOK ingångsintervju	Andel genomförda intervjuer
100 procent DOK utskrivningsintervju	Andel genomförda intervjuer
Ökad "nöjdhetsgrad" med vården från socialtjänstens sida	Andelen nöjda socialsekreterare i för LVM-hemmen gemensam enkät
Minska avvikningarna	Antal avvikningar i relation till år 2001 Antal avvikningsdygn i relation till 2001 Antal klienter som avvikit i relation till 2001

Ungdomsvården inkl sluten ungdomsvård

Mål	Mått
100 procent upprättade behandlingsplaner	Andel upprättade behandlingsplaner
100 procent ADAD ingångsintervju	Andel genomförda intervjuer
100 procent ADAD utskrivningsintervju	Andel genomförda intervjuer
Öka ungdomarnas "nöjdhetsgrad" inom ungdomsvården	Institutionens resultat i ADAD utskrivningsintervjuerna i relation till resultatet år 2001
Öka socialtjänstens "nöjdhetgrad" inom ungdomsvården	Institutionens resultat i Socialtjänstenkät ungdom i relation till resultatet år 2001
Minska avvikningarna	Antal avvikningar i relation till år 2001 Antal avvikningsdygn i relation till 2001 Antal klienter som avvikit i relation till år 2001

Dessa frågor avser enbart sluten ungdomsvård

Mål	Mått
Andelen behandlingsplaner som upprättas tillsammans med socialtjänsten skall öka	Andel behandlingsplaner som upprättats i samråd med socialtjänsten jämfört med år 2003
Öka andelen ärenden där utslussningen och förberedelserna inför frigivningen sker i samråd med socialtjänsten	Andel förberedelser som skett i samråd med socialtjänsten jämfört med år 2003

Definitioner och förkortningar

LVM lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

LVU lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

SoL Socialtjänstlagen (2001:453)

LSU lagen (1988:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

Vård innebär ett omhändertagande inslag, med avsikt att ge bättre möjlighet för växt och hälsa.

Behandling syftar till förändring, genom tillämpning av metodik som vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Utslussning är insatser som syftar till att återföra klienten till samhället och som vidtas inom ramen för den tid klienten är inskriven vid institutionen. Utslussning är en del av behandlingen och ingår som ett moment i behandlingsplanen.

Eftervård är benämningen för insatser som görs från institutionens sida efter utskrivning och är en del av socialtjänstens ansvarsområde.

ART - Aggression Replacement Training

KBT - kognitiv beteendeterapi

MI - Motiverande intervju

Avvikning innebär att klienten vistas utanför institutionen utan tillåtelse. Avvikning kan indelas enligt följande:

1. Avvikning från institutionen eller institutionsområdet.
2. Avvikning från personal vid bevakad vistelse utanför institutionen.
3. Återkommer ej i rätt tid efter obevakad vistelse utanför institutionen.
4. Avvikning från § 27-placering inom LVM-vården.
5. Avvikning från placering utanför institutionen inom verkställighet av sluten ungdomsvård.